

Bjørn Olav Engebakken

Hva er en diakon?

Problemstilling:

Hva vil Den norske kirke at sine medlemmer skal vite om diakoner i menighet?

MGD 300 Masteroppgave i diakoni

Diakonhjemmet Høgskole

Innleveringsdato: Kl. 16:00, den 18.05.2010

Antall ord: 29 751

Veileder: Kjell Nordstokke

HVA ER EN DIAKON?

Forord

Å få skrive om diakonforståelsen har vært meget givende. Det har gitt meg en stor innsikt med relevans for mitt yrke, for mitt liv som diakon, og ikke minst for hva Den norske kirke forventer av meg. Når jeg nå tar skrittet over til å bli en representant for diakontjenesten, vil det utvilsomt være nyttig å ha lært hva kirken i denne sammenheng både ønsker å kommunisere, og faktisk kommuniserer, ut til sine medlemmer.

Jeg vil sende en stor takk til min veileder Kjell Nordstokke, til Guro Hellgren hos Kirkerådet, og til min forlovede Ragna Urnes Fagerheim. Uten deres støtte hadde det ikke vært mulig for meg å fullføre denne oppgaven.

Sammendrag

Relevante stikkord

- Den norske kirke.
- Kirkelige informasjonsmedier.
- Diakonforståelse.
- Den norske kirkes kommunikasjonsplattform.

Problemstilling

Jeg har valgt problemstillingen:

Hva vil Den norske kirke at sine medlemmer skal vite om diakoner i menighet?

Bakgrunn

Usikkerhet knyttet til hva en diakon skal forstås som har blitt til et hinder for profesjonens utvikling og rekruttering. Den norske kirkes informasjon utad oppleves ikke som optimal.

Metode

Først redegjør oppgaven for hva Den norske kirke har sagt om diakoner i sine vedtak fra Kirkemøtet, Kirkerådet og Bispemøtet siden 2004, og ut av dette formuleres en diakonforståelse. Denne forståelsen sees i lys av Den norske kirkes kommunikasjonsplattform, som gjennom strategiplanene for Den norske kirke har relevans for hvilke aspekter som ønskes kommunisert om diakonforståelsen.

Hjemmesiden til kirken, Kirkeaktuelt, Årbok for Den norske kirke, Håndbok for menighetsråd, og kirkens planarbeid har blitt redegjort for og vurdert opp mot diakonforståelsen og kommunikasjonsplattformen for å avklare hva som faktisk blir kommunisert ut til medlemmene.

Resultater

Diakonforståelsen kan oppsummeres i tre kategorier. Henholdsvis forståelsen om tjenesten, forståelsen om arbeidet, og uklarheten om forståelsen.

Kommunikasjonsplattformen mangler kommunikasjonsstrategier, men inneholder likevel enkelte mer eller mindre konkrete momenter som forteller hva kommunikasjonen av diakonforståelsen skal preges av.

Informasjonsmediene i kirken har en rekke henvisninger til diakoner, men samlet sett fremstår de som mindre vellykkede i å få informasjonen tydelig fram.

Konklusjoner

Kartleggingene av de tre aspektene utgjør samlet et svar på hvordan Den norske kirke forholder seg til hva medlemmene skal vite om diakoner i menighet.

INNHALDSFORTEGNELSE

1 Innledning	8
1.1 Temaets aktualitet	8
1.2 Problemstilling og begrepsavklaring	9
1.3 Oppgavens oppbygning	9
2 Teori	11
2.1 Valg av tilnærming for å besvare problemstillingen	11
2.2 En redegjørelse av medie- og kommunikasjonsteori	12
3 Metode	15
3.1 Valg av fokus og avgrensinger	15
3.1.1 Tidsavgrensning.....	15
3.1.2 Kartlegging av kirkens forståelse.....	15
3.1.3 Kartlegging i lys av kommunikasjon.....	17
3.1.4 Kartlegging av informasjonen.....	18
3.1.5 Diakonirådgivernes vurderinger som kontrollfaktor.....	19
3.2 Datainnsamlingen	19
3.2.1 Vedtakene fra Kirkemøtet, Kirkerådet og Bispemøtet.....	19
3.2.2 Redegjørelsen av kommunikasjonsplattformen.....	19
3.2.3 Innsamling av data fra kirkens informasjonsmateriell.....	20
3.2.4 Innsamling av diakonirådgivernes vurderinger.....	23
4 Kirkens forståelse av diakoner	24
4.1 Grunnleggende status for diakoner i dag	24
4.2 Diskusjonen rundt diakontjenesten	24
4.2.1 Prosessen.....	24

4.2.2 Innholdet i diskusjonen.....	26
4.2.3 Oppsummering.....	29
4.3 Plan for diakoni	30
4.3.1 Prosessen.....	30
4.3.2 Innholdet i planen.....	30
4.3.3 Oppsummering.....	32
4.4 Tjenesteordning og kvalifikasjonskrav	32
4.4.1 Prosessen.....	32
4.4.2 Innholdet i tjenesteordningen og kvalifikasjonskravene.....	33
4.4.3 Oppsummering.....	35
4.5 Den norske kirkes identitet og oppdrag.....	36
4.6 Tverrfaglig vei til kirkelig tjeneste.....	37
4.7 Oppsummering av kirkens forståelse.....	38
4.8 Diakonirådgivernes tanker om hva som bør formidles.....	39
5 Kommunikasjonsplattformen og strategiplanene	41
5.1 Koblingen mellom plattformen og diakoniforståelsen	41
5.1.1 Kort beskrivelse av de to strategiplanene.....	41
5.1.2 Diakonforståelsens rolle i forhold til strategiplanene.....	42
5.2 Innholdet i kommunikasjonsplattformen.....	43
5.2.1 Saksorienteringen.....	43
5.2.2 Vedtaket og merknadene	47
5.2.3 Oppsummering av plattformens momenter	49
5.3 Kommunikasjonsplattformens rolle i min besvarelse	50
6 Hva som har blitt kommunisert av kirken.....	52
6.1 Hjemmesiden til Den norske kirken.....	52

6.1.1 Informasjon om hjemmesiden.....	52
6.1.2 Fanen Diakontjenesten og embetsforståelsen	52
6.1.3 Undersiden Diakon	53
6.1.4 Undersiden Stillinger	55
6.1.5 Øvrig informasjon hvor diakon blir nevnt.....	56
6.1.6 Hjemmesiden som en helhet.....	57
6.2 Kirkeaktuelt.....	57
6.2.1 Informasjon om bladet Kirkeaktuelt.....	57
6.2.2 Utgavene i 2004.....	58
6.2.3 Utgavene i 2005.....	59
6.2.4 Utgavene i 2006.....	60
6.2.5 Utgavene i 2007.....	61
6.2.6 Utgavene i 2008.....	62
6.2.7 Utgavene i 2009.....	63
6.2.8 Kirkeaktuelt som en helhet.....	63
6.3 Årbok for Den norske kirke.....	64
6.3.1 Informasjon om årboken for Den norske kirke.....	64
6.3.2 Henvisninger til diakoner i årbøkene.....	64
6.3.3 Vurdering av Årbok for Den norske kirke.....	66
6.4 Håndbok for menighetsråd.....	66
6.4.1 Håndboken for 2002 – 2005.....	67
6.4.2 Håndboken for 2006 – 2009.....	69
6.4.3 Håndboken for 2009 – 2011.....	70
6.4.4 Håndbøkene som en helhet.....	72
6.5 Planarbeid i Den norske kirke.....	72

7 Samsvaret mellom plattformen og det kommuniserte.....	76
7.1 Strukturen i drøftingen.....	76
7.2 Kommunikasjonen rundt forståelsen av tjenesten.....	76
7.2.1 Hjemmesiden.....	76
7.2.2 Kirkeaktuelt.....	78
7.2.3 Årbøkene.....	78
7.2.4 Håndbøkene.....	79
7.2.5 Planarbeidet.....	80
7.3 Kommunikasjonen rundt forståelsen av arbeidet.....	81
7.3.1 Hjemmesiden.....	81
7.3.2 Kirkeaktuelt.....	82
7.3.3 Årbøkene.....	83
7.3.4 Håndbøkene.....	84
7.3.5 Planarbeidet.....	85
7.4 Kommunikasjonen rundt uklarheten ved forståelsen.....	86
7.4.1 Hjemmesiden.....	86
7.4.2 Kirkeaktuelt.....	87
7.4.3 Årbøkene.....	88
7.4.4 Håndbøkene.....	89
7.4.5 Planarbeidet.....	90
7.5 En samlet vurdering av informasjonen.....	92
7.6 Vurderingene til diakonirådgiverne.....	93
8 Konklusjon.....	94
9 Avslutning.....	95
10 Litteraturliste.....	96

10.1 Bøker	96
10.1.1 Håndbok for menighetsråd.....	96
10.1.2 Årbok for Den norske kirke.....	96
10.1.3 Øvrige bøker.....	96
10.2 Artikler	97
10.2.1 Kirkeaktuelt.....	97
10.1.2 Øvrige artikler.....	98
10.2 Internettsider	98
10.2.1 Den norske kirkes hjemmeside.....	98
10.1.2 Øvrige internettsider.....	99
10.3 Den norske kirke	99
10.3.1 Vedtak fra Kirkemøtet.....	99
10.3.2 Vedtak fra Bispemøtet.....	100
10.3.3 Vedtak fra Kirkerådet.....	100
10.4 Uoffisielle kilder	101

1 Innledning

1.1 Temaets aktualitet

Etter å ha brukt flere år på å lære hva *diakoni* er, hadde jeg fremdeles et savn etter å finne ut hva en *diakon* er. Jeg har fått et inntrykk av at det er en viss grad av usikkerhet på dette feltet, og derfor har jeg følt det som en befrielse å få sjansen til å klargjøre litt av denne forståelsen. Sagt med andre ord er bakgrunnen for å skrive masteroppgave med fokus på diakonforståelsen basert på mitt engasjement for diakonyrket, og mitt ønske om å synliggjøre profesjonen bedre innad i kirken.

En forståelse av diakonen som kun en mini-prest, og andre liknende misoppfatninger, opplever jeg er svært utbredt blant kirkegjengere. At slike misoppfatninger blir adressert i bøker om diakoner tyder på at de fremdeles er aktuelle (Nordstokke 2002:64 og Johannessen 2009:31f). Det har også vært en irritasjonsfaktor at profesjonen går glipp av så mange gode diakoner ene og alene fordi informasjonen er for dårlig. Et enkelt sitat fra en anonym ansatt på Diakonhjemmet sykehus mener jeg oppsummerer behovet for denne oppgaven: ”Jeg vurderte å bli diakon, men klarte aldri å finne ut hva en diakon faktisk var, så jeg droppet det og forble sykepleier.”

Jeg ønsker også å nevne at Kirkerådet i mai 2009 trakk fram to viktige arbeidsfokus i forhold til diakonistillinger, hvorav det første fokuset nettopp var *diakonenes identitet*. (Hope 2009:2) Med andre ord opplever jeg problemstillingen min som tidsaktuell.

Under hele oppveksten, og i voksen alder, har jeg vært aktiv i Den norske kirke. Som frivillig, som leder for en rekke aktiviteter, og som venn og bekjent av ansatte, har jeg hatt en meget god mulighet til å lære kirken å kjenne. Likevel opplever jeg innimellom en frustrasjon over det jeg mener er dårlig informering. Informasjonen om diakoner er et tema jeg tidligere har søkt svar på, og således har jeg en kjennskap til temaet basert på min bakgrunn som et aktivt medlem. Kombinert med min diakonutdanning, hvor kunnskapen fra sentralkirkelig hold har blitt presentert, er kjennskapen min til diakonforståelsen i utgangspunktet meget stor. Likevel har jeg aldri tidligere gjennomført en så grundig gjennomgang som jeg her gjør, og derfor har jeg kunnet gå inn i dette arbeidet med et åpent sinn.

1.2 Problemstilling og begrepsavklaring

Problemstillingen min er laget med utgangspunkt i et ønske om både å avklare hva kirken per i dag tenker om diakoner, og å finne ut hvilken informasjon den ønsker å dele med sine medlemmer. Ved å ha fokus på medlemmene, og ikke for eksempel på de ansatte, unngår jeg de mest avanserte diakonforståelsene som kun har relevans for eksperter på diakonifeltet.

Dermed er problemstillingen min:

Hva vil Den norske kirke at sine medlemmer skal vite om diakoner i menighet?

I denne problemstillingen er det flere begreper som behøves å både avklares og avgrenses.

Den norske kirke velger jeg av enkelthets skyld å beskrive som enten *kirken* eller *Dnk* i oppgaven. Av samme årsak beskriver jeg diakoner i menighet kun som *diakoner*.

Dette er av hensyn til tekstens flyt, og det er ikke ment å oppfattes som at å jobbe som diakon i menighet er den eneste, eller riktigste, formen for diakontjeneste.

Jeg mener det eksisterer to former for medlemmer. Aktive medlemmer og passive medlemmer.

Aktive medlemmer er ment å innebære de som bevisst ønsker å delta i kirken, for eksempel som frivillige i utvalg, eller som menighetsrådsmedlemmer.

Passive medlemmer er et begrep jeg har benyttet meg av fordi jeg har fått et inntrykk av at en stor andel av Dnk's medlemsmasse forholder seg mer eller mindre distansert til kirken.

Selvfølgelig finnes det et utall variasjoner og graderinger innenfor disse to banale inndelingene, men i denne sammenheng blir det relevant at aktive medlemmer har en arena og en iboende åpenhet som kirken vil kunne benytte seg av for å nå igjennom med sin informasjon, mens passive medlemmer ikke har noen forutsetninger eller interesser for å lære noe om diakoner.

Denne oppgavens funn tar utgangspunkt i aktive medlemmer, men er åpen for at de også vil gjelde for passive medlemmer hvis disse skulle oppsøke informasjon om diakoner.

1.3 Oppgavens oppbygning

Etter dette innledende kapittelet følger kapittelet som redegjør for hva som er nødvendig for å både besvare problemstillingen, og for å klargjøre det teoretiske.

Kapittel 3 beskriver så metodene jeg har benyttet meg av for å finne ut av de nødvendige tilnærmingene, og her foretas det samtidig avgrensninger av en rekke essensielle aspekter ved temaet.

Kapittel 4 er en redegjørelse av de momenter som utgjør hva jeg mener er kirkens forståelse av diakoner, mens kapittel 5 viser hvordan min valgte kommunikasjonstilnærming har sammenheng med diakonforståelsen, og hvilke aspekter ved den som blir relevante i denne sammenheng.

I kapittel 6 har jeg valgt å enkeltvis redegjøre for hvert av mine utvalgte kommunikasjonsmedier. Redegjørelsen viser funnene mine, samt mine vurderinger av disse i lys av diakonforståelsen og kommunikasjonstilnærmingen.

Kapittel 7 utgjør en systematisk og oversiktelig drøfting av hvordan vurderingene mine fra kapittel 5 samlet sett kan oppsummeres i konklusjoner som viser om informasjonen har vært i tråd med kommunikasjonstilnærmingen eller ikke.

I kapittel 8 redegjør jeg for hva jeg mener mine funn utgjør, og kapittel 9 avrunder hele besvarelsen.

2 Teori

2.1 Valg av tilnærming for å besvare problemstillingen

For å besvare min problemstilling om hva kirken vil at medlemmene skal vite om diakoner er det først nødvendig å avklare diakonforståelsen. Den tenkning kirken har om sine diakoner mener jeg vil gi meg svaret på hvilken tenkning medlemmene ideelt sett burde ha. Men samtidig kan jeg ikke ta det som en selvfølge at kirken prioriterer å formidle diakonforståelsen til sine medlemmer, eller at de har en strategi for å oppnå en formidling av denne forståelsen. Derfor er det også nødvendig for meg å kartlegge hva de ønsker å kommunisere utad.

Med kjennskap til både kirkens diakonforståelse, og med en oversikt over hva den mener er viktig å kommunisere om denne, får jeg et håndfast svar på hva Dnk vil at medlemmene skal ha av kunnskap. Likevel er det ikke alltid samsvar mellom ord og gjerning. Man kan stille seg spørsmålet om det kirken *uttrykker* at den vil kommunisere, faktisk er hva den kommuniserer. De handlinger Dnk setter ut i live i forhold til kommunisering av diakonforståelsen, mener jeg vil si like mye om hva den vil at medlemmene skal vite, som kirkens tenkte tanker rundt temaet. Av den grunn må jeg også kartlegge hva kirken faktisk har informert utad i forhold til hva den har sagt burde være kommunisert.

Ut ifra kunnskapen om hva kirken forstår diakoner som, hva den ønsker å formidle, og hva den faktisk formidler, kommer jeg fram til et svar som baseres både på tanker og gjerninger. Dette gir oppgaven en konklusjon som besvarer problemstillingen ut ifra en mer helhetlig tilnærming av kirken enn hvis jeg begrenser meg til kun en av delene.

Å undersøke medlemmenes faktiske kunnskap om diakonforståelsen mener jeg blir en feilaktig tilnærming her siden svaret på dette ikke sier noe om hva Dnk *vil* at medlemmene skal vite. Men samtidig er det nyttig for meg å få innspill på mine vurderinger fra kirken selv, og derfor velger jeg å kontakte diakonirådgiverne i landet. Disse er bindeleddet mellom kirkens lokale og sentrale nivåer, og sitter derfor i en unik posisjon til å mene noe om både kirkens ord og kirkens gjerninger. Konklusjonene deres fungerer dermed som en ekstra sikring av mine vurderinger.

2.2 En redegjørelse av medie- og kommunikasjonsteori

To ord som går igjen mye i kapitlene mine er informasjon og kommunikasjon. Med informasjon mener jeg kun det å gi opplysninger om noe, men kommunikasjon må utdypes nærmere.

Siden jeg i denne oppgaven kommer innom både kirkens strategi i forhold til kommunikasjon, og tar for meg det som har blitt kommunisert gjennom flere forskjellige medier, er det nødvendig å avklare hva som forstås i forhold til kommunikasjon og medier.

For å tilnærme meg dette har jeg basert meg på boken *Medie- og kommunikasjonsteori* skrevet av professor i medievitenskap Espen Ytreberg (2006). Dette fordi denne boken er laget for å gi en introduksjon til sentrale emner i teorien rundt både medieformidling og kommunikasjon, men også fordi den behandler disse teoriene samlet (2006:7). Noe jeg mener blir mest logisk her.

Ytreberg er tydelig på at mediet man bruker får en betydning for kommunikasjonen, og deler denne betydningen opp i fire grunnbegreper. Henholdsvis forvandling, påvirkning, samvær og tegn (2006:10).

Forvandling handler om at medier ikke er så nøytrale som vi vanligvis tror, både på grunn av deres forskjellige virkemidler, men også på grunn av våre tilnærminger til dem. Forfatteren bruker eksempelet at TV har en større mulighet til å vise oss det private enn aviser har, mens aviser på sin side blir mer konsentrerte i sin kunnskapsformidling fordi den har et tydeligere regelsystem i formidlingen sin (2006:19f). For meg er dette relevant med tanke på at jeg har belyst flere av kirkens forskjellige informasjonsmedier. Disse vil da kunne uttrykke samme informasjonen på forskjellig vis.

Påvirkning handler om at makt i vårt samfunn har funnet nye metoder å utøve sin innvirkning. Det er uvanlig å bruke vold som et middel for å påvirke, men derimot er det nå gjennom mediene påvirkningen kan skje i form av nettopp kommunikasjon. Spesielt er enveiskommunikasjon som når ut til store masser meget kraftige påvirkningsmidler (2006:45f). Dette får betydning når mine utvalgte kanaler i denne oppgaven til sammen når meget bredt ut i medlemsmassen.

Samvær sier Ytreberg betyr at det er umulig å *ikke* kommunisere. Vi mennesker danner oss alltid inntrykk av det vi blir presentert, så om avsenderen vil det eller ikke, kommuniseres noe til mottakeren. Selv kroppsspråket vårt kommuniserer med de rundt oss uten at vi nødvendigvis er bevisste på det (2006:73f). Til tross for at medier kan tale til oss på tvers av rom, tid og sosial situasjon, vil mottakeren ofte *føle* det som et samvær, og dette er årsaken til at medier forsøker å kommunisere på måter som gjør denne kontakten mulig (2006:86). Et eksempel jeg vil bruke er hvordan *Håndbok for menighetsråd 2006-2009* starter første kapittel med overskriften ”*Gratulerer med valget!*” (Tanggaard 2005:9). Jeg mener dette viser at man forsøker å få til et samvær med leseren selv om man faktisk bare gjetter på hvem leseren er. At slike samvær eksisterer mener jeg betyr at alt som er blitt formidlet om diakoner vil ha relevans, siden det kirken mener er nøytrale opplysninger også vil etterlate et inntrykk.

Tegn utgjør de elementene som vi tolker ut av det vi oppfatter. Et eksempel brukt i boken er at de synlige elementene i et fotografi er udiskutable, mens vår oppfatning av budskapet til bildet blir preget av subjektivitet. Disse tolkningene skal likevel ikke ignoreres, fordi dette igjen kan utgjøre en undertolkning som vil bli like feilaktig (Ytreberg 2006:103f). Dette innebærer, i mine øyne, at materialet ikke bare må forstås som rene faktaopplysninger, men at man også må vurdere de tegnene som utgjør et tilleggsmoment ved det kommuniserte.

Disse punktene har viktige anliggender for besvarelsen av problemstillingen min.

Som tidligere nevnt vil det være nødvendig å gjennomgå den kommunikasjonen kirken har produsert for å se hvordan diakonforståelsen fremstår. I den sammenheng er det *forvandling* får stor betydning for hvordan jeg skal tilnærme meg mediene jeg velger meg ut. Bøker laget for menighetsråd vil vektlegges som seriøse i mye større grad enn for eksempel notiser og artikler. *Påvirkning* spiller på sin side en rolle med tanke på hvor forskjellige områder av medlemsmassen kirkens medier når. Årbøkene i kirken vil etter min oppfatning nå ut til mer fortrolige medlemmer, mens internett nok er lettere å ty til hvis man ikke kjenner kirkens informasjonsressurser like godt. Ellers vil kunnskapen om *samvær* bety at jeg ikke kan avfeie informasjon om diakoner som intetsigende bare fordi den ikke er så kvalitetsmessig som man skulle ønsket. All informasjon, spesielt fra offisielt hold, vil bli tillagt en verdi av leseren. Selv om denne verdien selvfølgelig kan settes både høyt og lavt. I denne sammenheng blir det også nødvendig å benytte meg av påstandene om *tegn*, siden jeg heller ikke kan avfeie noe uten å ha foretatt en vurdering av om det ligger en bakenforliggende mening i det kommuniserte.

I min sammenheng, med mine spørsmål knyttet til hva kirken både ønsker å kommunisere, og har kommunisert, om diakoner, blir det helt essensielt å sikre meg et slikt teoretisk fundament.

3 Metode

3.1 Valg av fokus og avgrensinger

3.1.1 Tidsavgrensning

Den første avgrensning jeg er nødt til å foreta er knyttet til tid. Kirken har eksistert i forskjellige kontekster, og møtt forskjellige utfordringer, noe som dermed har gitt forskjellige behov for hva man vil at medlemmene skal vite om diakoner.

For at oppgaven skal kunne ha en relevans for dagens situasjon har jeg valgt å tidsavgrense med utgangspunkt i nåtiden¹. Jeg ser det videre som mest hensiktsmessig å avgrense bakover til og med året 2004. I 2004 ble det på Kirkemøtet tatt flere prinsipielle standpunkt som forpliktet kirken til en aktiv prosess internt rundt tenkningen om diakoner. I de påfølgende årene har denne prosessen resultert i både konklusjoner og utsagn som legger direkte føringer for kirkens nåværende fokus. De avgjørende standpunktene tatt på dette kirkemøtet kommer jeg tilbake til i kapittel 4, og de utredes derfor ikke her.

At jeg foretar en avgrensning i tid snevrer dermed inn besvarelsen min til en ytterst liten del av en meget lang kirkehistorie, noe som får konsekvenser. For eksempel sies det ingenting her om hvordan diakonene utførte sitt virke i middelalderen. Dette er ikke fordi kirken mangler kunnskap om temaet, men fordi middelaldertjenesten i denne avgrensede tidsperioden ikke var et aktuelt fokus. Selv om det kunne ha vært givende å inkludere flere av årene før 2004, mener jeg likevel at dette året var av en så avgjørende betydning at det er fornuftig å sette oppgavens avgrensning til da.

3.1.2 Kartlegging av kirkens forståelse

Et viktig utgangspunkt for meg er som nevnt å kartlegge kirkens forståelse av diakoner, nettopp for å vite hva det er den vil være interessert i å formidle videre til sine medlemmer. I denne oppgaven finner jeg det mest hensiktsmessig å begrense meg kun til de offisielle synspunkt som kirken sentralt har kommet fram til i løpet av min tidsavgrensede periode. Dette fordi disse vil representere et mest mulig helhetlig syn på vegne av Dnk, blant annet i forhold til teologiske, demokratiske, og tradisjonelle hensyn. Primært ønsker jeg å se på fattede vedtak, men samtidig vil jeg også vise til saksutredninger der hvor jeg mener det er av interesse. Dette fordi saksutredninger forteller hvilke tanker som har ligget bak et vedtak, og dermed både vil være i tråd med vedtaket samtidig som det gir viktige tilleggsopplysninger.

¹ Til og med mars 2010.

Kartleggingen av kirkens offisielle standpunkt har jeg også avgrenset med hensyn til autoritet. Jeg har her lagt vekt på den forståelsen som har kommet frem i saksutredninger og vedtak fra Kirkemøtet, Kirkerådet, og Bispemøtet. Dette fordi disse organer er orientert helt øverst i kirkens hierarki. Kirkemøtets uttalelser er bindene for hele kirken, og må derfor veie tyngst når man vil vite kirkens offisielle syn. Men samtidig kan Kirkerådet og Bispemøtet komme med egne utsagn som både tydeligere forklarer eksisterende meninger, og som offisielt forplikter kirken når vedtaket har hatt dette som formål.

Av samtlige vedtak fattet av de tre aktuelle organene har jeg i denne oppgaven valgt å kun belyse de som *direkte* sier noe om forståelsen av diakoner.

Jeg er forøvrig klar over at alle mine avgrensninger kan problematiseres. For eksempel kan det være meget varierende svar på spørsmålet om kirkens forståelse av diakoner, alt ut ifra hvem man velger å lytte til. Ansatte diakoner ville kunne hatt en rekke andre meninger enn for eksempel diakoniutvalgene i landets menigheter. Til tross for slike mulige alternative fremgangsmåter, mener jeg mitt valg om å ty til de offisielle standpunkt gir et svar som i stor grad taler på vegne av hele den nasjonale kirken.

Videre er Ungdommens kirkeråd og Teologisk nemnd eksempler på andre mektige beslutningstagere som jobber meget sentralt innad i kirken, men som jeg likevel mener autoritetsmessig ikke kan plasseres like høyt opp i systemet som de tre enheter jeg har valgt meg ut. Dette kan igjen debatteres siden Kirkemøtet har forpliktet seg på å lytte til Ungdommens kirkeråd, men likevel mener jeg avgrensningen også må ta hensyn til oppgavens omfang, og dermed blir det galt å inkludere alle slike underenheter.

Til sist kan det påpekes at diakoni i stor eller liten grad vil ha preget flertallet av vedtak gjort i det aktuelle tidsrommet, og dermed indirekte kan ha fått betydning for aspekter ved diakonforståelsen. Således kan man argumentere for at alle vedtak med diakonale aspekter burde vært inkludert her. Men etter min mening vil det å basere min besvarelse på en lang liste med indirekte ytringer svekke resultatenes troverdighet. Å gjøre dette kunne meget sannsynlig ha resultert i at den ekstra gevinsten gikk tapt i den påfølgende usikkerheten ved mine konklusjoner.

3.1.3 Kartlegging i lys av kommunikasjon

For å kunne si noe om hva kirken vil at medlemmene bør få vite om diakonforståelsen har jeg valgt å ta for meg kirkens tanker rundt kommunisering. Ved å analysere hvordan kirken vil ha sin egen kommunikasjon av diakoner, mener jeg det er mulig å si noe om hvor de vil at nivået for kunnskap skal ligge hos medlemmene. For fremdeles å holde meg til størst mulig grad av offisielle utsagn, siden disse fundamenterer oppgaven min i forhold til en helhetlig forståelse av kirken, har jeg her valgt å ta utgangspunkt i hva kirken selv har vedtatt at sin kommunikasjon skal baseres på.

Kirkemøtet vedtok i 2006 en såkalt *kommunikasjonsplattform* som var ment å gi informasjonen innad og utad et grunnlag å stå på (Kirkemøtet 2006a). Ved å se hvordan diakonforståelsen skal formidles, i lys av denne plattformen, får jeg svar på hva kirken vil kommunisere.

For å si noe om hvilke andre syn kirken har på kommunikasjon, kunne jeg også ha benyttet meg av flere andre tilnærminger. Jeg kunne for eksempel ha kartlagt gjennom spørreundersøkelser hva menighetsrådene eller sokneprestene mente burde være formulert. Samtidig opplever jeg ikke at løsninger på slike snevre felt er like velegnet til å vurdere hva kirken samlet sett vil, som løsninger hentet direkte fra Dnk's egne offisielle vedtak.

Man kan kritisere at jeg bruker plattformen til å mene noe om informasjon publisert før den ble utarbeidet og vedtatt, men jeg opplever dette som riktig i min situasjon. Jeg ønsker å vurdere kommunikasjonen opp mot én standardisert mal, og dette er det fullt mulig for meg å gjøre selv om produsenten av materialet ikke hadde noen kjennskap til malen jeg benytter.

Kommunikasjonsplattformen er primært laget for å bidra til kommuniseringen av kirkens strategiplaner, noe som har gjort det nødvendig å i oppgaven redegjøre for hva strategiplanene i løpet av min avgrensede tidsperiode sier om temaet for denne oppgaven. Ved å forklare hvorfor jeg mener strategiplanene er relevante i forhold til diakonforståelsen, gir jeg samtidig en forklaring på hvorfor kommunikasjonsplattformen kan benyttes på den.

I den sammenheng vil det også være nødvendig å foreta avgrensninger av plattformen slik at jeg kun behøver å forholde meg til det som blir relevant i forhold til diakoner. Dette gjør jeg nærmere rede for i kapittel 5.

3.1.4 Kartlegging av informasjonen

For å kunne sammenlikne kirkens ønskede kommunisering med virkeligheten er det nødvendig å benytte seg av kirkens egen informasjon. Også her har det vært essensielt med noen klare avgrensinger. Min første innfallsport er å ta utgangspunkt i det som eksisterer av skriftlig materiale fra kirken i den aktuelle tidsperioden. Dette fordi det skriftlige vil gi de sikreste analysesvar.

Skriftlig materiale ment for medlemmer finnes det en enorm mengde av, men jeg velger å begrense meg til de offisielle uttrykk som kirken sentralt har valgt å utarbeide som informasjon. Dette ekskluderer vedtak og saksutredninger, siden jeg ikke opplever disse produktene tiltenkt som informasjonsmateriell til medlemmer.

Av informasjon sendt ut fra sentralt hold har jeg videre begrenset meg til det jeg opplever kirken prioriterer høyest av sitt utgitte materiale. Jeg har derfor først gått igjennom hele hjemmesiden til kirken, det vil si at jeg har holdt meg på det materiale som kommer fra sentralkirkelig hold, og ikke fulgt linkene videre til bispedømmer, enkeltmenigheter, eller andre organisasjoner. Videre har jeg gått igjennom alle utgaver av Kirkeaktuelt og Årbok for Den norske kirke, samt håndbøkene for menighetsråd og det aktuelle planarbeidet i kirken. Disse kildene mener jeg representerer det absolutt mest sentrale av skriftlig informasjon hos kirken grunnet omfanget av medlemmer det når, kombinert med at avsenderen er den kirkens sentrale hold.

Selvfølgelig er det mange alternativer jeg kunne ha vurdert. Saksdokumenter og liknende interne skriv kan jo ofte være tilgjengelige, men jeg mener de sjeldent er tilpasset aktive medlemmer når man vurderer ut ifra tilgjengelighet, språkbruk eller anvendelighet. Derfor blir det mest givende å forholde seg til de skriftlige kilder som er konstruert med medlemmene som målgruppe.

Annet skriftlig materiale kunne vært menighetsblader, hjemmesider på internett for alt fra lokale småkor og opp til bispedømmer, eller diakoniplaner utarbeidet på vegne av et utall menighetsråd. Men selv om denne informasjonen hadde kunnet blitt målt opp mot kommunikasjonsplattformen, mener jeg det blir mest hensiktsmessig å ty til det kirken opplever som sitt mest sentrale informasjonsarbeid på nasjonalt plan. For kun gjennom dette får jeg svar som er tettest mulig opp mot hva kirken offisielt informerer til sine medlemmer. Til slutt kan det også ha blitt gitt ut reklameplakater eller liknende skriv fra sentralt hold, men det er ingen grunn til å tro at disse sporadiske tiltak skulle være ment å oppleves som like sentrale som mine fem prioriterte informasjonsmedier. Derfor utelater jeg slike skriv.

3.1.5 Diakonirådgivernes vurderinger som kontrollfaktor

Vurderingene jeg foretar meg er basert på min egen forståelse av det materialet jeg har samlet inn. Men for å kunne stole på disse analyseringene er det fornuftig å innhente også andres vurderinger som jeg da kan sammenlikne med. Valget om å benytte meg av akkurat diakonirådgivere er som tidligere nevnt blitt basert på deres unike posisjon innad i kirken. Diakonirådgivere er ansatt for å lede den diakonale virksomheten i bispedømmene, og for å følge opp ansatte diakoner sammen med fellesråd og kirkeverger (Lund 2010). De har kompetanse på diakoni, og vet både hva som foregår på det lokale og sentrale plan.

3.2 Datainnsamlingen

3.2.1 Vedtakene fra Kirkemøtet, Kirkerådet og Bispemøtet

Jeg har lest igjennom alle vedtak gjort av Kirkemøtet, Kirkerådet og Bispemøtet fra 2004 og til og med mars 2010. Ut av dette har jeg valgt ut alle vedtakene som direkte omhandler diakoner. Disse kan kategoriseres i fem temaer, basert på hvordan jeg opplever kirken selv har skilt dem fra hverandre i sin behandling av dem.

De fem temaene er:

- *Diskusjonen rundt diakontjenesten.* En debatt knyttet til diakonens plass i embetet.
- *Plan for diakoni.* En utskiftning av diakoniplanen fra 1987.
- *Kvalifikasjonskrav og tjenesteordning.* En endring av forskriftene.
- *Den norske kirkes identitet og oppdrag.* En avklaring av kirkens selvforståelse.
- *Tverrfaglig vei til kirkelig tjeneste.* Forslag om systematisk forberedelse til vigsling for de andre tjenestegrupper enn prestene.

Disse sakene har en varierende grad av antall vedtak, relevante ytringer, og nytteverdi for oppgavebesvarelsen, men likevel uttrykker de alle noe om kirkens forståelse av diakoner. I kapittel 4 redegjør jeg for hvert av disse punktene enkeltvis. I underkapittelet om diskusjonen rundt diakontjenesten har det vært nødvendig å vise en detaljert beskrivelse av saksprosessen for å forklare diskusjonens sammenheng.

3.2.2 Redegjørelsen av kommunikasjonsplattformen

I kapittel 5 redegjør jeg for kommunikasjonsplattformen som jeg har valgt å ta utgangspunkt i. Denne plattformen har sine styrker og svakheter i besvarelsen av problemstillingen. Problemet med å bruke denne er at den ikke ble laget for å kommunisere om diakoner. Dens

målsetting er ifølge vedtaket å hjelpe til med å formidle visjon og hovedmål i Strategiplan for Den norske kirke (Kirkemøtet 2004a). Grunnen til at jeg likevel har valgt denne plattformen er at begge strategiplanene som har vært gjeldende innenfor min tidsavgrensning har hatt fokus på diakoni. Koblingen mellom diakoni og diakonforståelse redegjøres for i kapittel 5.

Et annet problem er at plattformen er lite konkret. Derfor har jeg valgt å også redegjøre for saksprosessen og saksorienteringen. Jeg innser at jo mer konkret planen hadde vært, jo lettere hadde det vært å bruke den til mitt formål. Men dessverre viste det seg at plattformen har måttet stå alene i mye større grad enn det Kirkemøtet forespeilet.

At det lages kommunikasjonsstrategier er, som jeg redegjør nærmere for i kapittel 5, noe Kirkemøtet i sitt vedtak fremhevet som viktig. Men etter å ha kontaktet en rekke sentralkirkelig ansatte fikk jeg til slutt bekreftet, av *avdelingen for kommunikasjon, informasjon og IT*, at det ikke fantes noen kommunikasjonsstrategier som diakoner eller diakoni ble inkludert i. Hvis man ser bort fra Plan for diakoni, som legger noen føringer for hvordan diakonien bør kommuniseres, er det på grunn av ressursmangel ikke blitt laget noen kommunikasjonsstrategier for diakonifeltet, hverken direkte eller indirekte.

Det var også vedtatt at hele plattformen skulle revideres når en ny strategiplan ble laget. Av den samme avdelingen nevnt ovenfor fikk jeg også svar på at det ikke har blitt gjort noen endringer med kommunikasjonsplattformen, til tross for at det har kommet et nytt visjonsdokument for kirken. Dette har man måtte prioritere ned grunnet mangel på ressurser. Dermed vil den nåværende kommunikasjonsplattformen fremdeles være gjeldene.

3.2.3 Innsamling av data fra kirkens informasjonsmaterieil

Jeg har som nevnt tidligere tatt utgangspunkt i hjemmesiden til Dnk, Kirkeaktuelt, Årbok for Den norske kirke, Håndbok for menighetsråd, og aktuelt planarbeid.

Hjemmesiden inneholder digitale versjoner av de fleste skriftlige verkene jeg redegjør for i kapittel 6. Blant annet Plan for diakoni og flere eksemplarer av Kirkeaktuelt. Siden dette redegjøres for i andre punkter av oppgaven gjentar jeg dem ikke under min beskrivelse av hjemmesiden. Jeg har, som forklart i punkt 3.1.4, ikke tatt hensyn til offisielle vedtak og saksutredninger, selv om disse er publisert på hjemmesiden.

Siden informasjon på hjemmesiden endres fortløpende, og den utdaterte informasjonen fjernes uten spor, er det ikke mulig for meg å si noe om hjemmesidens informasjon på noe annet tidspunkt enn det nåværende. Dette er en svakhet, siden det kan ha vært publisert mye materiale de siste årene som hadde vært aktuelt å vurdere. Samtidig gir hjemmesidens evne til å øyeblikkelig endre både form og innhold en unik mulighet for meg til å vurdere hva Dnk ønsker å kommunisere her og nå, noe som er umulig for de andre kommunikasjonsformene fordi de overhode ikke kan endres i etterkant.

Av Årbok for Den norske kirke og Kirkeaktuelt har jeg lest alle eksemplarer fra 2004 til og med april 2010. Jeg redegjør her for alt som omhandler diakoner direkte eller indirekte, men inkluderer ikke det som er skrevet om diakoni eller diakonale tiltak. Dette fordi jeg mener informasjon om diakoni ikke nødvendigvis gir medlemmene assosiasjoner til diakoner eller diakontjenesten. For eksempel vil ikke en artikkel som omtaler en prest sin kamp for rettferdighet kunne lære leseren noe om diakoner, selv om temaet er veldig diakonalt. Jeg har i Kirkeaktuelt ikke tatt hensyn til reklameannonser som retter seg mot diakoner, for eksempel der hvor det tilbys å kjøpe diakonskjorter eller albaer. Dette fordi det ikke er rettet mot kirkens medlemmer. I årbøkene har jeg ikke redegjort for kontaktinformasjonsregisteret i detalj fordi jeg mener navn og telefonnumre på diakoner i seg selv ikke har noen relevans for denne oppgaven.

Av kirkens håndbøker for menighetsråd har jeg valgt versjonene gjeldende fra 2002 til 2005, fra 2006 til 2009, og fra 2009 til 2011. Selv om den første utgaven var i bruk under min avgrensede tidsperiode, ble den utarbeidet og produsert før 2004. Dermed kunne jeg ha valgt å utelate den, men samtidig mener jeg det blir feil å ikke inkludere informasjon som kirken har bestemt skal være gjeldende helt fram til 2005. Det riktige blir å benytte meg av den informasjonen kirken har henvist medlemmene til innenfor tidsavgrænsingen, uavhengig av når kirken valgte å forfatte denne informasjonen.

Siden 2004 har det både blitt jobbet med og vedtatt flere planer. Jeg har her valgt å redegjøre for de fire ferdig vedtatte planene. I tillegg ser jeg det som hensiktsmessig å inkludere de tre støttedokumentene til diakoniplanen. På hjemmesiden er disse tre blitt lagt ut sammen med diakoniplanen, noe jeg mener signaliserer at kirken vektlegger dem tungt.

Under setter jeg mine utvalgte plandokumenter opp punktvis:

- Plan for diakoni (Kirkerådet 2008a) har blitt trykket opp som et hefte, og har samtidig blitt fulgt opp med:
 - Innledningsforedrag for å presentere diakoniplanen. Med blant annet menighetsråd, diakoniutvalg og frivillige i menigheten som målgruppe. Utarbeidet av Guro Hellgren i Kirkerådet og har som målsetting å gjøre diakoniplanen kjent (Dnk 2010b:1).
 - Plan for diakoni – Tips og inspirasjon til lokalt arbeid. Ment som et supplement til Plan for diakoni. Den er laget av Tunsberg bispedømme, og alle diakonene i bispedømmet er blitt bedt om å bidra med tips, samt at man har samlet inn tips fra flere diakonale organisasjoner (Dnk 2010b:5).
 - Plan for diakoni aktualisert for diakonale institusjoner. Et ressursdokument ment for ledere, styregrupper og ansatte i diakonale institusjoner, og er laget av Kirkerådet (Dnk 2010b:5).
- Plan for kirkemusikk. Retningsgivende for arbeidet med kirkemusikk, og retter seg mot de aktører i kirken som er opptatt av musikklivet (Dnk 2010d:5).
- Strategiplan for kjønn og likestilling i Den norske kirke 2009-2014. Er laget for å konkretisere hvordan både kjønns- og likestillingsperspektiver skal innarbeides i kirken (Dnk 2010i:2).
- Plan for trosopplæring. Både en rammeplan og et ressursdokument som skal stimulere arbeidet med utvikling og gjennomføring av lokale planer for trosopplæring. Et redskap for de som har ansvar for trosopplæring i menighetene (Dnk 2010e:4).

I tillegg kunne det ha vært aktuelt å inkludere gudstjenestereformen som har blitt arbeidet mye med de siste år, og som dermed har beslaglagt mye av kirkens ressurser og tid. Men det finnes i dag ikke noe ferdig dokument som jeg kan vurdere, kun en rekke små og store utspill og kommentarer. Dette mener jeg kolliderer med hovedtanken bak å fokusere på planarbeidet, som jo nettopp er å undersøke hva vedtatte informasjonsdokumenter sier om diakoner. Selv om de tre støttedokumentene til diakoniplanen heller ikke er vedtatt på et like høyt nivå som de andre utvalgte planene, er disse dokumentene så profilerte at det blir meningsfullt å inkludere dem. Siden de er publisert på hjemmesiden rett under diakoniplanen mener jeg de i leserens øyne får status fra sentralt hold som ligger tett oppunder de andre planarbeidene.

3.2.4 Innsamling av diakonirådgivernes vurderinger

Jeg har tatt kontakt med samtlige av landets diakonirådgivere, men Møre, Oslo, og Sør-Hålogaland bispedømme ønsket ikke å bidra på grunn av enten vakanser eller andre ugunstige omstendigheter rundt stillingene. Dermed er dette materialet basert på diakonirådgiverne fra Agder og Telemark, Bjørgvin, Borg, Hamar, Nidaros, Nord-Hålogaland, Tunsberg, og Stavanger bispedømme.

Kontakten foregikk både via e-post og telefon, og jeg hadde dialog med dem over en lengre periode. Grunnet en annen tilnærming til masteroppgaven på det tidspunktet som denne datainnsamlingen foregikk, ble ikke alle de innsamlede svarene relevante for denne oppgavebesvarelsen. De svarene jeg har valgt å benytte meg av mener jeg er tilfredsstillende, men også disse kunne ha vært noe tydeligere i forhold til hva jeg ville ha foretrukket.

Mitt første spørsmål som jeg har brukt for å få svar fra diakonirådgiverne er:

”Hva mener du aktive medlemmer bør vite om diakoner i menighet? Hvilken kunnskap og informasjon vil du anbefale at de skal ha?”

Mitt andre spørsmål som jeg har brukt for å få svar fra diakonirådgiverne er:

”Hvordan vil du beskrive informasjonen på sentralt kirkelig nivå som omhandler diakoner i menighet? På hvilken måte er den nyttig/unyttig for aktive medlemmer?”

Ut ifra det første spørsmålet får jeg en vurdering fra diakonirådgiverne på hva de mener Dnk burde informere sine medlemmer om. Med andre ord hva av kirkens diakonforståelse som bør kommuniseres utad. Det andre spørsmålet gir meg deretter svar på hvor tilfredsstillende diakonirådgiverne er med det som faktisk har blitt kommunisert, og dermed deres forståelse av hvordan kommuniseringen har vært.

4 Kirkens forståelse av diakoner

4.1 Grunnleggende status for diakoner i dag

I Den norske kirke er det i dag ansatt 201 diakoner og diakonimedarbeidere (Dnk 2010h). Som ansatt med tittelen *diakon* i kirken er man regulert av en rekke forpliktende dokumenter. Det mest sentrale rent juridisk er Tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for diakoner, med hjemmel i Kirkeloven. Men det finnes for øvrig også andre instruksjoner som ikke blir presentert i denne oppgaven. Blant annet kan Gudstjenestelige retningslinjer for diakoner og Retningslinjer for bruk av liturgiske klær nevnes.

4.2 Diskusjonen rundt diakontjenesten

4.2.1 Prosessen

Som forhistorie må det nevnes at Bispemøtet allerede i 2001 behandlet en utredning kalt ”*Embetet i Den norske kirke*”. Denne ble tatt opp på Kirkemøtet samme år, og i vedtaket til sak KM 10/01 sa Kirkemøtet at de ønsket en videre utredning om diakontjenesten presentert i 2004. Dette medførte til utarbeidningen av et dokument av Kirkerådet kalt ”*Diakonal tjeneste i Den norske kirke*” (Kirkemøtet 2008b).

I 2004 fikk Bispemøtet vurdert dette dokumentet, og de vedtok i sak BM 13/04 at de skulle ta stilling til det i sitt septembermøte (Bispemøtet 2004a). I Kirkerådet ble det på sin side ment at det var behov for en grundigere utarbeidelse, noe man ikke ville ha tid til innen årets Kirkemøte. Derfor ble det vedtatt i sak KR 32/04 at det skulle fortsettes å jobbe med dokumentet, og at saken så langt bare tas til orientering. Kirkerådet var for øvrig enig i tenkingen i dokumentet, men ønsket å gå videre med det i neste runde (Kirkerådet 2004b).

På Bispemøtets septembermøte var dokumentet både utvidet og bearbeidet, og det ble her gitt tilslutning til tenkingen beskrevet. Samtidig mente man det var viktig med en utredning av konsekvenser, samt avklaring og styrking av kateket- og kantortjenestene. Derfor ønsket man ikke å gi en læremessig uttalelse før Kirkerådet hadde bestemt seg for hva de ville foreslå til Kirkemøtet. Dette ble vedtatt i sak BM 23/04 (Bispemøtet 2004c).

Selv om det ikke var fattet formelle vedtak, står det i kirkerådsvedtaket til sak KR 40/04 at det var vilje til å behandle saken videre (Kirkerådet 2004d). Utkastet ble sendt ut på høringer, og i den nevnte saken ble utredningen endelig vedtatt. Kirkerådet vedtok samtidig at denne diakontjenesteforståelsens konsekvenser måtte utredes, og at Kirkemøtet burde be om å få

saken tilbake i 2007. Videre ba Kirkerådet også Bispemøtet om å uttale seg. En slik grundig uttalelse kom Bispemøtet med i sitt vedtak til sak BM 32/04 (Bispemøtet 2004e).

I tråd med konklusjonene til Kirkerådet og Bispemøtet vedtok Kirkemøtet i sak KM 08/04 sju punkter om diakontjenesten. De to siste punkter ber om at alt det etterspurte i de første fem punktene presenteres i 2007, og at endringer i ordinasjons- og vigslingsliturgiene utredes til Kirkemøtet i 2008 (Kirkemøtet 2004d).

Men når Kirkerådet innser at de ikke rekker å få behandlet dette innen 2007, og ønsker en utsettelse fram til 2008, foreslås det da i sak BM/AU 07/06 hos Bispemøtets arbeidsutvalg at Kirkerådet nedsetter en utredningsgruppe som kan jobbe konkret med punktene fra Kirkemøtet (Bispemøtet 2009a).

I sak KR 25/08 tas denne utredningsgruppens innstilling, ”*En flerdimensjonal ordinert tjeneste. Diakon, kateket og kantortjenesten som ordinert tjeneste?*”, til orientering av Kirkerådet (Kirkerådet 2008). Denne blir også behandlet av Bispemøtets arbeidsutvalg som i sak BM/AU 34/08 opplever tolkningen basert på Kirkemøtevedtaket fra 2004 som problematisk, noe som resulterer i en utsettelse (Bispemøtet 2009a).

I mellomtiden behandles en annen sak som jeg mener berører samme tema. For i 2002 hadde det blitt oppnevnt et utvalg hos Bispemøtet, og deres utredning ved navn "*Ordinasjon og vigsling i Den norske kirke*" blir i 2004 vedtatt av Bispemøtet i sak BM 31/04 (Bispemøtet 2004d). Her blir også diakoners rolle tatt opp som tema. Året etter gir Kirkerådet sitt høringssvar på denne utredningen i sak KR 35/05 (Kirkerådet 2005a). Bispemøtet tar noen få måneder senere høringssvarene til orientering og bestemmer seg for å gjennomføre tiltak basert på de utfordringer nevnt i utredningen (Bispemøtet 2005).

Så i 2009 plukkes tråden fra punktene vedtatt på Kirkemøtet i 2004 opp igjen, og i vedtaket til sak BM 04/09 kommer Bispemøtet med en kort uttalelse, samtidig som de planlegger å ta videre initiativ til en konsultasjon rundt dette (Bispemøtet 2009a). Dette gjøres allerede samme år, hvor det i sak BM 11/09 både vedtas noen flere utsagn, samt at man ønsker å jobbe videre med tjenestene, forholdet tjenestene imellom, deres ansvarsområder, og adgangen til forvaltning av sakramentene (Bispemøtet 2009b).

Enda en gang i 2009 tas saken opp igjen hos Bispemøtet, og etter samtale med tre professorer vedtas det i sak BM 31/09 at temaet krever mer refleksjon, og at det derfor ikke er mulig å gi en endelig avklaring ennå (Bispemøtet 2009c).

Først året etter, i 2010, blir et dokument fra Bispemøtet vedtatt i sak BM 03/10 som beskriver hvordan diakontjenesten skal forstås i forhold til prestedtjenesten og kirkens tjenestemønster (Bispemøtet 2010). Det gjenstår dermed fremdeles i skrivende stund at saken skal returneres til Kirkemøtet.

4.2.2 Innholdet i diskusjonen

Siden det her har vært diskutert mye fram og tilbake, og blitt gjort så mange endringer underveis, velger jeg her å redegjøre for innholdet i det Kirkemøtet vedtok i 2004. Deretter omtaler jeg utredningen, ”*En flerdimensjonal ordinert tjeneste. Diakon, kateket og kantortjenesten som ordinert tjeneste?*”, det relevante dokumentet ”*Ordinasjon og vigsling i Den norske kirke*”, og uttalelsen Bispemøtet endte opp med i 2010. De andre vedtakene inneholder mye informasjon om diakontjenesteforståelsen, men disse utvalgte strategiske punktene oppsummerer det aller viktigste og mest sentrale, samtidig som de viser debattens uenigheter.

Kirkemøtets vedtak i 2004

Kirkemøtet vedtok i 2004 sju punkter om diakontjenesten. De to siste, nevnt i punkt 4.2.1, handlet kun om når vedtakene skulle behandles på nytt.

I merknadene til Kirkemøtekomiteen blir det understreket at denne saken har vært drøftet i mange år, og at det er viktig at kirken jobber mot å få større klarhet (Kirkemøtet 2004d:2).

Det bemerkes også at det er uklart i den nåværende vigslingsordningen om man vigsles til ordinert tjeneste eller ikke (2004d:3). Dette er bakgrunnen for vedtakets første punkt som sier at *diakontjenesten teologisk kan forstås som en del av den ordinerte tjenesten* i kirken.

For meg virker det som denne teologiske forståelsen er ment å rydde opp i noe som har vært usikkert i lang tid hos kirkens diakonoppfatning.

I komiteens merknader trekkes det også fram at diakontjenesten er en selvstendig, varig tjeneste, og at den ikke er et middel for å komme inn i prestedtjenesten. Dette er årsaken til Kirkemøtets punkt nummer to i vedtaket, hvor det står at det er en forutsetning at

diakontjenesten videreføres som en omsorgstjeneste, og at tjenesten fortsatt er en varig tjeneste (2004d:5).

Konkretiseringen av at tjenesten både skal være varig og orientert rundt omsorg opplever jeg gir den en et fundament å stå på, og en avgrenset ramme å virke i.

Punkt tre i vedtaket lister opp sju konsekvenser som må utredes basert på forståelsen av diakontjenesten som en ordinert tjeneste, punkt fire ber om en avklaring av kateket- og kantortjenesten i forhold til tilrettelegging av en flerdimensjonal tjeneste, og punkt fem ønsker en avklaring av konsekvensene dette får for preste- og bispetjenesten.

Behovet for utredninger og avklaringer blir i mine øyne et tegn på at kirken fremdeles ikke har fått tatt stilling til en rekke nødvendige praktiske aspekter ved tjenesten.

Utredningen En flerdimensjonal ordinert tjeneste

I utredningen *En flerdimensjonal ordinert tjeneste. Diakon, kateket og kantortjenesten som ordinert tjeneste?* tas det utgangspunkt i det som blir etterlyst i vedtaket hos Kirkemøtet i 2004 (Dnk 2010g). Etter et grundig arbeid som foregikk i over et år, konkluderes det i utredningen med at enten diakon-, kateket-, kantor-, preste- og bispetjenesten må forstås praktisk som dimensjoner av den ordinerte tjeneste, eller at bare diakon-, preste- og bispetjenesten skal forstås slik.

Det redegjøres videre for at ordinasjonen kan skje etter to modeller. Enten at man ordineres til én tjeneste, hvor det spesielle for hver enkelt gruppe tydeliggjøres i ordinasjonsliturgien, eller at man legger så mye vekt på det spesielle ved hver enkelt tjeneste at man vil måtte ordineres på nytt hvis man bytter fra en til en av de andre. Et siste moment jeg mener er sentralt i vedtakets konklusjoner er at de mener det vil være naturlig for diakonen å ha ansvar for sakramentsforvaltningen² i spesielle gudstjenester knyttet opp mot omsorgstjenesten (201g:6f). Med andre ord opplever jeg at denne utredningen ser det som naturlig at diakontjenesten skal praktisk plasseres innenfor den tradisjonelle ordinerte tjeneste, eventuelt også sammen med visse andre. Selv om den er usikker på nøyaktig hvordan en slik ordinasjon skal forstås, er i hvert fall sakramentsforvaltningen en konkret del av tjenesten.

² I denne sammenheng er det snakk om nattverd.

Utredningen Ordinasjon og vigsling

Utredningen *Ordinasjon og vigsling i Den norske kirke* hadde blant annet som oppgave å se på ordningen med å gi ikke-ordinerte fullmakter til å forrette sakramentene (Dnk 2010g:4).

Utvalgets konklusjoner i forhold til diakoner blir oppsummert i punktet *Anbefalinger* sitt femte ledd. Her står det at vigslede diakoner bare unntaksvis skal gis fullmakt til å forrette dåp og nattverd. Dette skal kun skje når det er nødvendig for å avhjelpe nød som følge av ledighet i prestestilling (2010g:26). Dette begrunnes i utredningen med den da gjeldende beskrivelsen av diakontjenestens ansvar for å legge til rette for menighetens omsorg for mennesker i nød, og at dette ikke åpner for offentlig forvaltning av ord og sakrament (2010g:21).

Å konkludere med en innstramming av diakontjenestens sakramentsforvaltning mener jeg viser en forståelse av tjenesten hvor den faller utenfor den tradisjonelle ordinerte tjeneste som prest og biskop er del av.

Bispemøtets uttalelse om diakontjenesten

I denne uttalelsen starter man med å beskrive forståelsen av diakoni og kirkens oppdrag, hvor det nevnes at kirken er kalt til å være en tjenende kirke, og at den diakonale virksomheten er avgjørende for kirken i verden og dens indre liv. Det fortsettes deretter med en understreking av at å tjenestegjøre i menigheten er noe alle døpe er kalt til, men at noen har blitt kalt til et særskilt ansvar. Et ansvar som ivaretas gjennom ordnede tjenester.

Videre sies det at diakontjenesten først og fremst er en karitativ tjeneste, og at den alltid har stått nær samfunnets omsorgstjeneste. Samtidig som tjenesten primært forstås i dag som en tjeneste i menigheten (Bispemøtet 2010).

Ved å påstå at enkelte har et ekstraansvar i kirkens arbeid, mener jeg gjør diakonene til en sentral rollefigur spesifikt i forhold til menigheten. Videre mener jeg at å trekke fram diakontjenestens karitative side samtidig som man sier at det diakonale er essensielt for kirken, gir en forståelse av diakonen som viktig.

Det trekkes fram at diakonens særlige ansvar er et lederansvar, at en ordnet diakontjeneste i menighet er avgjørende for kirken, og at diakonens tjeneste inkluderer mange former for formidling av evangeliet. Bispemøtet mener også at tjenesten har et solid teologisk grunnlag. I forhold til prestatjenesten er diakonen dog klart forskjellig, selv om det finnes overlappinger begge veier. De konkluderer derfor med at det ikke skal forstås som ulike dimensjoner innenfor samme tjeneste, men to forskjellige tjenester innenfor tjenestefelleskapet.

For meg framstår da *ledelse* som det særskilte med ansvaret tilhørende en diakon. At diakontjenesten ikke skal bli gruppert i prestens ordinerte tjeneste, men som en ”nabo”tjeneste, kombinert med fokuset på diakontjenestens betydningsfulle roller, gir meg et inntrykk av større likestilling mellom tjenestene.

Teologisk sies det at det ikke er noen forskjell på de to vigslingene (prest og diakon) bortsett fra at det er to ulike tjenester, og det er heller ingen teologisk forskjell mellom vigsling og ordinasjon. Men Bispemøtet ser ingen grunn til å endre på begrepet ordinasjon for prester siden dette er blitt brukt tradisjonelt. Heller ikke når det gjelder forvaltning av sakramentene ønsker Bispemøtet å gjøre noen endringer på diakoners nåværende rettigheter. De mener det er verdifullt at diakonen har en rolle i gudstjenestelivet, som et uttrykk for sammenhengen mellom diakoni og gudstjenestefeiring. Av praktiske implikasjoner avsluttes det med å si at diakonen bør bære skråstilt stola, i tillegg til sin liturgiske drakt. Dette fordi diakontjenesten har en egenart som vigslet stilling.

Ved ikke å mene det er nødvendig med en endring av diakonens vigsling, av språkbruken i forhold til ordinasjon og vigsling, eller ansvaret for sakramentsforvaltningen, får jeg et inntrykk av at Bispedømmet ikke ser noen praktiske betydninger av å forstå diakontjenesten som del av den ordinerte tjenesten. Samtidig gjøres det heller ikke innstramninger ovenfor sakramentsforvaltningsfunksjonen, og det åpnes for bruk av stola, noe jeg mener i det minste viser at tjenesten er ønsket sentralt forankret i kirken.

4.2.3 Oppsummering

Ut av denne debatten sitter jeg igjen med et samlet inntrykk som jeg her vil forsøke å oppsummere kort.

Etter år med usikkerhet slår Kirkemøtet fast at man teologisk kan forstå diakontjenesten som del av kirkens ordinerte tjeneste. Man fundamenterer også tjenesten ved å definere den som varig, og gir den omsorg som et rammeverk. Likevel er det fremdeles mange viktige sider ved det praktiske som Kirkemøtet ikke tar stilling til.

Dette skaper en periode hvor forståelser og tolkninger debatteres fram og tilbake i en rekke vedtak. En forståelse ser diakontjenesten praktisk som en mer fremtredende karakter, for eksempel i forhold til sakramentsforvaltningen, mens en annen taler for en større avgrensning. Bispemøtet ender på et svar hvor diakontjenesten skal sees på som sentral, viktig, trygt forankret i menigheten, og med et lederansvar. En tjeneste likestilt med de andre tjenester,

inkludert prestens. Likevel ser man bare behov for å endre diakonens liturgiske antrekk, og gir dermed ikke dette synet noen store praktiske konsekvenser.

Siden saken ennå ikke har kommet tilbake til Kirkemøtet vil jeg mene at debatten har vært krevende for kirken og vil ha sendt signaler utad om at det her har vært mye uenighet.

4.3 Plan for diakoni

4.3.1 Prosessen

Etter at de tidligere nevnte vedtakene om tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for diakoner (Kirkemøtet 2004b), og om diakonal tjeneste i Dnk (Kirkemøtet 2004d) ble fattet av Kirkemøtet i 2004, satte man i gang et arbeid med en ny diakoniplan. Den forrige diakoniplanen var fra 1988, og var sist blitt revidert i 1995. Først i 2006 vedtar Kirkerådet planens nyeste revidering i sak KR 37/06 (Kirkerådet 2006), og året etter blir Plan for diakoni i Den norske kirke vedtatt av Kirkemøtet i sak KM 06/07 (Kirkemøtet 2007).

I vedtaket hos Kirkemøtet er det blitt gitt sju merknader. To av disse omhandler diakonen direkte. Punkt fire sier at diakoniplanen skal være et redskap også for de menigheter som ikke har ansatt en diakon, mens punkt seks sier at det skal være et mål at alle menigheter skal enten ha diakonstilling eller tilgang på diakonal kompetanse. Samtidig presiseres det at dette krever et løft i antall stillinger.

Jeg mener dette viser at diakoner kan unnværes i den forstand at man kan oppnå diakonalt arbeid uten å ha en diakon ansatt, samtidig som man verdsetter diakonens rolle som en person med viktig kunnskap meget høyt.

4.3.2 Innholdet i planen

Jeg mener det her er nyttig å nevne at det i føringene til arbeidsgruppen som laget den nye planen sto at det skulle tas hensyn til menigheter både med og uten diakon. Under avsnittet *Diakonen i planutkastet* kommer det fram at noen høringsinstanser opplevde planen som for lite fokusert på diakonenes plass, mens andre mente det var for mye fokus på dette. Det konkluderes med at det bør arbeides videre med diakonens oppgaver slik at man får en tydelig veiledning for fellestrådene (Kirkerådet 2005b).

Planen mener jeg dermed tar utgangspunkt i en forståelse av at menighetene antagelig mangler diakon, og at det har vært uenighet om hvor mye fokus diakoner skal få, til tross for at man ser behovet for mer informasjon om diakonens anliggender.

I selve planen finnes det noen utsagn om hva en diakon er og gjør. I planens kapittel 3, punkt 3.1 *Et oppdrag med ulike arbeidsformer*, står det at diakonien også uttrykkes i det organiserte arbeid som diakoner utfører på vegne av menigheten, og at diakonen leder diakontjenesten, har medansvar for rekruttering, utrustning, og veiledning av frivillige, samt skal ivareta det faglige ansvaret for den diakonale virksomheten (Kirkerådet 2008a:11).

I vedlegget til diakoniplanen, punkt 2. *Ansvarsforhold på lokalt plan*, nevnes også diakonen. I forhold til å rekruttere og følge opp frivillige er diakonen en nøkkelperson som har ansvar for å følge opp menighetens engasjement og hjelpe planer og prioriteringer til handling. Det er også listet opp fem forskjellige stillingsnavn som viser arbeidsområde eller kompetanse. Henholdsvis soknediakon, institusjonsdiakon, prostidiakon, barne- og ungdomsdiakon, og sykehusdiakon (2008a:26).

Jeg mener det her sies at diakonens arbeid er definert som diakoni og at både ledelse, ivaretagelse av de frivillige og den faglige kvaliteten, og å sette tanker ut i handling utgjør midtpunktet i dette arbeidet. Selv om diakoner kan ha flere forskjellige funksjoner opplever jeg at det dannes et inntrykk av at menighetsrollen er mest sentral.

Videre i planens kapittel 5, *Konsekvenser*, er betydningen av diakoner blitt satt ord på. Det vises til en kartlegging³ av diakonalt arbeid i kirken som brukes for å underbygge denne forståelsen. For å vise holdning til diakoner i utsagnet velger jeg å sitere det her.

..å ha en diakon både styrker menighetens diakonale arbeid og styrker samarbeidsrelasjonene til det offentlige. Både tradisjonelle soknediakonstillinger samt andre stillinger, som f.eks prostidiakonstillinger er viktige. (2008a:25)

Jeg sitter igjen med et inntrykk av at diakonen har en nyttefunksjon i menigheten ved å fungere som en ressurs, og gjennom forbedring av arbeidet. Dette blir da i høy grad en praktisk forståelse med fokus på diakonens anvendbarhet i forhold til diakonien.

³ Hvilken kartlegging dette er sies det ingenting om.

Denne planen har også flere påstander i forhold til grunnlagstenkningen av diakoni som jeg mener har stor betydning for diakoners rolle. Ved å definere diakoni som evangeliet i handling, og å mene at det uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende felleskap, vern om skaperverket, samt kamp for rettferdighet, har Kirkemøtet fastsatt en retning for diakonenes arbeid fremover. Andre utsagn som at diakoni er tjeneste for medmennesket, skaperverket og Gud, og at diakonien har ansvar spesielt der det er mangel på noen til å bry seg, legger også føringer for diakonene (2008a:7).

Siden diakonens jobb er å lede det diakonale arbeidet og å ha kompetanse på dette, vil det dermed bety at tjenesten skal preges av diakonidefinisjonen og sentrale elementer ved den.

4.3.3 Oppsummering

Vedtaket om en ny diakoniplan for kirken har direkte gitt føringer for hvordan diakoner skal forstås. Selv om planen er laget for alle menigheter uavhengig av tilgangen på diakoner, noe som flytter diakonen ut av fokus, sendes det signaler om at kunnskapen og nytten som diakoner utgjør er meget verdifull. Under utarbeidelsen av planen så man problematikken ved å ha for mye fokus på diakoner, men samtidig innså man at det også er et reelt behov etter informasjon. Planen velger å samle diakonens rolle inn i det konkrete arbeidet med ledelse, håndteringen av frivillige, og sikring av den faglige kvaliteten. Likeledes knyttes fokuset til diakonene opp mot planens tanker rundt diakoni, og preges derfor av karitative arbeidsfelt som å ta hånd om tilsidesatte.

Jeg mener også at det skapes et inntrykk av at det er i menigheten diakonen naturlig har sitt virke, og at tjenesten gis sitt fundament basert på sin anvendelighet.

4.4 Tjenesteordning og kvalifikasjonskrav

4.4.1 Prosessen

Tjenesteordningen for diakoner fra 1996 fikk vedtatt noen endringer i sine kvalifikasjonskrav på Kirkemøtet i 2002. I denne sammenheng ble det bedt om en større evaluering av disse kravene. Kirkerådet gjennomførte arbeidet, og i 2004 ble deres evaluering behandlet i sak KR 39/04 (Kirkerådet 2004c). I følge saksorienteringen var den største endringen fra den forrige utgaven at man hadde erstattet listen over oppgaver en diakon gjør, med en definisjon av fagfeltet.

Dokumentet ble så sendt ut på høring, hvor det blant annet ble kommentert fra Bispedømmerrådet at man ønsket å vente med en revidering til etter embets-saken var avklart. Likevel mente Kirkerådet at siden man ikke visste når embetsdebatten ville bli avklart, eller hvilken betydning den ville få for stillingene, var det tjenlig å fortsette. Det Norske Diakonforbund ønsket på sin side en utsetting på grunn av manglende planer for diakoni i kirken, men Kirkerådet mente at selv om planarbeidet var viktig, burde dette inngripe på et høyere nivå enn hva tjenesteordningen ville gjøre (Kirkemøtet 2004c). Så det endte med at saken ble presentert på Kirkemøtet samme år.

I Kirkemøtet vedtas fem punkter (Kirkemøtet 2004b). Siden kvalifikasjonskravene og tjenesteordningene til både diakon, kateket og kantor blir behandlet samtidig i denne saken, er det bare to av punktene som angår diakonen. Punkt en sier at de nye tjenesteordningene skal gjelde fra 2005, og at disse dermed avløser de forrige, mens punkt fem sier at Kirkerådet får myndighet til å utarbeide et regelverk for godkjenning av de med utenlandske kvalifikasjoner. Kirkerådet vedtar det etterspurte regelverket i sak KR 37/05 påfølgende år (Kirkerådet 2005b). Jeg mener at å behandle disse tre tjenesteordningene samtidig sender et signal om at de naturlig kan grupperes sammen.

4.4.2 Innholdet i tjenesteordningen og kvalifikasjonskravene

Tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for diakoner har ni paragrafer og jeg mener det blir hensiktsmessig å systematisk presentere dem alle sammen.

Paragraf 1 avgrensner tjenesteordningen til å gjelde for de som er ansatt som diakon i Dnk.

Paragraf 2, Tjenestens formål, definerer først i en setning hva diakoni er, før den beskriver hva diakonens rolle er. En påstand jeg mener er sentral i diakonforståelsen, og som jeg derfor siterer.

”Diakonen leder menighetens diakonitjeneste og har medansvar for å rekruttere, utruste og veilede frivillige medarbeidere. (Tjenesteordning for diakoner 2004:§2)

Min mening er at denne definisjonen gir et signal om at diakontjenesten primært skal forstås som en lederrolle, og med et tilleggsfokus på de frivillige.

Paragraf 3, Tjenestens rammer, tegner et bilde av hva det skal innebære å jobbe som diakon. Denne paragrafen mener jeg dermed spiller en meget viktig rolle for å forstå hvor diakonen har sitt virke.

Diakonen er forpliktet på de planer og prioriteringer menighetsrådet fastsetter i samråd med kirkelig fellesråd, innenfor de planer og programmer som er fastsatt for diakonitjenesten i Den norske kirke. Tjenesten utføres i samarbeid med ansatte og frivillige i menigheten. Arbeidsgiver fastsetter hvilke tjenesteoppgaver som ligger til stillingen innenfor rammen av gjeldende planer. (...) Diakonen har ansvar for egen faglig oppdatering og personlig fornyelse. (Tjenesteordning for diakoner 2004:§3)

Ut av opplysningene som kommer fram her opplever jeg at det er planene diakonen forholder seg til i det daglige som hovedsaklig avgjør hva arbeidet vil bestå av. Så det er i stor grad kirkens og menighetens føringer som avgjør hva diakonen er forpliktet på. I tillegg kan siste setningen forstås som at det er diakonens ansvar å ta vare på at en selv er kompetent for jobben. Videre opplever jeg ut ifra sitatet at diakonen i tillegg til det å *ta ansvar* for de frivillige, skal *samarbeide* med dem for å oppnå målene for tjenesten. Dette ser jeg på som en forpliktelse til at diakonen skal utføre det diakonale arbeidet selv også, og ikke bare avgrenses til ledelsesarbeid på et strategisk nivå.

Paragraf 4, Kvalifikasjonskrav, redegjør for hva som er nødvendig for å kunne ansettes som diakon. Det er tre muligheter, hvor den første er mastergrad basert på fagutdanning innen helsefag, sosialfag, eller pedagogisk utdanning. Eventuelt kan masterutdanningen baseres på en utdanning i kristendomskunnskap, eller på en praktisk-kirkelig utdanning med hovedvekt på diakoni og med veiledet praksis.

Den andre muligheten er å ha teologisk embetseksamen, og i tillegg praktisk-kirkelig utdanning med hovedvekt på diakoni og veiledet praksis.

Den tredje muligheten er å allerede ha fast stilling som diakon i menighet, eller allerede være vigslet som diakon.

Alle disse utdanningene kan etter min vurdering forstås som kompetansemessige høye utdanninger. Dette vil tyde på at kunnskapen nødvendig for å utføre diakontjenesten forstås som enten meget avansert, meget omfangsrik, eller begge deler.

I paragraf 5 har man sikret seg forbehold om at ansettelsen kun er mulig hvis biskopen gir tjenestebrev, og at diakonen kan vigsles, mens i paragraf 6 blir vigslingen konkretisert

tydeligere ved at det understrekes at formaningen og løftet i vigslingsliturgien skal være bestemmende for både diakonens tjeneste og livsførsel.

Disse paragrafer fører etter min mening forståelsen av diakonen inn i en rolle hvor man må oppfylle visse standarder, og at det dermed ikke er hvem som helst som skal få ha denne tittelen.

I paragraf 7 gis det retningslinjer for diakonens gudstjenestelige funksjoner. Det eneste som bemerkes er at diakonen står under ledelse av forrettende prest og at uenighet skal drøftes mellom partenes arbeidsgivere. Hvis det ikke oppnås enighet, er det biskopen som avgjør saken.

Underordningen av diakonen i forhold til prest mener jeg kan bli tolke som en vanlig ansvarsfordeling ut ifra ansvarsområder. Samtidig opplever jeg spesifiseringen i en egen paragraf som et behov for å understreke dette poenget så det ikke skal være noe rom for tvil.

I paragraf 8 står det i én setning at diakonen er bundet av gjeldende regler knyttet til taushetsplikt, og i paragraf 9, gis Kirkerådet muligheten til å foreta mindre endringer i bestemmelsene.

Taushetsplikt og Kirkerådets maktinnflytelse mener jeg skaper et inntrykk av diakontjenesten som en naturlig del av de sentralt ansatte i kirken.

4.4.3 Oppsummering

Tjenesteordningen og kvalifikasjonskravene kommer med flere utsagn knyttet til forståelsen av diakoner, og mine vurderinger av disse oppsummerer jeg her kort.

Som et helhetlig inntrykk gir vedtaket om tjenesteordningen en forståelse av diakonen som en sentral kirkelig ansatt, som for øvrig kan kategoriseres naturlig sammen med kantor og kateket. Tjenesten har høy standard både i form av utdanningsmessige krav, og gjennom behovet for godkjenning fra biskop.

Diakonen er en lederfigur innenfor sitt felt, og skal være opptatt av de frivillige, det forpliktende planarbeidet, og sin egen arbeidsutførelsessevne. Det virker samtidig for meg at diakonen ikke er ment å være avskåret fra det praktiske diakonale arbeidet, men skal benytte seg av *samarbeid* for å nå de diakonale målsettinger.

At det konkretiseres i forskriften hvilken rolle det skal være mellom diakon og prest i gudstjenestelige sammenhenger kan tyde på at man har villet demme opp for usikkerhet som tydeligvis eksisterer rundt dette temaet.

4.5 Den norske kirkes identitet og oppdrag

I 2003 valgte Kirkerådet å sette i gang et arbeid for å tydeliggjøre kirkeforståelsen i Dnk på oppfordring fra Regjeringens stat-kirke-utvalg. Dette var også i tråd med reformarbeidet i kirken som ble vedtatt på Kirkemøtet i 2002. Kirkerådet vedtok derfor i sak KR 15/04 at administrasjonen skulle få forberede saken (Kirkerådet 2004a). Bispemøtet ble også bedt om å uttale seg, men i sak BM 21/04 vedtok de å avgrense kommentarene til prosessen, fordi de ikke ville at dette skulle bli til et læredokument som forpliktet kirken (Bispemøtet 2004b). Saken ble lagt frem for Kirkerådet i sak KR 41/04, men først vedtatt på et ekstraordinært møte som sak KR 59/04 (Kirkerådet 2004e og 2004f).

På Kirkemøtet 2004 ble *Norske kirkes identitet og oppdrag* endelig vedtatt i sak KM 11/04, hvor det i merknadene påpekes at de ikke ville legge føringer gjennom stat-kirke-høringen for det parallelle arbeidet knyttet til spørsmål rundt vigslete tjenester⁴ (Kirkemøtet 2004e, vedtak 9).

Kirkeforståelsen er inndelt i tre hovedkapitler, henholdsvis grunnlag og mål, fellesskap og organisasjon, og folkekirke og samfunn. Diakoner nevnes kun én gang i hele dokumentet. Under avsnitt *B. 14. Tjenester og stillinger i kirken*, nevnes diakontjenesten etter at prestatjenesten og biskopens ansvar kort har blitt nevnt. Jeg siterer her det i avsnittet som handler om ansatte.

Prestetjenesten har en offentlig, ordnet karakter og overdras gjennom ordinasjon. Biskopen har et særlig ansvar for tilsynstjenesten. Diakoner, kateketer og kantorer er vigslet til andre viktige tjenester i menigheten. Også mange andre behov menighetene har, ivaretas gjennom ordnede tjenester og stillinger, så som kirkeverger og andre praktiske og administrative ledelses- og støttefunksjoner. (Kirkemøtet 2004e:5)

Slik jeg opplever dette utsagnet blir diakontjenesten, i lys av å være en del av kirkens ansatte, gruppert sammen med kateket- og kantortjenesten. Mens prest og biskop på den ene siden, og

⁴ Dette arbeidet redegjort for i punkt 4.2

eventuelle andre tjenester på den andre siden, faller utenfor denne kategorien. Spesielt er det henvisningen til ordinasjon hos prester som får meg til å si at dette skillet eksisterer. Jeg mener det blir feil å trekke store slutninger ut av teksten når Kirkemøtet bevisst har valgt å være vag i sin beskrivelse, samtidig som jeg mener det er uunngåelig at et så formelt dokument påvirker diakonforståelsen. Derfor blir min eneste slutning ut fra Den norske kirkes identitet og oppdrag at diakoner kan plasseres i en egen gruppe innenfor kirken, hvor de hører sammen med to andre tilsvarende yrkesgrupper.

4.6 Tverrfaglig vei til kirkelig tjeneste

I kirken finnes et program som heter Veien til prestedtjeneste. Dette er obligatorisk for alle som ønsker å bli ordinert til prest i Dnk, og foregår parallelt med studiet. (Dnk 2010j)

Målet med dette programmet er, i følge kirkens hjemmeside, fire aspekter som jeg her siterer.

- å rekruttere, motivere og forberede til ordinasjon og prestedtjeneste,
- å utvide deltakernes kjennskap til Den norske kirke,
- å gi deltaker og veiledningsbiskop anledning til å bli kjent med hverandre,
- å gi biskop som skal forestå ordinasjon, grunnlag for å prøve deltakerens skikkethet. (Dnk 2010j)

Det fremstår for meg ut fra de samlede opplysninger i sitatet at fokuset med programmet er å kvalitetssikre denne tjenestegruppen gjennom å la dem møte kirken, og å la kirken møte dem.

Utdanningsinstitusjonene for de andre tjenestegruppene sendte i 2006 en henvendelse til Bispemøtet, og ønsket at Veien til prestedtjeneste ble utviklet til å kunne forberede alle tjenestegruppene til vigslingene sine. I sak BM 23/06 vedtar Bispemøtet fire punkter angående dette ønsket (Bispemøtet 2006).

Det første sier at tverrfaglighet er positivt i forhold til oppgavene man vil møte i menigheter. Det andre poengterer at tverrfaglighet ikke må svekke de spesialiserte utdanningene man i dag har. Det tredje understreker at Bispemøtet ser behovet for systematisk forberedelse til vigsling for andre tjenestegrupper enn prestene, og at det da blir en finansiell forutsetning at fellerådene stiller seg positive til å samarbeide med Bispemøtet om dette. Det fjerde punktet sier til slutt at man ikke uten videre gir tilslutning til en felles vigslingsforberedelse, men er åpen for å vurdere samordning med disse tjenestegrupperes egne vigslingsprogram.

Ut av dette vedtaket mener jeg det ligger en forståelse av at alle tjenestene har de samme behov, og at de alle burde få den samme kvalitet på sin vigslingsforberedelse, men at tilbudene også må være forskjellige der hvor dette er naturlig med utgangspunkt i tjenestenes ulike behov.

Grunnen beskrevet av Bispemøtet til at det ikke finnes tilbud til andre enn prestene, oppfatter jeg å være de økonomiske og beslutningsavgjørende strukturene i kirken som skiller nettopp prestene fra resten av tjenestegruppene. At det i 2010 fremdeles ikke har kommet på plass noe tilbud for andre grupper enn prestene tegner i mine øyne et bilde av en mangel på helhetstenkning om gruppene som utgjør kirkelig tjeneste, hvor én gruppe bevisst eller ubevisst har fått en særegen plass i forhold til de andre.

Om forståelsen av diakoner mener jeg dette samlet sender signaler om at tjenestens posisjon ikke er like sentral som prestenes.

4.7 Oppsummering av kirkens forståelse

Etter å ha analysert hva Kirkemøtet, Bispemøtet og Kirkerådet har vedtatt i forhold til diskusjonen rundt diakontjenesten, Plan for diakoni, tjenesteordning og kvalifikasjonskrav, forståelse av identitet og oppdrag, og holdning til tverrfaglig vei til kirkelig ledelse, har jeg kommet fram til en rekke meninger.

Her oppsummerer jeg hva jeg har funnet ut når jeg ser alle fem temaer under ett og inndeler dem også inn i kategorier jeg mener de naturlig hører hjemme i.

Av kirken forstås diakonen teologisk som en del av den ordinerte tjenesten. Her er diakontjenesten en varig gruppe og likestilt med de andre tjenestegrupper. Likevel blir diakonene flere ganger definert sammen med kantor- og katekettjenestene. I gudstjenestelig sammenheng er diakonene underordnet prestetjenesten, og de har heller ikke de samme forberedelser til vigsling som prestene har, selv om kirken mener behovet for dette er likt for alle tjenestene.

Jeg mener disse opplysningene kan kategoriseres sammen i uttrykket jeg har valgt å kalle forståelsen om tjenesten.

Som ansatte utgjør diakoner en sentral kirkelig stilling, har en høy standard i forhold til kompetanse og godkjenninger, og hører naturlig hjemme i menighetene. Hovedlinjen er

definert som omsorg, og diakonene fremstilles som viktige personer på dette feltet. Her har de lederansvar, samt fokus på frivillige, på planarbeid, på faglig kvalitet, og på sin egen evne til å oppfylle sin oppgave. Denne nytteverdien gir også diakontjenesten et grunnlagsfundament. Jeg mener disse opplysningene kan kategoriseres sammen i uttrykket jeg har valgt å kalle forståelsen om arbeidet.

Det er likevel et problem for kirken at det har vært krevende å skulle ta stilling til tjenestens praktiske sider, og derfor har det fått eksistere motstridende forståelser blant annet om sakramentsforvaltningen. Selv om det har kommet noen avklaringer, har ikke disse hatt noen praktisk påvirkningseffekt, og derfor mener jeg kirkens holdning om at mer informasjon må dannes fremdeles må være gjeldene. At mange menigheter ikke har diakon har også preget kirkens forståelse, ved at fokuset i større grad har blitt rettet mot diakoni, og at diakonens rolle da blir utydelig.

Jeg mener disse opplysningene kan kategoriseres sammen i uttrykket jeg har valgt å kalle uklarheten ved forståelsen.

4.8 Diakonirådgivernes tanker om hva som bør formidles

Oppsummert ut ifra diakonirådgivernes svar på mitt første spørsmål⁵, sitter jeg igjen med et bilde av hva de mener bør informeres utad om diakoner.

Det ble nevnt at informasjon om arbeidsfeltet og de vanlige arbeidsoppgaver var viktig, til tross for at det her finnes mye variasjoner. Spesielt ble fokuset på diakonens rolle innenfor kirkens omsorgsarbeid trukket fram, med oppgaver rettet mot blant annet omsorg for mennesker, skaperverket, de med behov for fellesskap, de som står utenfor, og de som lider urettferdighet. Det ble også trukket frem at man burde informere om at det behøves en person til å organisere og strukturere det diakonale arbeidet, og at stillingen genererer ressurser, spesielt i forhold til frivillighet. Til sist er også både diakoners utdanning og deres tjenesteinstruks nevnt som relevant å informere om.

Jeg mener dette er i tråd med kategorien⁶ jeg selv har funnet fram til kalt forståelsen om arbeidet siden det beskriver en stor del av de samme poenger. Siden så mange av

⁵ Nevnt i punkt 3.2.4

⁶ Nevnt i punkt 4.7

diakonirådgiverne har trukket fram denne siden ved forståelsen av diakoner mener jeg den bør rangeres øverst.

Videre ble det fra flere hold ment at diakoniplanen var viktig å ha kjennskap til. Ved å vite blant annet definisjonen på diakoni, vet man samtidig noe om diakoner. I tillegg påpekte en diakonirådgiver at det blir feil å informere stort og bredt om diakoner fordi det tross alt finnes så få diakonstillinger i kirken.

Dette mener jeg gir uttrykk for den forståelsen jeg har kategorisert under uttrykket uklarheten ved forståelsen. Fordi det tar opp behovet for å fokusere mer på diakoni enn på diakoner, noe som jeg mener er et produkt av den usikre posisjoneringen av diakoner i kirken. Siden dette aspektet ikke har blitt trukket fram i like stor grad rangerer jeg det som nummer to i viktighet.

At det ikke har vært noen refereringer til innholdet i kategorien jeg kaller forståelsen om tjenesten, selv om dette har vært et viktig tema i kirken de siste år, antar jeg kan bety at diakonirådgiverne mener dette ikke er nødvendig å prioritere ut til medlemmene. Spørsmålet blir da om jeg burde kutte den ut, eller om jeg likevel skal inkludere aspektet. Min mening er at selv om diakonirådgiverne ikke løfter fram et fokus på dette feltet, har det likevel hatt en så stor posisjon innad i kirken de siste årene at det vil bli feil å ignorere det helt. Men denne siden ved diakonforståelsen må rangeres helt nederst når man ser på rekkefølgen aspektene skal prioriteres.

5 Kommunikasjonsplattformen og strategiplanene

5.1 Koblingen mellom plattformen og diakoniforståelsen

5.1.1 Kort beskrivelse av de to strategiplanene

Kommunikasjonsplattformen jeg benytter meg av, for å vurdere kommunikasjonen av diakoniforståelsen, er laget for å virkeliggjøre målene i strategiplanene⁷. Dette gjør det derfor nødvendig å redegjøre kort om både hva strategiplanene er, og hvordan de henger sammen med formidling av diakoniforståelsen til kirkens medlemmer.

I sak KM 06/04 hos Kirkemøtet ble Strategiplan for Den norske kirke 2005-2008 vedtatt.

I Kirkemøtekomiteens merknader sies det at strategiplanen er ment å være et arbeidsredskap som beskriver viktige utfordringer og satsingsområder. Satsingsområdene skal bli gitt et spesielt fokus og løft i perioden, og dette fokuset skal gi overordnede føringer for kirken (Kirkemøtet 2004a).

Selve planen er strukturert med en visjon, fire hovedmål, og flere tverrgående perspektiver. Under disse delene finnes det så femten delmål inndelt i fire kategorier som igjen har hvert sitt hovedmål.

I sak KM 08/08 hos Kirkemøtet ble Visjonsdokument for Den norske kirke 2009-2014 vedtatt. I Kirkemøtekomiteens merknader sies det at visjonen har blitt bygd opp rundt fire ord, og at punktene på den første siden er en utdypning av disse ordene.

I vedtaket til Kirkemøtet, punkt 2, understrekes det at det skal være fem satsingsområder for perioden. Diakoni, Kirkemusikk og kultur, Barn og unge, Gudstjenesteliv og Samisk kirkeliv. Videre i punkt fire ber de alle nivåer innad i kirken om å innarbeide satsningsområdene i sine plandokumenter, samt å prioritere disse (Kirkemøtet 2008a).

Dette visjonsdokumentet er strukturert noe annerledes enn det forrige strategidokumentet, men beholder flere likheter. På ene siden står de fire ordene som utgjør selve visjonen, sammen med en liste over femten punkter som beskriver visjonens innhold. På andre siden listes satsningsområdene opp, og deres målsettinger er blitt ført opp under dem.

Enkelt sagt er disse strategiplanene viktige for hvor kirken ønsker å prioritere sin energi, og de er oppdelt i enkeltpunkter.

⁷ Redegjøres nærmere for senere i kapittelet.

5.1.2 Diakonforståelsens rolle i forhold til strategiplanene

Som tidligere nevnt er kommunikasjonsplattformen forpliktet på strategiplanene for Dnk. Ved å her vise hvordan kommunikasjon av diakonforståelsen er i tråd med strategiplanene, viser jeg samtidig relevansen kommunikasjonsplattformen får for formidlingen av diakonforståelsen. Jeg behandler de to strategiplanene samtidig fordi jeg ønsker å vise hvordan den samme logikken er gjeldende i dem begge to.

I Strategiplan for Den norske kirke 2005-2008 lyder et av punktene som følgende:

- Gi unge veiledning og oppfølging, utfordre til tjeneste i kirken og bevisstgjøre menigheter og organisasjoner til å rekruttere unge lokalt. (Kirkemøtet 2004a)

Jeg opplever dette som at kirken vil ha interesse for å oppfordre unge til diakonal tjeneste i kirken. Noe som det vil være riktig å tolke videre i retning av diakontjeneste.

Også i Visjonsdokument for Den norske kirke 2009-2014 er et av punktene innom det samme:

- Frimodig kalle, oppmuntre og veilede mennesker til kirkelig utdanning, tjeneste og frivillig arbeid. (Kirkemøtet 2008a)

Ut i fra denne ene setningen er det enkelt å trekke slutningen at kirken ønsker å jobbe fokusert mot kall til blant annet diakonal tjeneste.

Det blir altså mulig å trekke en logisk slutning om at strategiplanene oppmuntrer til fremming av diakontjeneste, men jeg ønsker videre å begrunne hvorfor akkurat *informering* har en relevans i denne sammenheng. Dette gjør jeg ved å først vise hva strategiplanene sier om diakoni.

Det relevante i Strategiplan for Den norske kirke 2005-2008 er beskrevet i to av delmålene fra kategorien *Diakoni*. Henholdsvis:

- Styrke menighetene som diakonale fellesskap, der den enkelte blir sett og hørt.
- Forankre diakonien lokalt og integrere flerkulturelt og internasjonalt perspektiv og engasjement. (Kirkemøtet 2004a)

Å ha et diakonalt fokus på lokal forankring, samt styrking av menighetene, er tydeligvis noe kirken vil jobbe med.

Likeledes i Visjonsdokument for Den norske kirke 2009-2014 er det beskrevet to punkter:

- Drive menighetsutvikling preget av fornyet gudstjenestefeiring, trosopplæring og diakoni
- Kirke og menighet skal inspirere til et liv i nestekjærlighet og skal ha et omsorgsarbeid rettet mot lokale utfordringer. (Kirkemøtet 2008a)

Igjen er fokuset på utvikling av menighetene, og et omsorgsarbeid lokalt, det kirken bryr seg om.

Jonas Bromander, en doktor i religionspsykologi, sin forskning på kirken i Sverige har påvist at å tydeligere løfte fram de diakonale sidene ved kirken gjør medlemmene generelt mer positive til den. Han mener dette er et felt man ikke har vært flinke nok på (Bromander 2005:135). Jeg oppfatter dette til å være like relevant for kirken i Norge. Han mener videre at en slik forbedring av tydeliggjøringen av diakonien da blir selvgenererende, fordi en utad formidling om hva som gjøres diakonalt skaper engasjement til å oppnå enda mer (2005:178). Dermed påstår jeg at nettopp *kommunisering* av det diakonale vil være til nytte for disse målsettinger i strategiplanen.

Sagt med andre ord mener jeg at hvis diakonforståelsen formidles tydeligere, vil engasjementet rundt diakontjenesten i menighetene kunne øke, og således blir det lokale omsorgsarbeidet forankret og styrket gjennom diakonens arbeid.

5.2 Innholdet i kommunikasjonsplattformen

5.2.1 Saksorienteringen

Grunnen til denne grundige gjennomgangen av saksorienteringen er som tidligere nevnt behovet for å vise tankegangen bak Kirkemøtets vedtak av kommunikasjonsplattformens forskjellige ledd.

Jeg velger her å redegjøre for saksorienteringen etter samme mal som den har blitt laget. Først sier den noe om bakgrunnen for saken, og deretter kommer det refleksjoner rundt hvorfor det har vært viktig for kirken å fornye seg, samt hvilken kommunikasjonsevne kirken innehar. Til slutt blir både behovet for økt kommunikasjonskompetanse, og hensikten med en kommunikasjonsplattform, beskrevet. Saksorienteringen avslutter med å si noe om oppfølgingen av plattformen, og kommer da med noen eksempler på dens bruk.

Selve forslaget til vedtak, som utgjør den konkrete kommunikasjonsplattformen, er også vedlagt saksorienteringen, men siden det har blitt foretatt enkelte endringer velger jeg å redegjøre dette nærmere i punkt 5.2.2.

Overskriftene under er tilnærmet lik de samme som benyttes i saksorienteringen.

Bakgrunnen til saken

I 2004 ble det på Kirkemøtet i sak KM 06/04 *Strategiplan for Den norske kirke 2005-2008* vedtatt at man ønsket en utarbeiding av en kommunikasjonsstrategi for kirken. Det eksisterte ingen styringsdokumenter på nasjonalt plan som ga føringer for kirkens kommunikasjon, og Kirkemøtet hadde ikke siden 1989⁸ drøftet kommunikasjonsutfordringer, så behovet var absolutt til stede. Etter dette har det blitt utført mye arbeid hvor man, blant annet, har fått på plass en analyse og en situasjonsbeskrivelse til å kunne utvikle kommunikasjonsplattformen på (Kirkemøtet 2006b:4).

Selv om det ikke var et mål at all kommunikasjon i kirken skulle bli strømlinjeformet, var det visse uønskede elementer ved kommunikasjonen som man ville rydde opp i.

Disse fire negative aspekter i saksorienteringen oppsummerer jeg her punktvis:

- Enkeltstående og frie uttalelser.
- Manglende helhet og sammenheng.
- Uklar avsenderstruktur.
- Ingen visuell identitet. Våpenskjoldet som eneste unntak (2006b:4f).

Jeg oppfatter dette som at kirken vil ha kommunikasjon som er helhetlig og sammenhengende, også visuelt, og med offisielle uttalelser fra avklarte kilder innad i organisasjonen.

Siden Kirkemøtet i 2006 hadde som hovedtema å være en åpen kirke, og fordi det i oppstarten av forsøksarbeidet med trosopplæringsreformen ble laget en intern kommunikasjonsplattform, mener saksorienteringen at det nå er tid for å vedta en kommunikasjonsplattform for hele Dnk (2006b:5). Med andre ord opplever jeg tanken bak å utarbeide denne plattformen som et reelt behov, og som et tidsaktuelt tema.

⁸ I sak KM 19/89.

Konsekvensene av religiøsitet i endring

Kirken er fremdeles et møtested for mennesker i forskjellige faser av livet, og et stort flertall av befolkningen er medlemmer i Dnk. Likevel har det skjedd en endring hvor forholdet til religion har blitt mer individualistisk, noe som gjør at folk er blitt mindre kirkestyrt.

Ut ifra dette påpeker saksorienteringen at kommunikasjon ikke bare betyr å meddele, men også å dele. Derfor ønsker man nå å gå mer bort fra enveiskommunikasjonen, og heller ha en dialogisk tilnærming. Dette er en utvikling man begrunner er nødvendig ut ifra nye kulturelle mønstre (2006b:5ff). Jeg mener dette kan forstås som at kirken ønsker en kommunikasjon som gir mottakeren et inntrykk av at man ikke prøver å overstyre andre gjennom det man formidler.

Kirkens kommunikasjonsevne

Det åpnes med å si at kommunikasjon er grunnleggende for kirken. Oppdraget om å formidle evangeliet slik at det kan tas imot krever de rette holdninger og rett kompetanse.

Til tross for et for tiden svakere nærvær på steder som offentligheten og skolen, understrekes det at kirken fortsatt er sentral som kommunikasjonsarena. Betingelsen for å lykkes med kommunikasjonen er likevel ikke bare knyttet opp til hva man sier, men også hva som blir forstått hos mottakeren. Her trekkes sosiologen Jürgen Habermas i saksorienteringen fram med sine meninger om at det religiøse språket kan oppleves som fremmedgjørende (2006b:7f).

Dette kan etter min mening bety at kirken først ser seg som profesjonell i sin kommunikasjon når målgruppen man vil nå fram til har fått påvirke hvordan formidlingen uttrykkes.

Dette avsnittet i saksorienteringen tar så for seg kirkens komplekse struktur, med dets iboende potensial til å kollidere innad med enkeltgrupper som har et annet syn, og påpeker derfor hvor viktig det er å være tydelig samtidig som man ivaretar mangfoldet. Å lytte blir like viktig som å formidle, og debatt blir således nødvendig for kirkens arbeid (2006b:8).

Jeg mener kirken her sier den ønsker seg kommunikasjon som har rom for flere forskjellige meninger.

Avsnittet trekker til slutt fram at kommunikasjonen fortsatt vil preges av den lokale identiteten hos menighetene. Likevel kan mye i tillegg gjøres for å synliggjøre seg, og skape dialog, på hovedsakelig internett. Det siteres fra et utvalg hos Kirkerådet, hvor det påstås at

hvis kirken ikke klarer å uttrykke seg gjennom de digitale formene for kommunikasjon, vil dens stemme bli svekket og kommunikasjonsevnene bli avgrenset. Da spesielt i forhold til de yngre (2006b:9). Slik jeg forstår dette vil internett, spesielt ovenfor yngre, være den arenaen som kirken vil behøve å synliggjøre seg på for å oppnå ønskelig kommunikasjon.

Behovet for å øke den kommunikasjonsfaglige kompetansen i kirken

Det finnes mye kompetanse på kommunisering i kirken, men saksorienteringen mener jeg tydelig sier hva som er vanskeligheten med dette:

Utfordringen her er å jobbe systematisk og helhetlig med slikt kommunikasjonsarbeid, slik at kirken ikke er prisgitt tilfeldig kompetanse og innsats. (Kirkemøtet 2006b:10)

Siden det i teksten påpekes å være for få stillinger knyttet til kommunikasjon, og for lite fokus på kommunikasjon under de kirkelige utdanningene, opplever jeg at denne utfordringen blir fremhevet som helt sentral. Det vises videre til Ungdommens kirkemøte i 2006 som har kommet med en uttalelse hvor kirkens kommunikasjon blir kritisert for å være direkte dårlig og at den skaper likegyldighet. De sier også at en tydeligere kirke vil være lettere å føle tilhørighet til (2006b:10).

Med andre ord opplever jeg at kirken mener den kan motivere mottakerne gjennom å tilby unison og oversiktlig informasjon. Dermed blir helhetstankegang en nødvendighet i kommunikasjonen.

Hensikten med kommunikasjonsplattformen

Utsagnet til saksutredningen om at kommunikasjonsplattformen danner et grunnlag for kommunikasjonen man har innad og utad, og at de forskjellige delene skal gå igjen i all kirkens kommunikasjon, mener jeg definerer plattformen i stor grad. Sagt på annet vis omfavner plattformen alt som formidles av Dnk. Videre trekkes det fram at den er ment å fungere som en helhet, og ta utgangspunkt i kirkens hovedstrategi. De fire kommunikasjonsløftene som er del av plattformen, mener saksorienteringen skal kunne brukes til å måle kirkens arbeid ut fra dens egne bestemte idealer. Derfor det også en klar fordel at et Kirkemøtevedtak forplikter de nasjonale organene i kirken (2006b:11).

Jeg forstår dette som en tydeliggjøring av plattformens mer konkrete nyttefunksjon for kirken. Den skal forpliktende og helhetlig benyttes på strategiplanene, og dens løfter skal kunne brukes som måleinstrumenter.

Kommunikasjonsvisjonen i planen er blitt basert på kirkens strategiplan for 2005-2008, mens kommunikasjonsløftene er blitt til med utgangspunkt i kirkens arbeid. Det sies også at enhver skal kunne bruke disse konkrete løftene til å etterprøve om kirken handler i samsvar med sin forpliktelse. Kjerneverdiene er på sin side ment som rettesnorer for ansatte, hvor utfordringen blir å skulle gi ordene allmenne forståelser som gjør kommunikasjonen meningsfull (2006b:11f).

Her mener jeg tråden fra Habermas tas opp igjen, og man ønsker å forfølge fokuset på at det man kommuniserer skal nå frem. Ønsket fra kirkens side blir med andre ord å tilpasse kommunikasjonen til målgruppen.

Oppfølgingen av plattformen

Dokumentet er tydelig på at plattformen må følges opp med kommunikasjonsstrategier, både på nasjonalt og lokalt nivå, og at strategiene skal være praktiske verktøy i hverdagen. Åtte eksempler på slike strategier blir presentert, og den av disse med mest relevans for min oppgave mener jeg er *Strategi for enkeltsaker*, hvor det står at kommunikasjonsenheten⁹ i kirken på nasjonalt nivå skal kommunisere relevant og forståelig inn i aktuelle debatter. Hva som er aktuelt finner de ut gjennom dialog med grupper både internt og eksternt (2006b:14). Jeg opplever kirken ønsker at saker som er oppe til debatt skal få sine viktige aspekter kommunisert utad.

Saksorienteringen avslutter så med noen ord om de økonomiske konsekvenser for vedtaket, som hovedsaklig går ut på å øke ressursene og antall stillinger uten at det gis noen anvisninger for dette (2006b:15). Som nevnt i kapittel 3 virker ikke dette som spesielt vellykket oppnådd.

5.2.2 Vedtaket og merknadene

I protokollen til Kirkemøtevedtaket har teksten i kommunikasjonsplattformen fått noen endringer fra det som var foreslått i saksorienteringen. Visjonen er uendret, og det samme er kommunikasjonsløftene, med det ene unntak at de nå refereres til som kommunikasjons*idealer*. I teksten knyttet til kjerneverdiene har man kuttet ned på flere setninger, og tonet ned henvisningene til det religiøse. Man har også byttet ut betegnelsen ”kirken” med ”vi”.

⁹ Det er ikke definert i saksutredningen hva denne består av.

Jeg opplever at disse endringene er gjort for å oppnå en større flyt i teksten, og at innholdet bak plattformens forskjellige ledd er prinsipielt akkurat det samme som i saksorienteringen.

I vedtaket har Kirkemøtekomiteen gitt seks merknader til saken. Jeg oppsummerer dem her punktvis. Merknad 2 siterer jeg i sin helhet fordi denne beskriver det jeg oppfatter som en sentral definisjon av hele plattformens bruk og bruksområde.

1. At man vedtar en kommunikasjonsplattform betyr ikke at man vedtar kommunikasjonsstrategier. Disse vil arbeides med etter plattformen er på plass.
2. Kommunikasjonsplattformen skal ligge i bunnen for kirkens kommunikasjon. Den danner grunnlaget for både intern og ekstern kommunikasjon og elementene i plattformen skal gå som en rød tråd gjennom all kommunikasjon i kirken. Målgruppen er kirken nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. (Kirkemøtet 2006a:1)

Med andre ord er plattformen grunnlaget for alt kommunisert fra kirken.

3. Plattformen forplikter de nasjonale organer, men det bør jobbes for at også lokale organer bruker den.
4. Det er visjonene og hovedmålene i Strategiplan for Dnk som plattformen skal virkeliggjøre.
5. Oppfølgingen av plattformen vil bli omfattende, og både nye stillinger og oppbygging av kompetanse vil være nødvendig.
6. På aktuelle områder må Kirkerådet utarbeide kommunikasjonsstrategier som deretter må følges opp av konkrete planer.

Disse standpunktene er helt i tråd med saksorienteringen, og jeg opplever at fokuset ligger på å bruke plattformen så bredt som mulig, samtidig som dens overordnede målsetting er å være en ressurs for kirkens strategiplan. Dette har også blitt skrevet inn i vedtakets første avsnitt, hvor det står at plattformen skal formidle visjon og hovedmål i strategiplanen (2006a:2).

Etter denne henvisningen er kommunikasjonsvisjonen og kommunikasjonsidealene skrevet inn. Jeg siterer dem her i sin helhet.

Kommunikasjonsvisjon

Den norske kirke vil være en inkluderende og tydelig kirke som inspirerer mennesker til å leve i tro, håp og kjærlighet.

Kommunikasjonsidealer

Den norske kirke vil formidle Bibelens budskap om Guds kjærlighet og håpet i Jesus Kristus.

Den norske kirke vil være en åpen og ærlig samtalepartner.

Den norske kirke vil være til stede i hverdagen og ved livets viktige begivenheter.

Den norske kirke vil være et fellesskap som folk kjenner glede ved å tilhøre.

(Kirkemøtet 2006a:2)

Selve visjonen forstår jeg som et ønske om å nå lengst mulig ut og å gjøre seg forstått, slik at dette bidrar til positivt engasjement hos mottakerne. Idealene mener jeg gir uttrykk for at kirken vil ha en kommunikasjon som informerer om dens budskaper, og at kirken ikke skal være tilbakeholden på informasjonen, eller manipulere den, men fremstille den utildekket og sannferdig.

Vedtaket fortsetter med en redegjørelse av de fire kjerneverdiene åpenhet, nærvær, forsakelse og håp. Siden disse har som funksjon å være rettesnor for ansatte, mener jeg det holder å redegjøre kun for det som blir relevant direkte for diakonforståelsen.

I *åpenhet* nevnes det at man vil gi rom for at mennesker stiller spørsmål, hos *nærvær* nevnes det å ville gi rom for vekst og utvikling, og hos *forsakelse* trekkes det fram å formidle kallet til å følge Kristus i tjeneste (2006a:2f).

Min oppfatning er at dette med andre ord kan forstås som et ønske om at kommunikasjonen tilrettelegger for å få mer informasjon, for å utvikle seg kunnskapsmessig, og for å vise åpenhet rundt interesse for tjenestekall.

Avslutningsvis er det vedtatt at Kirkerådet skal gjøre planen kjent for alle kirkens ledd, og at de skal utarbeide kommunikasjonsstrategier i løpet av 2007. Plattformen skal også gjennomgå når ny strategiplan lages for perioden fra 2009 (2006a:3).

Sider ved plattformen som det viser seg aldri har tatt sted i forhold til verken diakoni eller diakonforståelsen.

5.2.3 Oppsummering av plattformens momenter

Kort oppsummert ønsker plattformen at kirkens skal ha en kommunikasjon som er helhetlig og sammenhengende, bestående av offisielle uttalelser fra godkjente avsendere, og som ikke oppfattes som overstyrende. Ved å tilpasse kommunikasjonen etter målgruppen settes fokuset på hva som faktisk vil nå fram, og ved å ha rom for flere meninger blir mangfoldet ivaretatt.

Ovenfor yngre er synliggjøring på internett viktig, mens mer generelt vil det å tilby mest mulig helhetlig informasjon være motiverende for mottakerne. I den sammenheng blir det viktig å få klart fram det som er verdt å vite i aktuelle debatter.

Plattformen er basert på en visjon som vil at kommunikasjonen skal nå vidt ut og gjøre kirken forståelig, og er fulgt opp med idealer som vil at kommunikasjonen ikke skal være restriktiv med kirkens budskaper, men formidle dem redelig slik at det vil gagne mottakerne.

For øvrig om mottakerne ønskes det at de skal ha tilgang på den informasjonen de vil, slik at de kan ha mulighet til å tilegne seg kunnskap. Blant annet nevnes det å ha fokus på interesse for kall til tjeneste.

Som jeg sier etter sitatet av merknad 2 i vedtaket, er plattformen grunnlaget for alt som er kommunisert av kirken. Dermed medie- og kommunikasjonsteorien redegjort for i punkt 2.2 stor relevans. Selv om plattformen ikke selv omtaler hvilke medier den burde benyttes på, vil den absolutt kunne forstås å være gjeldende innenfor alle medieformer som kirken benytter seg av. Slik får jeg en kobling mellom henholdsvis min valgte teori, min valgte kommunikasjonsforståelse hos kirken, og mine valgte kommunikasjonsmedier.

5.3 Kommunikasjonsplattformens rolle i min besvarelse

Min grundige gjennomgang av kommunikasjonsplattformen og saksorienteringen dens har gitt meg en rekke elementer som sier noe om kirkens ønskede tilnærming til sin kommunikasjon. Men for å kunne danne meg et bilde av hva som ønskes kommunisert i forhold til diakonforståelsen, er det nødvendig å foreta en kritisk vurdering av hvilke momenter som vil være hensiktsmessige. Siden plattformen selv ønsker å bli oppfattet helhetlig kan det problematiseres at jeg velger ut enkeltdeler, mens jeg utelater andre. Men når plattformen her kun er ment som et verktøy for å hjelpe min besvarelse av spørsmål knyttet til kirkens ønskede kommunisering av diakoner, blir det ulogisk å skulle vie oppmerksomhet til de deler av ”hjelperedskapet” som gir mindre tjenelige svar.

Det som fremstår som mest håndgripelig å vurdere det kommuniserte ut ifra, vil være om det jeg opplever som en aktuell debatt, nemlig diskusjonen rundt diakontjenesten, har blitt formidlet forståelig. Dette var jo et av plattformens forslag til tiltak og oppsummerer mye av hva plattformen fokuserer på. Ellers mener jeg helhet og sammenheng er en side ved

kommunikasjonen som løftes fram av plattformen, og også fokuset på hvor tilpasset kommunikasjonen er med hensyn til målgruppen. Jeg velger meg ut disse to momenter fordi gjennom å gjøre meg opp en mening om funnene i kirkens formidlede kommunikasjon ut ifra dem begge, vil jeg kunne komme fram til noen svar på hvordan det kommuniserte er i samsvar eller ikke.

Videre er det nødvendig å inkludere plattformens ønske om at tilgang på informasjon, både direkte i kommunikasjonen, men også indirekte gjennom å tilby leseren muligheten til å finne ut mer, må være til stede. Hvis det viser seg at store deler av diakonforståelsen ikke har blitt kommunisert utad, vil dette være avvikende fra kommunikasjonsplattformens krav.

Til sist inkluderer jeg også om synlighet på internett, spesielt ovenfor de yngre, er til stede. Siden plattformen påstår at dette mediet er helt nødvendig for å nå ut til visse befolkningsgrupper, blir det nødvendig å også vurdere hvordan diakonforståelsen har blitt kommunisert der.

6 Hva som har blitt kommunisert av kirken

6.1 Hjemmesiden til Den norske kirke

6.1.1 Informasjon om hjemmesiden

Hjemmesiden til Dnk er redigert av informasjonsavdelingen i Kirkerådet, og har som mål å gi en integrert presentasjon av kirkens strukturer og virksomhetsområder. Den er ment å være det naturlige stedet for alle å begynne hvis man søker informasjon om kirken (Dnk 2010k).

Hjemmesiden består av en forside med elleve hovedfaner, og under disse får man i gjennomsnitt opp sju alternativer. Noen av fanene har mange alternativer, og noen har ingen i det hele tatt. Klikker man seg inn på hver av disse 77 alternativene får man i de fleste tilfeller opp en rekke med undersider. Det kan være alt fra ingen, til godt over et dusin slike undersider, og disse kan igjen inneholde en ny rekke undersider. Jeg mener dette kan forstås som en meget omfattende og sentral informasjonskanal i kirken.

Tre steder på hjemmesiden opplever jeg at informasjon om diakoner er blitt gruppert. Derfor behandler jeg dem enkeltvis etter hverandre. Til slutt har jeg punktet 6.1.5 hvor hjemmesidens øvrige diakonreferanser blir redegjort for.

6.1.2 Fanen Diakontjenesten og embetsforståelsen

Under hovedfanen ”Menighetsliv” kan man gå inn på alternativet ”Diakoni”, og derfra kan man gå videre til undersiden ”Diakontjenesten og embetsforståelsen”.

Denne siden starter med å informere om Kirkemøtets vedtak i 2004 hvor det ble bestemt at diakontjenesten teologisk kan forstås som del av det ordinerte embete. Det linkes til et nyhetsoppslag som var trykt i Årbok for Den norske kirke i 2005-utgaven, men som også har blitt lagt ut på nett. I denne nyhetssaken kommer det fram at det skal brukes tre år på å avklare konsekvensene av Kirkemøtets vedtak. Nyhetssaken informerer videre om at Kirkemøtet baserte seg på at biskopene mente denne forståelsen var forsvarlig, samt at man fra nå av bør bruke begrepet ”ordinert tjeneste” istedenfor ”embete”. Det siteres fra en biskop som mener denne saken handler om hvordan evangeliet best kan formidles i dag, og at diakoni hører godt sammen med den muntlige forkynningen. Også andre biskoper siteres på at å gjøre diakontjenesten til del av den ordinerte tjenesten vil være tjenelig for evangeliet, og at det vil

styrke diakonien blant folk. Det nevnes også videre i nyhetssaken at flere forslag lå på bordet, og at Kirkemøtets vedtak ikke var enstemmig. Til slutt fortelles det at Kirkemøtet vil ha de praktiske konsekvensene, og konsekvensene for kateket- og kantortjenesten, avklart etter en bred høring blant aktuelle organisasjoner, og så behandle saken på nytt i 2007.

Ut ifra at temaet i artikkelen så tydelig er debatten rundt diakontjenesten, mener jeg denne informasjonen faller innunder kategorien uklarheten ved forståelsen. For øvrig opplever jeg at det her oppnås å formidle relevant informasjon om debatten. Blant annet gjennom å opplyse om at vedtaket ikke var enstemmig, kan man si at det har vært åpenhet om temaet.

Videre på undersiden ”Diakontjenesten og embetsforståelsen” nevnes det at Kirkerådet ga ut en utredning i 2007 ved navn *En flerdimensjonal ordinert tjeneste. Diakon, kateket og kantortjenesten som ordinert tjeneste? Konsekvenser og tjenlighet*. Det opplyses deretter at Bispemøtets AU i 2008 vedtok et utsagn som så blir sitert ordrett. Dette sitatet sier at Bispemøtet finner tolkningen til Kirkemøtevedtaket problematisk, og at det derfor ikke har blitt drøftet viktige problemstillinger ved en utvidet embetsstruktur. Konklusjonen blir derfor at det ikke er mulig å bestemme om det kirkelige embete skal inkludere flere enn prestene. Etter sitatet gis det linker til seks sentrale vedtak gjort av Bispemøtet og Kirkerådet, blant dem en link til en side hvor vedtak 03/10 fra Bispemøtet er lagt ut i fulltekst¹⁰. Samtidig forklares det at dette vedtaket er et forsøk på å svare på vedtaket til Kirkemøtet i 2004.

I tillegg til informasjon som hører innunder uklarheten ved forståelsen, er det også mye fra forståelsen om tjenesten som kommuniseres her. Blant annet at Bispemøtevedtaket har blitt lagt ut på hjemmesiden samme måned som det ble vedtatt. Det er med andre ord et bevisst ønske om å få formidlet relevant informasjon, samtidig som jeg mener dette kunne vært gjort annerledes enn gjennom sitater og henvisninger til saksdokumenter. Slikt materiale vil, i mine øyne, kunne oppleves som krevende å forstå uten noen tilleggsopplysninger.

6.1.3 Undersiden Diakon

Under hovedfanen ”Om Den norske kirke” finner man alternativet ”Jobb og utdanning”. Dette alternativet er det også mulig å komme inn på ved å følge en link fra undersiden ”Rekruttering til kirkelige tjeneste”¹¹ hvor det nevnes at elever som ønsker praksisperioder i kirken kan få

¹⁰ Redegjort for i punkt 4.2.2 under overskriften Bispemøtets uttalelse om diakonsaken.

¹¹ Denne siden finner man ved å åpne hovedfanen ”Tema”, deretter åpner alternativet ”Vis alle tema”, for så å åpne linken ”Rekruttering til kirkelig tjeneste”.

følge blant annet diakoner i deres arbeide. En slik kommentar mener jeg henviser til kategorien forståelsen om arbeidet, siden den kan tolkes som at diakonen har en naturlig plass som ansatt i kirken.

Fra alternativet ”Jobb og utdanning” er det mulig å åpne undersiden kalt ”Diakon”. Man får her opp fire innlegg.

Det første innlegget er et intervju med en diakon. Her beskriver han sitt mål som å kunne gi mennesker i krise håp. Utdanningsmessig valgte diakonen sykepleie og diakoni fordi dette fristet. Av arbeidsoppgaver brukes eksemplene å invitere, stikke innom, og samtale for å beskrive hans møter med mennesker.

Det sies at oppgavene minner om kommunalt sosialarbeid, men at de likevel spiller en annen rolle og dekker andre behov. Ønsket er at målgruppen øker følelsen av sitt menneskeverd, samt øker følelsen av kjærlighet fra Gud. Dette oppnås eksempelvis gjennom å være til stede, lytte, tenne lys, be bønner, kjøpe mat, og å kjøre de som trenger det til kirken.

Gjennom alle defineringene av hva diakonen gjør, mener jeg dette kommuniserer informasjonen tilhørende forståelsen om arbeidet. Spesielt ved at omsorgsrollen blir tydelig fremtredende. At man benytter seg av et personlig intervju opplever jeg nok har blitt gjort med hensyn til målgruppen, noe som dermed viser at man har tatt grep for å tilpasse kommunikasjonen slik at den når bedre fram.

Det andre innlegget er en beskrivelse av diakonens arbeidsoppgaver. Diakonen defineres som kirkens sosialarbeider, som har kontakt med mennesker med hjelpebehov, og som samarbeider med kommunale offentlige etater. Diakoner kan ha forskjellige arbeidsområder, og ungdomsdiakon er brukt som eneste eksempel.

Variasjonen av oppgavene til en diakon beskrives deretter, og å ta tak i utfordringer, ivareta omsorg og fellesskap, gi støtte og hjelp, samt å vise solidaritet, er blant uttrykkene som benyttes. Gudstjenesten nevnes som diakontjenestens kjerne, og her har diakonen noen oppgaver, uten at de blir konkretisert nærmere. Til slutt avsluttes det med at det er viktig å få med frivillige, både rettlede og inspirere dem, samt skape en tjenende menighet.

Når det ikke sies mer om diakonens sammenheng i gudstjenesten, og det beskrives så detaljert hva diakonyrket går ut på i praksis, mener jeg dette også hører til forståelsen om arbeidet. Her gis det etter min mening mye tilgang på informasjon, hvor blant annet tydeliggjøringen av fokuset på frivillige formidles klart. Selv om diakonens lederrolle ikke konkretiseres, er det meste annet innenfor denne kategorien nevnt.

Det tredje innlegget er også et intervju. Denne gang med en diakon som har sitt arbeid rettet mot barn og unge, samt flyktningfamilier. I teksten gis eksempler på arbeidet, hvor administrasjon, samlingsstund for småbarn, ungdomsklubb, og konfirmantopplegg knyttet til sosialt arbeid nevnes. I tillegg mener diakonen det er viktig at kontakten med flyktningtjenesten og helsesøster er god for å få oversikten. Til slutt kommer et avsnitt hvor det beskrives hva diakonen gjør i gudstjenester, henholdsvis preker, leser tekster og er liturg. Ellers nevnes det å besøke mennesker i tillegg til kontorarbeid og samarbeid med det offentlige.

Alt det som kommer fram i intervjuet mener jeg kan plasseres innenfor forståelsen om arbeidet. Ellers vil jeg påstå at å presentere to intervjuer er med på å tydeliggjøre seg i kommunikasjonen ytterligere. Man sitter igjen med to inntrykk istedenfor bare ett, og dette vil skape et mer helhetlig inntrykk hos mottakeren.

Det fjerde innlegget er kun på to setninger og handler om jobbsiktene. Her sies det at det er plasser i alle kommuner, at behovet for nye er til stede og øker, og at internasjonalt arbeid også stadig behøver flere diakoner. I den sammenheng mener jeg det blir relevant å nevne at alle de sju andre yrkesgruppene som blir informert om etter lignende mønster på hjemmesiden har et ekstra punkt hvor det står hvilken utdanning som behøves, og med linker til utdanningsinstitusjonenes hjemmesider¹².

Dette mener jeg ikke er i tråd med plattformens ønske om at man skal tilbys tilgang på informasjon. Tvert imot har man her utelatt opplysninger som alle de andre yrkene har fått, noe som etter mitt syn blir dobbelt feil fordi det da oppleves som tilbakeholdelse av noe som naturlig burde vært formidlet.

6.1.4 Undersiden Stillinger

Fra alternativet ”Jobb og utdanning” er det også mulig å åpne undersiden kalt ”Stillinger”. Her er det fellesinformasjon om alle stillinger i kirken, og sammen med kateket, kantor og prest nevnes diakon som den med lengst utdanning. Her står det også at det er tilsatt 210 personer som diakoner eller diakonimedarbeidere, og at fellestrådet er arbeidsgiveren. Med andre ord får leseren et inntrykk av diakonyrket som veletablert i kirken.

¹² Undersidene til de andre utdanningene er listet opp inne på alternativet ”Jobb og utdanning”.

Under ”Stillinger” dukker muligheten opp til å gå inn på en side som også er kalt ”Diakon”¹³. Her inne blir man øverst gitt en link til forskriften Tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for diakoner hos lovdata sine hjemmesider. Denne linken virker for øvrig ikke.

Under linken ramses det opp sju punkter som eksempler på en diakonens oppgaver. Disse er:

- Planlegging og samordning av menighetens diakonale virksomhet.
 - Dyktiggjøring av frivillige medarbeidere gjennom kurs/ veiledningsvirksomhet.
 - Kontakt og besøksarbeid.
 - Sorgarbeid.
 - Hjelp til mennesker i vanskelige livssituasjoner.
 - Kirkelig betjening for vanskeligstilte grupper.
 - Koordinering og samarbeid med det offentlige helse-, sosial-, og kulturvesen og med frivillige humanitære organisasjoner i lokalsamfunnet.
- (Dnk 2010a)

Det er til slutt på siden skrevet inn hele § 4. *Kvalifikasjonskrav* fra tjenesteordningen, hvor det blir detaljert definert hvilken utdanning man må ha.

Også denne diakonreferansen hører innunder kategorien forståelsen om arbeidet. Det gis mye informasjon her, både om overordnede oppgaver, og om lovfestede bestemmelser som forplikter diakonen. Samtidig mener jeg at ren sitering fra lovverk, kombinert med linker til internettsider som ikke virker, trekker ned helhetsinntrykket.

6.1.5 Øvrig informasjon hvor diakon blir nevnt

Direkte fra forsiden kan man under overskriften ”Unge spør” åpne undersiden ”Om kirken”.

Ved å trykke på spørsmålet ”Hvorfor har vi gudstjenester?” dukker det opp et svar som inneholder et sitat fra Bibelen. I sitatet står det at diakonene sendes med brød og vin til de som ikke var til stede i gudstjenesten. Det samme bibelsitatet finner man for øvrig under hovedfanen ”Menighetsliv” ved å trykke på alternativet ”Gudstjeneste – liturgier”. Her er det beskrevet hva en gudstjeneste er.

Denne referansen til diakoner på en arena som er tilpasset spørsmål fra ungdom, mener jeg treffer midt i blinken i forhold til hva kommunikasjonsplattformen ønsker i forhold til synlighet på nett fokusert mot de yngre. Selv om informasjonen knyttet til diakoner i denne sammenheng er lite bevisst, forteller dette meg at det finnes et klart potensial for medlemmer

¹³ Dette er ikke den samme ”Diakon” som nevnt i punkt 6.1.3.

å stille spørsmål om diakoner hvis det er ønskelig. Det er selvfølgelig en svakhet at diakoner ikke nevnes oftere enn i dette bibelsitatet.

Under hovedfanen ”Aktuelt” finner man alternativet ”Rundskriv”. Herfra kan man velge fra hvilket årstall man ønsker å se rundskrivene. I rundskriv nr 1 fra 2005 er temaet tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for diakoner. Ved å åpne dette rundskrivet finner man hele tjenesteordningen og kvalifikasjonskravene i fulltekst, samt Kirkerådets merknader til tjenesteordningen. Ellers finner man generell informasjon om kirketekstiler, hvor også beskrivelser av antrekkene til diakoner er beskrevet, under hovedfanen ”Menighetsliv”, i alternativet ”Kirketekstiler”.

Selv om dette gir opplysninger som har relevans for kategorien forståelsen om arbeidet, opplever jeg ikke at dette er lett tilgjengelig informasjon med tanke på hvor bortgjemt det var. Men for øvrig er det positivt i lys av kommunikasjonsplattformen at denne informasjonen er tilgjengelig.

6.1.6 Hjemmesiden som en helhet

Totalt sett fremstår hjemmesiden som meget informativ om diakoner. Som tidligere sagt, inneholder den også tilgang til materiale som blant annet Kirkeaktuelt og Plan for diakoni, og trekker således fram et vidt spekter av opplysninger.

6.2 Kirkeaktuelt

6.2.1 Informasjon om bladet Kirkeaktuelt

Kirkeaktuelt gis ut av Kirkens informasjonstjeneste som blant annet har som oppgave å formidle kirkelig nyhetsstoff til kirkelige organer (Dnk 2010c).

Informasjonsbladet sendes til alle menigheter i pakker med ti stykk (Dnk 2010f).

Bladet gis ut i fire nummer årlig og i 2004 kom den 28. årgang ut. For øvrig består hver utgave av 16 A4-sider. Den leses blant annet av medlemmer av menighetsråd og fellestråd (Kirkens informasjonstjeneste 2005b:2)

Under tar jeg for meg årgangene kronologisk.

6.2.2 Utgavene i 2004

I 2004 var det i Kirkeaktuelt fire skriv som direkte omhandlet diakoner. Jeg redegjør for dem her punktvis:

- I en artikkel om en fagkonferanse med fokus på rus og vold blir diakoner nevnt blant en rekke eksempler på hvem dette kurset passer for (Kirkens informasjonstjeneste 2004b:13). Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om arbeidet fordi den indirekte påstår at dette feltet forbindes med diakoner. For øvrig mener jeg kommuniseringen her ikke er nevneverdig informativ, og jeg kan ikke se noen tegn på et bakenforliggende budskap.
- I en artikkel om det kommende Kirkemøtet fortelles det at diakontjenesten skal tas opp som sak. Det sies at Kirkerådet mener diakontjenesten kan forstås som en del av den ordinerte tjeneste, og at det er blitt laget et dokument som fokuserer på denne forståelsen (Kirkens informasjonstjeneste 2004c:5). Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om tjenesten fordi den beskriver at Kirkerådet jobber med ordinasjonsforståelsen. For øvrig mener jeg kommuniseringen her tydelig oppsummerer hva Kirkemøtet snart skal forholde seg til.
- I notisen om at konfirmanter i Yttern menighet har sykehjemsbesøk som valgmulighet blir diakonen ansvarlig for opplegget intervjuet. Hun beskriver eksempler på hvilke oppgaver konfirmantene får der, og sier at året før hadde halvparten av konfirmantkullet valgt dette opplegget (Kirkens informasjonstjeneste 2004a:6). Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om arbeidet fordi den redegjør for en diakons ivaretagelse av frivillige og fokus på omsorg. For øvrig mener jeg kommuniseringen her kan oppleves jordnær og interessant hos leseren.
- I en artikkel om den teologiske avklaringen om diakontjenesten har man fokus på Kirkemøtet sitt vedtak om at diakoner teologisk kan forstås som del av den ordinerte tjenesten. Det informeres om hva biskopene har konkludert med i forhold til at tydeliggjøring av diakontjenesten vil styrke tjenesten, og da indirekte kommuniseringen av evangeliet. Videre presiseres det at det ikke er vedtatt om diakoner bør eller skal bli del av en ordinert tjeneste med flere dimensjoner. Det er i tillegg sitater fra biskoper, hvor det blant annet sies at muntlig forkynning og diakoni hører godt sammen. Artikkelen avsluttes med å si at konsekvensene av diakontjenesten som del av den ordinerte skal utredes, samt at saken skal ut på ny høring til relevante instanser (Kirkens informasjonstjeneste 2004d:14).

Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien uklarheten ved forståelsen fordi den viser at mye fremdeles er uavklart. For øvrig mener jeg kommuniseringen her både er enkelt formidlet, og presis i forhold til hva som er sakens kjerne.

6.2.3 Utgavene i 2005

I 2005 var det i Kirkeaktuelt fem skriv som direkte omhandlet diakoner. Jeg redegjør for dem her punktvis:

- I en artikkel om en film som omhandler tenårings forhold til alkohol nevnes det at filmen tar opp problemstillinger som ungdomsdiakoner ofte møter. Det sies at den derfor er meget aktuell (Kirkens informasjonstjeneste 2005b:4).

Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om arbeidet fordi den indirekte påstår at dette feltet forbindes med diakoner. For øvrig mener jeg kommuniseringen her ikke er nevneverdig informativ, og jeg kan ikke se noen tegn på et bakenforliggende budskap.

- Det er skrevet en artikkel om en diakon i Domkirken i Tønsberg som arbeider med ungdom i belastede miljøer. De har et lavterskeltilbud og planlegger å starte opp med ungdomsgudstjenester. Diakonen mener dette er en ufarlig måte for ungdom å møte kirken. Målet er å være tydelige uten å være påtrengende. Det nevnes at man samarbeider med kommunen, politiet og Blå kors (Kirkens informasjonstjeneste 2005d:4).

Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om arbeidet fordi den viser fram hva jobben til den intervjuede går ut på. For øvrig mener jeg kommuniseringen her gis et bilde av både arbeidet og tankegangen knyttet til det, og således fås det fram mange inntrykk med få ord.

- En helsides artikkel om at det er blitt mastergradsutdanning for diakoner, og beskrivelse av hvor og hva man kan studere. Det blir ytret et ønske om at diakonien skal bli en større del av hele kirken, og ikke noe kun for spesialister, og derfor tilbys også moduler på lavere nivå. Slik blir ikke diakonien bare noe for dem med full utdanning (Kirkens informasjonstjeneste 2005c:10).

Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om arbeidet fordi den tar for seg kompetansen nødvendig hos en diakon. For øvrig mener jeg kommuniseringen her gjennom et forsøk på å berolige leseren om at diakoni ikke kun er for spesialister, fremstilles diakonen nettopp som en spesialist.

- I en artikkel om hverdagscoaching av ungdommer i menigheter, påpekes det at prosjektet vil få en ansvarlig på sentralt nivå. Her nevnes blant annet diakonikonsulentene som eksempel. Videre står det at det behøves motiverte ledere i menighetene, og da nevnes blant annet diakoner som eksempel på slike (Kirkens informasjonstjeneste 2005f:15). Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om arbeidet fordi den indirekte påstår at dette feltet forbindes med diakoner. For øvrig mener jeg kommuniseringen her ikke er nevneverdig informativ, og jeg kan ikke se noen tegn på et bakenforliggende budskap.
- I en artikkel om at menighetsdiakonien er blitt kartlagt forteller diakonirådgiveren i kirkerådet om den gjennomførte forskningen av diakonalt helsearbeid i menighetene. Det konkluderes med at å ha diakon styrker menighetens diakonale arbeid, og styrker menighetens samarbeid med det offentlige. Av diakonale profiler er det den omsorgsorienterte profilen som settes høyest av menighetene (Kirkens informasjonstjeneste 2005e:3). Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om arbeidet fordi den fokuserer på diakonens nytteverdi og omsorgsarbeidsrolle. For øvrig mener jeg kommuniseringen her vil vise at diakoner er verdifulle. Det kan virke som baktanken er å skape et mer bevisst fokus på diakoner som en ressurs.

6.2.4 Utgavene i 2006

I 2006 var det i Kirkeaktuelt ett skriv som direkte omhandlet diakoner.

Dette var en artikkel om at diakonirådgiverne dro på fellestur. I artikkelen nevnes det at vern om skaperverket har fått en renessanse, og at de på denne turen merket hvor godt skaperverket er laget (Kirkens informasjonstjeneste 2006:16).

Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om arbeidet fordi den viser at diakoner bruker tid på selvutvikling. For øvrig mener jeg kommuniseringen her ikke sier spesielt mye informativt. Tvert imot er det ikke gitt at man registrer budskapet om at vern om skaperverket er viktig for diakoner.

6.2.5 Utgavene i 2007

I 2007 var det i Kirkeaktuelt tre skriv som direkte omhandlet diakoner. Jeg redegjør for dem her punktvis:

- I en artikkel om gudstjenester for, og arbeid med, handikappede er diakonen i menigheten en av de intervjuede. I intervjuet presiseres det at de lager gudstjeneste *sammen med* funksjonshemmede, og ikke *for* dem (Kirkens informasjonstjeneste 2007c:4f). Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om arbeidet fordi den demonstrerer hva som praktisk bedrives. For øvrig mener jeg kommuniseringen her bidrar til synlighet, og sprer budskapet om at diakoners arbeid er gjennomtenkt og medmenneskelig.
- I en artikkel om den nye diakoniplanen blir diakonirådgiveren i Kirkerådet intervjuet. Her kommer det frem at få menigheter har diakoner, men at de alle har et diakonalt ansvar som diakoniplanen forplikter dem på. En overskrift i teksten sier at *diakonen* gjennomsyrrer alt, men i teksten står det at det er *diakonien* som gjennomsyrrer alt (Kirkens informasjonstjeneste 2007a:7). Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om tjenesten fordi den tar opp diakonens rolle i kirken. Nærmere bestemt hva det vil si at noen menigheter ikke har ansatt diakon. For øvrig mener jeg kommuniseringen her forteller at diakoner ikke er nødvendige for det diakonale arbeidet, kun en nyttig tilleggsressurs. Det som antagelig er en skrivefeil i en overskrift mener jeg vil skape forvirring og sløre til skillet mellom diakon og diakoni.
- Når det i en artikkel bemerkes hvem som var til stede på en ruskonferanse som omhandlet barn og unge, er diakoner blant de nevnte (Kirkens informasjonstjeneste 2007d:15). Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om arbeidet fordi den indirekte påstår at dette feltet forbindes med diakoner. For øvrig mener jeg kommuniseringen her ikke er nevneverdig informativ, og jeg kan ikke se noen tegn på et bakenforliggende budskap.

6.2.6 Utgavene i 2008

I 2008 var det i Kirkeaktuelt tre skriv som direkte omhandlet diakoner. Jeg redegjør for dem her punktvis:

- En artikkel handler om en bok om fastetiden. Denne boken er skrevet av diakonirådgiveren i Nidaros (Kirkens informasjonstjeneste 2008c:16).
Denne informasjonen mener jeg blir vanskelig å plassere i en av mine kategorier fordi den setter fokus på en annen side ved diakoner. Det kommuniseres her, etter min mening, at diakoner kan ha engasjement på andre felt enn de rent karikative.
- I en artikkel om arbeidsveiledning sies det at det vil være uforsvarlig å være, blant annet diakon, uten tilbud om arbeidsveiledning. I arbeidsveiledningsgruppene er det 446 deltagere, hvor 48 av disse er diakoner. Av de som fikk individuell rettledning sies det bare at nesten alle var prester (Kirkens informasjonstjeneste 2008a:8f).
Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om tjenesten fordi den indirekte påstår at å ha en naturlig plass innad i kirken gjelder for diakoner. For øvrig mener jeg kommuniseringen her ikke er nevneverdig informativ, og jeg kan ikke se noen tegn på et bakenforliggende budskap.
- En artikkel har fokus på at nye diakoner må ha mastergrad for å være kvalifisert. Fra studielederen på Diakonhjemmet høyskole kommer fram at studiet dekker utdanningskravene for diakontjeneste i Dnk, og at det er nok studenter til å dekke stillingene i kirken, men at dette ikke er antallet stillinger som faktisk behøves i kirken (Kirkens informasjonstjeneste 2008b:15).
Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om arbeidet fordi den er opptatt av diakoners formelle kvalifikasjoner, men samtidig er dette også en henvisning til en annen aktuell debatt enn diskusjonen om tjenesteforståelsen, nemlig stillingssituasjonen i kirken. For øvrig mener jeg kommuniseringen her forteller leseren at diakoner ikke er fulltallige i kirken ut ifra dens behov, men at man har nok kompetente til å opprettholde dagens nivå.

6.2.7 Utgavene i 2009

I 2009 var det i Kirkeaktuelt tre skriv som direkte omhandlet diakoner. Jeg redegjør for dem her punktvis:

- I en artikkel om avdelingen for menighetsutvikling i Kirkerådet, hvor lederen er opptatt av å skape utviklingsarbeid, sies det at dette gjør blant annet diakoner stolte av å jobbe i kirken (Kirkens informasjonstjeneste 2009:c5).

Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om tjenesten fordi den indirekte påstår at å ha en naturlig plass innad i kirken gjelder for diakoner. For øvrig mener jeg kommuniseringen her ikke er nevneverdig informativ, og jeg kan ikke se noen tegn på et bakenforliggende budskap.

- I en artikkel om å jobbe i team intervjues en diakon, samt en rekke andre ansatte. Diakonen sier at de jobber for å gi alle et godt møte med kirken, og hun prater om hvordan bønn er nøkkelen til veksten i menigheten, samt at frivillige er en av menighetens grunnstrukturer (Kirkens informasjonstjeneste 2009a:6f).

Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om arbeidet fordi den henviser til diakonens jobb innad i kirken. For øvrig mener jeg kommuniseringen her gjennom en personlig metode får fram hva diakonen mener er viktig å jobbe med.

- Artikkel som tar for seg en bok, skrevet av diakonirådsgiveren i Kirkerådet, som inneholder bidrag fra diakoner. Boken handler om diakoni og anbefales blant annet til diakoniarbeidere (Kirkens informasjonstjeneste 2009b:12).

Denne informasjonen mener jeg blir vanskelig å plassere i en av mine kategorier fordi den setter fokus på en annen side ved diakoner. Det kommuniseres her, etter min mening, at diakoner kan ha engasjement på andre felt enn de rent karitative.

6.2.8 Kirkeaktuelt som en helhet

Jeg vil også gi to eksempler på artikler som viser at det er fokus på diakoni, men at diakoner i den sammenheng ikke alltid blir nevnt:

- Artikkel om den nye diakoniplanen, hvor det kommer fram at den skal være retningsgivende for lokale planer. Diakoner er ikke nevnt (Kirkens informasjonstjeneste 2007b:6).

- Artikkel om diakoniprisen. Prisen er blitt styrket og har blant annet et ønske om å løfte fram folk som jobber med diakoni. Prisen skal gå til noen som er ansvarlig for et diakonalt prosjekt (Kirkens informasjonstjeneste 2005a:7).

Ut ifra disse, og flere liknende i Kirkeaktuelt, trekker jeg slutningen at det ikke er en automatisk forbindelse mellom å snakke om diakoner når man snakker om diakoni.

Kommunikasjonsmessig har artiklene i Kirkeaktuelt generelt en form som gjør det enkelt for leseren å få med seg informasjonen. Den forteller kom om temaer og personer, og har mye bilder i tillegg. Informasjonsmessig mener jeg det er meget varierende fra år til år, og utgave til utgave, hvor mye som formidles. Innholdet er også primært rettet mot diakoners arbeidsoppgaver, og en rekke henvisninger nevner diakoner nærmest ved en tilfeldighet.

6.3 Årbok for Den norske kirke

6.3.1 Informasjon om årboken for Den norske kirke

Årbøkene for Den norske kirke gis ut en gang i året, og inneholder en rekke faktaopplysninger. Statistikk, kontaktinformasjon, og organisasjonsstrukturer, men samtidig også kirkehistorie og informasjon om aktuelle hendelser i kirken skjedd de siste tolv måneder. Den inneholder også kontaktinformasjon og oversikt over de tolv bispedømmer (Kirkens informasjonstjeneste 2008d:3).

I utgaven fra 2006 (Kirkens informasjonstjeneste 2006b), 2008 (Kirkens informasjonstjeneste 2008d) og 2009 (Kirkens informasjonstjeneste 2009d) er det ingen henvisninger til diakoner bortsett fra de som nevnes i punkt 6.3.3.

6.3.2 Henvisninger til diakoner i årbøkene

Siden 2004 har det i årbøkene vært fem skriv som direkte omhandlet diakoner. Jeg oppsummerer dem her punktvis:

- I en artikkel om søkere til trosopplæringsstillinger ramses det opp en rekke yrkeskategorier som hadde søkt på jobbene. Diakoner ble nevnt i oppramsingen av yrkesgrupper som søkte (Kirkens informasjonstjeneste 2004e:55).

Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om arbeidet fordi den

indirekte påstår at dette feltet forbindes med diakoner. For øvrig mener jeg kommuniseringen her ikke er nevneverdig informativ, og jeg kan ikke se noen tegn på et bakenforliggende budskap.

- I et innlegg fra stortingsdebatten om trosopplæring sies det at det er behov for nye stillinger. Her er diakoner brukt som eksempel, sammen med prester og kateketer, på hvor rekruttering blir viktig (2004e:76).

Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om arbeidet fordi den indirekte påstår at dette feltet forbindes med diakoner. For øvrig mener jeg kommuniseringen her ikke er nevneverdig informativ, og jeg kan ikke se noen tegn på et bakenforliggende budskap.

- En artikkel beskriver det den mener er en milepæl, fordi for første gang er det blitt innsatt en ny diakon i det sørsamiske området. Både diakonen og generalsekretæren i Samisk kirkeråd sier i artikkelen at diakonens viktigste oppgave vil bli identitetsarbeid (Kirkens informasjonstjeneste 2005g:25).

Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om arbeidet fordi den viser hvilket fokus en diakon vil ha i forhold til sitt arbeid. For øvrig mener jeg kommuniseringen her forsøker å gjøre denne nye diakonale satsingen synlig gjennom å la diakonen komme til orde.

- En artikkel er skrevet om Kirkemøtets vedtak hvor det sies at diakoner kan forstås teologisk som del av den ordinerte tjenesten. Det sies også at konsekvensene for denne forståelsen skal redegjøres for videre (2005g:39).

Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om tjenesten og i uklarheten ved tjenesten fordi den forteller resultatene av Kirkemøtets vedtak samtidig som den sier at mye ennå gjenstår. For øvrig mener jeg kommuniseringen her har baktanken at dette er viktig å få formidlet utad, samtidig som det gis minimalt med informasjon om hvorfor så mange avklaringer må utarbeides.

- I en notis om at Porvoo-avtalen er 10 år, nevnes det at blant annet diakoner kan gjøre tjeneste i de diverse kirkesamfunnene uten ny ordinasjon eller ny vigsling (Kirkens informasjonstjeneste 2007e:43).

Denne informasjonen mener jeg passer i kategorien forståelsen om tjeneste fordi den meddeler om avklaringer i forhold til vigsling og ordinasjon. For øvrig mener jeg kommuniseringen her bidrar til å få dannet seg et helhetlig bilde av diakoner.

6.3.3 Årbøkene som en helhet

Viss informasjon gjentas i alle utgavene. Fra beskrivelsen av Den norske kirkes lærenemnd står det i en setning at de etter anmodning avgir uttalelse om tjeneste- og tilsetningssaker for blant annet soknediakoner (Kirkens informasjonstjeneste 2005g:52). I tillegg til dette står navn og tittel på diakonene i alle landets menigheter listet opp i registeret over ansatte bakerst i boken (2005g:335ff).

Det kan også nevnes at det i bøkene listes opp steder som tilbyr diakoniutdanning, og deres kontaktinformasjon (2005g:326). Dette er informasjon jeg mener ikke bidrar til formidlingen av diakonforståelsen, samtidig som det her finnes elementer som gir leseren muligheten til å oppsøke mer informasjon hvis dette er ønskelig.

En øvrig bemerkning er at det i årbøkene publiseres lister over alle prester som har blitt ordinert. En slik liste over vigslete er ikke å finne. Dette mener jeg kan bli oppfattet som et tegn på at prestedtjenesten er i en særstilling i forhold til de andre tjenestene, og dermed kommuniserer inn i kategorien forståelsen om tjenesten.

6.4 Håndbok for menighetsråd

6.4.1 Informasjon om håndbøkene

Håndboken for 2002 til 2005 er den syvende utgaven, og er blitt strukturert ut ifra to deler. Del 1 omhandler menighetsrådets ansvar og oppgaver, gir en oversikt over de organer og instanser som vil være aktuelle å forholde seg til, og peker på sentrale utfordringer. Del 2 inneholder lovene og reglene menighetsrådet er forpliktet på (Tanggaard 2001:3f).

Håndboken for 2006 til 2009 er strukturert annerledes enn den foregående, selv om det også her er tatt utgangspunkt i to deler. Her anbefales det å lese det første kapittelet for å få en innføring, og deretter bruke resten av boken som oppslagsverk etter behov. Del 2 inneholder som i forrige lover og forpliktende regler (Tanggaard 2005:5)

I håndboken for 2009 til 2011 har man ikke delt innholdet i to deler som i de foregående, og man har istedenfor valgt å ta med lovbestemmelser i teksten der hvor dette er naturlig. Den er ment å gi en innføring i forvaltningsoppgavene, være anvendelig som oppslagsverk, og også fungere som håndbok for kirkelig fellesråd (Byfuglien 2009:5).

6.4.2 Håndboken for 2002 – 2005

I håndboken finnes det et eget underkapittel som heter *Diakoni*, og som blir etterfulgt av underkapittelet *Internasjonal diakoni*. Her kommer det frem at diakoni ikke er en spesialistoppgave for diakoner alene, men et oppdrag gitt til alle kristne og hele kirken. Når teksten så kommer inn på hva Kirkemøtet i 1987 ønsker fra menighetsrådene, er det å arbeide for tilfredsstillende lønn- og tjenesteforhold for soknediakoner og andre diakoniarbeidere nevnt som ett av punktene. I underkapittelet nevnes diakonen også i forbindelse med diakoniutvalg, hvor man skriver at det vil være naturlig å ha med diakonen som medlem (Tanggaard 2001:129f).

I tillegg til dette er det gitt noen eksempler på hva diakoniutvalg kan arbeide med, hvor ett av dem er å jobbe med opprettelse av fast stilling innen menighetens diakoni (2001:131). Informasjonen her mener jeg kommer med de opplysninger kirken opplever som viktige å kjenne til om diakonens arbeid og arbeidsforhold. Det adresseres at kirken ønsker flere stillinger, noe jeg mener er gjort bevisst for å formidle datidens aktuelle debatt.

Av forskrifter fastsatt av Kirkemøtet, er det nevnt at man har tjenesteordning for kateket, diakon og kantor (2001:91). Det informeres i tillegg under overskriften *Tjenesteordninger* at Kirkemøtet har fastsatt kvalifikasjonskrav og tjenesteordninger for kateket, diakon og kantor, men ut fra denne trekkes det kun fram at disse stillinger er underordnet presten i forbindelse med gudstjenester. Videre forklares det at man har retningslinjer for kateketens, diakonens og kantorens gudstjenestelige funksjoner, hvor deltagelse og medvirkning ved gudstjenester skal skje under prestens ledelse. Det nevnes også at arbeidsgiver bestemmer omfanget for hvor mye disse tre yrkesgrupper skal gjøre tjeneste i gudstjenester og kirkelige handlinger. Avsnittet avsluttes med å sitere presiseringen fra tjenesteordningens § 8 om at uenigheter mellom prest og arbeidsgiver, rundt disse stillingenes ansvar i gudstjenester, skal avgjøres av biskopen (2001:50f).

Disse referanser mener jeg fokuserer på diakonens ordnede former, og dette trekkes frem i flere sammenhenger. I mine øyne blir dette relevant for uklarheten ved forståelsen, nettopp på grunn av den store mengden henvisninger til prestens funksjoner. Dette mener jeg sender et signal om at det er et reelt skille mellom tjenestene.

Noe av den samme informasjonen gjentas også i et annet underkapittel. I *Arbeidsgiveransvar* nevnes tidlig tjenesteordningen for kateketer, diakoner og kantorer som eksempel på fastsatte krav fellesrådet er bundet av. Der hvor hovedlinjene for ledelse ramses opp, påpekes det også

at kateket, soknediakon og kantor har kirkevergen som arbeidsgiverrepresentant, men har soknepresten som foresatt ved gudstjenester. Samtidig som det også står at disse tre tjenestene har faglig selvstendighet i arbeidet. (2001:39f).

Å vise hvilken selvstendighet diakonen selv har, og hvor vedkommende er underordnet andre, mener jeg tilbys leseren på en innholdsrik og oversiktelig måte.

Flere steder ellers i håndboken finner jeg også beskrivelser av diakonens posisjon. Under prostens oppgaver nevnes blant annet at vedkommende innsetter menighetsprest, kateket og diakon (2001:83), og likeledes under biskopens oppgaver står det at det skal ses til at prester og andre som er vigslet til tjeneste virker og lever i samsvar med vigslingen, samt å gi tjenestebrev. At blant annet diakoner vigsles av biskopen gjentas, under overskriften *Menigheten og biskopen*, når det vises hvilke anledninger biskopen er nærværende i menigheten (2001:87f). Det kommer i tillegg fram under et av kirkelovens hovedtrekk, som håndboken mener særlig angår menighetsråd, at kirkelig fellesråd er arbeidsgiveren til diakoner (2001:26).

Som over mener jeg dette utgjør en informativ kommunikasjon, men som i dette tilfellet blir litt mindre klar fordi henvisningene er spredt utover i boken.

Ellers nevnes diakonen i sammenheng med lovverk og diverse statistikk. Disse henvisningene har jeg valgt å ramse opp punktvis:

- Kirken består av ca 7700 ansatte prester, kantorer, kirketjenere, diakoner, kirkeverger, klokkere, kontoransatte og liknende som utgjør ca 5000 årsverk (2001:10).
- Den norske kirkes læremnd gir uttalelse etter anmodning i tjenestesaker og tilsettingssaker vedrørende blant annet diakoner (2001:157).
- Loven om diakontjeneste fra 1985 er listet opp blant opphevede lover (2001:159).
- En spørreundersøkelse fra 2000 siteres i at 60 % har hilst på eller snakket med presten, diakonen eller kateketen i sin menighet (2001:107).

Opplysningene mener jeg gir lite informasjon om diakonforståelsen, og jeg opplever heller ikke at de setter diakonen i et større fokus. Samlet sett er de primært tilfeldige refereringer som jeg mener det blir feil å tillegge for mye verdi.

6.4.3 Håndboken for 2006 – 2009

Mye i denne utgaven er gjentakelse av den foregående. Selv om underkapittelet *Diakoni* har fått ny plassering i bokens oppsett, er henvisningene til diakoner identiske. Det påfølgende underkapittelet *Internasjonal diakoni* har for øvrig blitt erstattet med et nytt ved navn *Forbruk, miljø og rettferd*. Deler av teksten er den samme som sist, og noe er nytt.

Fellestrekket mellom begge opplever jeg er at de har stort fokus på diakoni, uten en eneste henvisning til diakoner eller diakonyrket (Tanggaard 2005:42ff).

At informasjonen om diakoner er uendret, til tross for at det har blitt gjort endringer, mener jeg signaliserer at man er fornøyd med det man kommuniserer. At det har blitt tatt en bevisst stilling til å beholde det slik.

Det som i forrige utgave hadde tittelen *Tjenesteordninger* har i denne versjonen blitt del av underkapittelet *Daglig ledelse – arbeidsledelse – tjenesteordninger*. I denne nyskrivningen påpekes det akkurat som i den forrige at presten er ansvarlig ovenfor andre tilsatte når det gjelder gudstjenester og kirkelige handlinger, i samsvar med tjenesteordninger og kvalifikasjonskrav for kateket, diakon og kantor. Det har vært foretatt omskrivninger, men innholdet er fremdeles som sist at arbeidsgiver bestemmer omfanget av arbeid knyttet til gudstjenester og kirkelige handlinger, og at ved uenigheter avgjør biskopen saken. Det som er nytt er konkretiseringen av at presten ikke kan opptre som arbeidsgiverrepresentant, eller gi pålegg utover fellestrådetts rammebetingelser (2005:101).

Her har det, slik jeg ser det, blitt gjort endringer for å være mer i tråd med det nye synet på forståelsen om tjenesten. Selv om det fremdeles er et stort fokus på prestens rolle ovenfor diakonen, mener jeg det her har blitt kommunisert en større grad av likhet.

Som i forrige utgave er Tjenesteordning for kateket, diakon og kantor nevnt ved navn (2005:141). Men i underkapittelet *Arbeidsgiveransvar* har det blitt gjort noen endringer. Setningene hvor tjenesteordningen brukes som eksempel på fastsatte krav pålagt fellestrådet, er uendret. Derimot har hovedlinjene for ledelse blitt fornyet, og akkurat som sist sier at kateket, soknediakon og kantor har selvstendig ansvar for den faglige utførelsen, og at kirkevergen fungerer som nærmeste overordnede. Men etter dette står det at under utførelse av gudstjenestelige og liturgiske funksjoner er det kateketen den som står under ledelse av presten (2005:90). Siden jeg ikke har oppdaget at det er noen endringer som tilsier at diakon og kantor faller utenfor prestens ledelse, kan dette etter min mening være snakk om en skrivefeil. Spesielt med tanke på at det i underkapittelet jeg var inne på ovenfor, *Daglig*

ledelse – arbeidsledelse – tjenesteordninger, tydelig uttrykkes at både diakon og kantor er i samme bås som kateketen (2005:101).

Hvis dette faktisk er en glipp i teksten, mener jeg det er en formidling av lav kvalitet. Den blir misvisende og feilaktig. For øvrig virker det ikke som man har endret noe i forhold til innholdet.

Videre i håndboken er det flere tilfeller hvor teksten gjengis ordrett fra forrige utgave, henholdsvis når det gjelder informering om biskopens ansvar ved vigsling, vedkommendes utdeling av tilsynsbrev, og gjentakelsen i teksten av at blant annet diakoner vigsles av biskopen (2005:136ff). Også opplysningen om prestens oppgave ved innsetter av diakoner er på nytt tatt med (2005:131).

Dette mener jeg dermed kommuniserer likeledes som i forrige versjon.

Som i forrige eksemplar nevnes diakonen i sammenheng med lovverk og diverse statistikk. Disse henvisningene har jeg valgt å ramse opp punktvis:

- Kirken har ca 8000 ansatte prester, kantorer, kirketjenere, kirkegårdsarbeidere, kateketer, diakoner, kirkeverger, klokkere, kontoransatte, barnehageansatte o.l. som utgjør vel 5500 årsverk (2005:61).
- Den norske kirkes læremnd gir uttalelse etter anmodning i tjenstesaker og tilsettingssaker vedrørende blant annet diakoner (2005:162).
- Loven om diakontjeneste fra 1985 er listet opp blant opphevede lover (2005:164).
- Viktige forskrifter ramses opp, blant dem er Tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for kateketer, diakoner og kantorer (2005:72).

Unntaket er at det denne gang ikke vises til noen spørreundersøkelse, og at tjenesteordningen nevnes i håndboken en ekstra gang. Med tanke på kommunikasjon og innhold forstår jeg også dette likt som i forrige utgave.

6.4.4 Håndboken for 2009 – 2011

Som i sine to forgjengere har også denne utgaven et eget underkapittel ved navn *Diakoni*. Dette kapittelet er radikalt forandret fra de tidligere versjonene, og har Plan for diakoni som hovedfokus. Som i de forrige håndbøkene gis det uttrykk for at diakoni ikke er noe som skal høre til kun diakonen, samt at man bør jobbe for å få etablert en stilling i diakoni hvis man ikke allerede har det. Men i tillegg har man ført inn at menigheter med diakon har lettere for å

få til et mangfoldig diakonalt arbeid, og at man også får til samarbeid med andre (Byfuglien 2009:35). Det er ikke forklart hvem de ”andre” er, men jeg opplever det kan bety samarbeid med andre menigheter eller andre diakonale grupper.

I mine øyne er dette en forbedring i forhold til de forrige, med tanke på at det er gått grundigere inn i å presisere detaljer ved diakonforståelsen. Likevel mener jeg det ikke kommer helt tydelig frem når det er problematisk å vite hvem det snakkes om.

Noe annet som er kjent fra de forrige utgavene, men likevel er noe endret, er informasjonen om biskopens rolle. Som tidligere er det nevnt at prostene medvirker, foretar, og innsetter blant annet diakoner (2009:154). Vi får også igjen vite at biskopen vigsler til såkalt ”annen kirkelig tjeneste” ved siden av prest, men istedenfor teksten hvor diakon nevnes blant flere eksempler på hvem som vigsles, er det beskrevet at kirkelig fellesråd er arbeidsgiver for vigslede stillinger som kateket, diakon og kantor. Så fordi Kirkemøtet har vedtatt at vigsling skal være en forutsetning må fellesrådet, i de tilfeller hvor en ikke-vigslet søker stilling, ta hensyn til dette ved å ta forbehold om biskopens vigsling (2009:157ff).

Man har her flyttet fokuset fra biskopen og til fellesrådet. Denne endringen opplever jeg ikke har noen stor påvirkning på hvordan diakonforståelsen kommuniseres. Signalet som kan plukkes opp av dette er at diakoner har en rolle som krever godkjenninger, og dermed er viktig og må tas på alvor. Samtidig opplever jeg ikke at dette er kirkens intensjon bak å nevne diakonen i denne sammenheng.

Det er også under tittelen *Lønnede* beskrevet at ansatte enten er tilsatt av bispedømmerådet eller kirkelig fellesråd. Her er diakon brukt som et av flere eksempel på fellesrådsansatte (2009:92). En opplysning som ikke relateres spesielt til min diakonforståelse, men som kommunikasjonsmessig er med på å inkludere diakonen ved navn i de sammenhenger hvor det hører hjemme.

Som i de forrige eksemplarene nevnes diakonen i sammenheng med statistikk og liknende faktaopplysninger. Disse henvisningene har jeg valgt å ramse opp punktvis:

- 6300 fellesrådsansatte, der kirkegårdsarbeidere, kirketjenere, administrativt ansatte, diakoner, kateketer og kirkemusikere er hovedgruppene. Av disse er 56 % kvinner (2009:27).

- I 2009 fikk fellestrådene 105 millioner i tilskudd til 136 kateketstillinger og 155 diakonstillinger. Utgangspunktet har vært at de dekker 50 % av diakonstillinger og 100 % av kateketstillinger (119).

Det jeg opplever som interessant i denne håndboken er at den ikke nevner eksistensen av tjenesteordningen og kvalifikasjonskravene overhode, men heller trekker fram økonomien rundt diakonstillinger. Å nevne at det er en forskrift som regulerer diakoner mener jeg gir leseren muligheten til å selv lære mer hvis dette er av interesse. Denne muligheten er nå blitt fjernet.

6.4.5 Håndbøkene som en helhet

Ser man alle tre håndbøkene under ett, er det noen aspekter jeg mener er verdt å merke seg. Det er interessant at både den første og andre håndboken har et eget kapittel om prestens forhold til menighetsrådet, med blant annet beskrivelse av prestens egenart, på over fem sider (Tanggaard 2001:kap 4 og Tanggaard 2005: kap 6). I den siste utgaven er dette temaet blitt redusert til et underkapittel i underkant av to sider (Byfuglien 2009:24f). Dette kan ha sammenheng med at den siste håndboken også er håndbok for kirkelig fellestråd. Jeg mener dette utgjør en økt likestilling mellom tjenestene, med tanke på at diakonen i siste utgave fikk økt sitt fokus. Ellers forklares det mye i forhold til diakoni, men diakoner nevnes hovedsakelig i forhold til strukturelle forhold som for eksempel biskopens ansvar, eller ansvarsfordeling under gudstjenester. I de aller fleste sammenhenger er diakoner også nevnt sammen med andre kirkelige yrkesgrupper, og skiller seg dermed ikke spesielt ut i mengden.

6.5 Planarbeid i Den norske kirke

I Plan for kirkemusikk (Dnk 2010d) og i Strategiplan for kjønn og likestilling i Den norske kirke 2009-2014 (Dnk 2010i) er diakoni nevnt, mens diakoner ikke er nevnt direkte. Plan for trosopplæring (Dnk 2010e) har derimot et par refereringer til diakoner. Under en opprømsing av kirkelige yrker i forbindelse med tverrfaglig samarbeid, er diakon en av de nevnte (2010e:35). Men mer relevant er planens konkretisering av hva som er diakonens ansvar. Her sies det:

Diakonen har ansvar for å lede menighetens diakonale arbeid, der omsorg, fellesskap og solidaritet gjøres levende. Diakonen har medansvar for å rekruttere, utruste og veilede frivillige medarbeidere (tjenesteordning for diakoner § 2). Diakonen er en ressurs for sosialpedagogisk virksomhet i trosopplæringen. (Dnk 2010e:41)

Som dette sitatet viser har det i trosopplæringsplanen blitt informert om elementene som omfattes av kategorien forståelsen om arbeidet. Jeg opplever det som en meget tilfredsstillende metode å kommunisere utad om diakonforståelsen.

Trykkheftet Plan for diakoni (Kirkerådet 2008a) som Kirkerådet har produsert, begynner først med en kort innledning om prosessen, og blir så etterfulgt av hele plandokumentet og vedtakets merknader. Hva som blir sagt om diakonen der er allerede redegjort for i punkt 4.3. Til slutt er det lagt til et par sider med overskriften *Nye planer i kirken*, hvor det nevnes at noen menigheter har både diakon, kateket og kantor, mens andre ikke får ansatt prest engang, og at menigheter derfor er involvert i reformprosessene på ulik grad (2008a:34). Diakoniplanen utgjorde en viktig del av hva som formet diakonforståelsen jeg kom fram til. Derfor er det meget relevant at denne er publisert av kirken. At det i tillegg har blitt lagt til et moment om at ikke alle menigheter har diakon, er for meg et tegn på at en aktuell problemstilling har blitt tatt høyde for.

I Plan for diakoni aktualisert for diakonale institusjoner er det også et par henvisninger til diakoner. Når ressursdokumentet viser til undersøkelsen ”Kirke og helse”, som forteller hvor mye en diakon har å si for det diakonale arbeidet, sies det at samarbeidet med offentlige instanser er relativt lite utbredt, og har potensial (Dnk 2010b:10).

Videre kommer det frem under kapittel 2 *Nestekjærligheten* at diakonisser og menighetssøstre satset på tjeneste for andre etter at barmhjertighet hadde smeltet sammen med den tradisjonelle kvinnelige omsorgsrollen (Dnk 2010b:13).

Å belyse at diakonen ikke samarbeider nok med det offentlige, og å vise til historiske forhold, er for meg et tegn på at diakonen forstås å ha sin naturlige rolle i menigheten. Det er ingenting kommentert i dette verket om at å ha diakon på institusjon er viktig eller ettertraktet.

Plan for diakoni – Tips og inspirasjon til lokalt arbeid åpner med et sitat fra en diakon som opplever sin tjeneste som diakon som å være Guds ansikt i verden. Dette følges av et kapittel om historikk og status, hvor det henvises til rapporten ”Diakoni og frivillig engasjement” laget for Tunsberg bispedømme i 2004. I underkapittelet *Utfordringer* refereres det fra denne

rapporten om at man ofte savner en diakon som liker og eger seg til å jobbe med unge, og at menigheter som ikke fikk til besøkstjeneste mente grunnen var mangel på diakon, mens menighet med diakon eller diakonarbeider var de som lyktes best med dette. Det nevnes også at en menighet ønsket hjelp fra diakonikonsulent til å bygge nettverk på prostiplan. Blant konklusjonene som listes opp nevnes det at fagrådet bør jobbe med å få flere diakonstillinger i bispedømmet, og at mye er mulig også der hvor det ikke er diakon (Dnk 2010b:6f). Informasjonen etterlater et inntrykk hos meg om at diakoner kan forstås som ettertraktede av menigheter, og at stillingene bidrar positivt til ønsket måloppnåelse.

Videre tar tipsheftet systematisk for seg diakoniplanens fire hovedpunkter, nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket, og kamp for rettferdighet. Kapittelet for nestekjærlighet og kapittelet for inkluderende fellesskap starter med det som er blitt kalt ”Diakonenes gode erfaringer”. Her har diakoner beskrevet hver enkelt av sine relevante aktiviteter, oppgavene knyttet til aktivitetene, og ens egen motivasjon for aktiviteten, samt at det gis kontaktinformasjon hvis man ønsker å vite mer. Totalt 27 aktiviteter beskrives på denne måten. I tillegg har alle de fire hovedpunktene fått beskrevet det materiell, den organisasjonsinformasjon, de litteraturtips, og de kurs som er aktuelle for hver enkelt. Her er det også sporadiske henvisninger til diakoner som står oppført som kontaktpersoner. Med utgangspunkt i diakoniplanen har diakonene fått vist fram en stor mengde informasjon om sitt arbeid og sitt fokus. Dette er formidlet oversiktlig og tilpasset målgruppen. I tillegg er det også en rekke gode muligheter for å ta kontakt hvis man ønsker mer informasjon. Mitt inntrykk er at dette både er bevisst og gjennomtenkt utført.

I Innledningsforedrag for å presentere diakoniplanen gjennomgås diakoniplanen, og dens momenter kommenteres rundt. Under et avsnitt om den diakonale dimensjonen ved alt kirkeliv sies det at alle døpte er kalt til å være diakonale, og videre at alle som tilhører menigheten er diakoner, fordi man er blitt kalt til det gjennom dåpen. Utover i teksten nevnes det at diakoni ikke handler om at noen sterke og flinke mennesker skal hjelpe noen som er svake, men at det skal være større grad av gjensidighet. I tillegg påpekes det at diakoni må gjelde alle aldersgrupper (Dnk 2010b:2). Intensjonen fra Kirkemøtets vedtak KM 08/04, om at diakonien skal være en omsorgstjeneste, blir trukket fram, og det kommenteres at diakonien har tradisjonelt vært for snill, og at kamp for rettferdighet handler om å fremheve andre sider av den (Dnk 2010b:3). Senere tas det opp at diakoner vil være sentrale aktører i utformingen av lokale diakoniplaner der hvor menigheten har en ansatt, og at det er selvsagt at man, med

en diakon til å lede, arbeidet vil komme lenger enn hvis man ikke har en. Av denne grunn bør det jobbes for at flere menigheter oppretter diakonstillinger (Dnk 2010b:5).

Her mener jeg diakontjenesten tas opp ved å utrede om at alle døpte er diakoner, samtidig som det vises til en rekke diakonale elementer som også vil være viktige hos diakonen. Inntrykket informasjonen gir opplever jeg er at selv om det er en omsorgstjeneste, så skal også ikke bare de milde sidene være til stede. Videre at det handler om gjensidig omsorg, ikke diakonens veldedighet. Selv om skrivet er informativt, frykter jeg at diakonen vil drukne i alt fokuset på diakoni, og at dette vil gå ut over hva leseren sitter igjen med.

7 Samsvaret mellom plattformen og det kommuniserte

7.1 Strukturen i drøftingen

I dette kapitlet systematiserer jeg teksten ut ifra de tre kategoriene jeg har konkludert med at diakonforståelsen kan deles inn i. I forhold til hver av disse kategoriene har jeg så tatt for meg enkeltvis de fem informasjonsmediene belyst i kapittel 6. Med dette utgangspunktet vurderer jeg funnene mine opp mot momentene fra kommunikasjonsplattformen og ser hvordan de er i tråd med disse. Det første momentet hentet fra plattformen er hvordan tilgangen på informasjon med relevans for diakonforståelsen har vært både direkte og indirekte. Dette elementet har jeg kalt *informasjonstilgangen*. Det andre momentet er hvor tilpasset kommunikasjonen har vært med hensyn til aktive medlemmer, som jeg kaller *kommunikasjonstilpasningen*. Det tredje momentet benytter jeg kun på hjemmesiden, fordi dette mediet ble spesifikt trukket fram av plattformen. Ønsket er at man på internett skal være synlige, og da med spesielt fokus på de yngre. Jeg har valgt å kalle dette elementet *ungdomsfokuset*. Det fjerde momentet er kun relevant for kategorien uklarheten ved forståelsen fordi den er ment å virke i aktuelle debatter. Her er meningen at det skal informeres forståelig om diskusjonen rundt diakontjenesten, og jeg kaller dette momentet *debattformidlingen*.

Det femte momentet er hvor helhetlig og sammenhengende formidlingen av informasjonen har vært, og blir her kalt *helheten og sammenhengen*. I dette momentet tar jeg både utgangspunkt i opplysningene fra kapittel 6, og konklusjonene jeg kommer fram til i de øvrige momentene.

Drøftingen følger her et oversiktlig system som jeg mener gjør det enklere å se hvordan jeg konkluderer, og hva jeg baserer konklusjonene på.

7.2 Kommunikasjonen rundt forståelsen av tjenesten

7.2.1 Hjemmesiden

Som første aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *informasjonstilgangen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det blir fortalt hva tjenesten består av teologisk forstått, og blant annet hva det betyr for forholdet til prestedtjenesten.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at man ikke legger bedre til rette for å stille spørsmål hvis det er behov for større avklaring, selv om man selvfølgelig har muligheten til å sende en e-post til informasjonsavdelingen eller liknende.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

Som andre aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *kommunikasjonstilpasningen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at informasjonen har blitt samlet under en egen underside, og at det raskt kommer oppdateringer.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at det kommuniseres gjennom refereringer til vedtak, og gjennom å la sitater stå uten forklaring.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

Som tredje aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *ungdomsfokuset*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det har blitt laget en egen funksjon hvor ungdom kan ta kontakt om hva som helst.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at denne funksjonen ikke har kommunisert noe annet enn ett bibelsitat hvor diakonen er nevnt. Her er det foreløpig lite informasjon å hente. Men samtidig er muligheten for å få svar på spørsmål om elementer tilhørende tjenesten til stede.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

Som fjerde aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *helheten og sammenhengen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at momenter ved tjenesten blir satt lys på og inkludert i informasjonsarbeidet.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at dette ikke er blitt formidlet mer tilpasset enn det er. Selv om alt av relevans har blitt nevnt, kunne det likevel hatt godt av å bli nevnt på en mer interessant måte. Men denne mangelen mener jeg ikke overskygger all informasjonen som blir tilbudt.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

7.2.2 Kirkeaktuelt

Som første aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *informasjonstilgangen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det blir informert om at forståelsen rundt tjenesten jobbes med i noen artikler.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at det så sporadisk og tilfeldig gis informasjon om tjenesten. Samt at det ikke gis noen muligheter til å lære mer hvis man blir nysgjerrig på noe.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

Som andre aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *kommunikasjonstilpasningen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at man ender opp med et inntrykk av at diakonen hører naturlig hjemme i menigheten.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at skrivefeil er med på å forvirre leseren, selv om dette bare forekommer en gang.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

Som tredje aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *helheten og sammenhengen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at kommunikasjonen har vært tilpasset til en viss grad.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at det er meget få opplysninger om tjenesten som er formidlet, og at det ikke alltid er noen bevisste baktanker ved å referere til diakoner.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

7.2.3 Årbøkene

Som første aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *informasjonstilgangen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det blir fortalt at mye arbeid fremdeles gjenstår i forhold til diakontjenesten, samt at man har muligheten til å ta kontakt med blant annet diakoner hvis man ønsker det.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at det på flere år ikke refereres til tjenesten overhode.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

Som andre aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *kommunikasjonstilpasningen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at man får dannet seg et innblikk i at noe pågår i forhold til forståelsen om tjenesten.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at prestetjenesten kan oppleves som en mer viktig og mer spesiell tjeneste, gjennom å vise kun fram hvilke prester som er ordinert og ikke hvilke diakoner som er vigslet. Dette vitner for meg om en lite gjennomtenkt kommunisering som leseren høyst sannsynlig vil plukke opp på.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

Som tredje aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *helheten og sammenhengen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at den får fram at diakoners tjeneste er et tema.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at den verken klarer å formidle dette tilfredsstillende, eller gir nok detaljer om den. Det er ingenting som tyder på at man har tenkt på helhet eller sammenheng.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

7.2.4 Håndbøkene

Som første aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *informasjonstilgangen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at diakonen nevnes i forhold til biskoper og proster.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at disse henvisningene fremstår som tilfeldige, og at det ikke virker som man hadde som en bevisst intensjon å nevne diakoner.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

Som andre aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *kommunikasjonstilpasningen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det er tydelig og oversiktlig presentert hvordan diakonen har egen selvstendighet, og hvordan diakonen er underordnet.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at informasjonen ikke har blitt samlet bedre, men nå faller innunder forskjellige kapitler.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

Som tredje aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *helheten og sammenhengen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det i den nyeste utgaven er blitt en større likhet i forhold til fokuset på prestetjenesten, og at formidlingen virker å ha vært noenlunde gjennomtenkt.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at det er informert relativt lite, selv om det informerte for så vidt er de opplysninger som er viktigst i sammenheng med menighetsrådsarbeid.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

7.2.5 Planarbeidet

Som første aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *informasjonstilgangen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at blant annet innledningsforedraget til diakoniplanen trekker fram aspekter som at alle døpte er diakoner.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at diakoniplanen inneholder en beskrivelse av tjenesteforståelsen. At de andre planene ikke har dette er forståelig med tanke på hva deres fokus er, men diakoniplanen mener jeg man burde forvente mer av.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

Som andre aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *kommunikasjonstilpasningen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det har blitt produsert et eget innledningsforedrag til medlemmer, slik at de skal lære om diakoniplanen, men samtidig lære litt om diakoner.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at de andre planene, spesielt tipsheftet, ikke klarer å få fram tydeligere hva kirken forstår diakontjenesten som.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

Som tredje aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *helheten og sammenhengen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at plan for diakoni er ment å redegjøre for mye av diakonforståelsen.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at det ikke er mulig å spore noen rød tråd eller sammenheng når det kommer til formidling av tjenesten. Det virker ikke som det har vært noen plan til stede overhode.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

7.3 Kommunikasjonen rundt forståelsen av arbeidet

7.3.1 Hjemmesiden

Som første aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *informasjonstilgangen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det er blitt publisert en stor mengde informasjon om diakoners arbeidsoppgaver, både direkte og indirekte gjennom flere forskjellige tilnærminger.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at det ikke informeres om utdanningstilbud der hvor alle andre yrkene har med dette punktet.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

Som andre aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *kommunikasjonstilpasningen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at man har benyttet seg av intervjuer i tillegg til opprøp av punkter, siden dette vil kunne skape et bedre samvær med leseren.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at man også har mye sitater og viser til vedtak i fulltekst, noe som ikke gjør det like enkelt å skille ut hva en diakon har som ansvarsoppgaver

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

Som tredje aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *ungdomsfokuset*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det har blitt laget en egen funksjon hvor ungdom kan ta kontakt om hva som helst.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at denne funksjonen ikke har kommunisert noe annet enn ett bibelsitat hvor diakonen er nevnt. Her er det foreløpig lite informasjon å hente. Men samtidig er muligheten for å få svar på spørsmål om elementer tilhørende arbeidet til stede.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

Som fjerde aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *helheten og sammenhengen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det flere steder fremstår som at diakonen har en naturlig plass i menigheten, og selv om dette ikke nødvendigvis er bevisst fra avsenderens side, vil leseren kunne sitte igjen med et inntrykk av helhetlig tenkning rundt forståelsen av diakonens arbeid.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at noe av den viktige informasjonen, som tjenesteordning og kvalifikasjonskrav, fremsto som bortgjemt hvis man ser bort ifra linken som ikke virket.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

7.3.2 Kirkeaktuelt

Som første aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *informasjonstilgangen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det gis informasjon om hva diakoner jobber med i det daglige, og hvilke felt som det er naturlig å plassere diakonen i.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at det gis lite opplysninger om enkelte viktige elementer som for eksempel tjenesteordningen.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

Som andre aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *kommunikasjonstilpasningen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at artiklene som lar diakoner snakke direkte skaper en følelse av personlighet og jordnærhet.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at det til tider fremstår som rotete og uklar formidling av arbeidsoppgavene. For eksempel når man velger å fokusere på selvutviklingsturer.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

Som tredje aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *helheten og sammenhengen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at jeg i noen artikler får et inntrykk av at det forsøkes bevisst å informere om forståelsen av diakoners arbeid.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at til tross for at noen artikler har et bevisst fokus, er det en rekke artikler hvor refereringen til diakoner fremstår som helt tilfeldige. Det er også en stor svakhet at så mange utgaver ikke nevner diakoner med et eneste ord.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

7.3.3 Årbøkene

Som første aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *informasjonstilgangen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at man opplyser om diakoners nye fokus på samearbeid, og at man har muligheten gjennom telefonlisten til å ta kontakt hvis man ønsker informasjon, selv om dette dermed er en meget indirekte informasjon.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at referansene gjentatte ganger oppfattes som lite informativt.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

Som andre aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *kommunikasjonstilpasningen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at et aktuelt arbeid synliggjøres gjennom å la en diakon selv få komme til orde.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at det ikke forsøkes å gjøre forståelsen om diakonens arbeid mer oversiktlig, men lar den heller vise seg i tilfeldige sammenhenger.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

Som tredje aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *helheten og sammenhengen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det er en stabil tilgang gjennom alle utgavene på oppdatert informasjon om hvordan diakoner kan nås hvis man har spørsmål.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at det som kommuniseres virker tilfeldig, lite informativt, og ikke skaper noe bilde av diakonens arbeid overhode.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

7.3.4 Håndbøkene

Som første aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *informasjonstilgangen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at noen av de viktigste elementene blir oppsummert, blant annet hvordan ansvarsfordelingen er fordelt.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at henvisningen til tjenesteordningen har blitt fjernet i den siste utgaven.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

Som andre aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *kommunikasjonstilpasningen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at den bevisst forsøker å forbedre seg for å tydeligere formidle sitt budskap om hva en diakon arbeider med.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at henvisningene er så spredt utover i bøkene, noe som gjør det vanskelig å få oversikten.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

Som tredje aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *helheten og sammenhengen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det gis et inntrykk av å ha blitt gjort bevisste valg. Samtidig er bøkene også etter hvert blitt grundigere i beskrivelsen av diakonens nytteverdi.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at de ikke har samlet informasjonen bedre, og i siste utgave flyttet fokuset mer over på de økonomiske sidene ved diakoniarbeidet, enn de praktiske og vedtatte oppgavene.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

7.3.5 Planarbeidet

Som første aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *informasjonstilgangen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det samlet gis mye informasjon, og at det spesielt i tipsheftet eksisterer mange konkrete muligheter for å ta videre kontakt.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at det i noen av planene gis et for generelt bilde av arbeidsoppgavene.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

Som andre aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *kommunikasjonstilpasningen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det er blitt laget støttedokumenter til diakoniplanen som er ment å hjelpe menigheter og medlemmer.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at diakonen drukner i alt pratet om diakoni, og at ledelsesaspektet ved arbeidet ikke kommer spesielt tydelig frem.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

Som tredje aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *helheten og sammenhengen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det tydelig må ha vært strategiske baktanker når diakonens rolle så konkret blir beskrevet i trosopplæringsplanen.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at diakoniplanen ikke har en større helhetlig beskrivelse, samtidig som denne jo er laget med tanke på å ikke fremme diakonen unødvendig mye.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

7.4 Kommunikasjonen rundt uklarheten ved forståelsen

7.4.1 Hjemmesiden

Som første aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *informasjonstilgangen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at alle opplysninger om uklarheten finnes tilgjengelige på hjemmesiden.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at det er begrenset med muligheter for å finne ut mer hvis dette er av interesse.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

Som andre aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *kommunikasjonstilpasningen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at man har en åpen holdning om saken og ikke skjuler den. Tvert imot har den fått sin egen underside.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at det benyttes en stor mengde sitater og henvisninger til vedtak, som gjør det krevende å forstå hvorfor uklarheten er en så stor sak.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

Som tredje aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *ungdomsfokuset*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det har blitt laget en egen funksjon hvor ungdom kan ta kontakt om hva som helst.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at denne funksjonen ikke har kommunisert noe annet enn ett bibelsitat hvor diakonen er nevnt. Her er det foreløpig lite informasjon å hente. Men samtidig er muligheten for å få svar på spørsmål om elementer tilhørende arbeidet til stede.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

Som fjerde aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *debattformidlingen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det har blitt gjort bevisste grep for å gjøre saken forstått.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at man ikke har omformulert informasjonen nok til at den vil være forståelig for alle.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

Som femte aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *helheten og sammenhengen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at innholdet, metoden å formidle innholdet, og selve strukturen det presenteres på er sammenhengende.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at man ikke har tatt de ekstra grep nødvendig for å være forståelige inn i en aktuell debatt, og at det her finnes potensial for forbedring.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

7.4.2 Kirkeaktuelt

Som første aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *informasjonstilgangen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det blir informert om at mye i forhold til tjenesten gjenstår å bli avklart. Dette vil kunne gi leseren et bilde av at kirken ennå ikke er helt sikre på alle aspekter.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at det ikke blir fortalt hva uklarheten består av.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

Som andre aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *kommunikasjonstilpasningen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen å gi et enkelt bilde av situasjonen gjennom overkommelige artikler og notiser.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at informasjonen om uklarheten ikke får en mer sentral rolle i bladet.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

Som tredje aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *debattformidlingen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det ikke legges skjul på uenigheter, og at man slipper andre meninger til.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at dette skjer i en så begrenset grad at leseren ikke vil få et godt nok inntrykk av saken.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

Som fjerde aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *helheten og sammenhengen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at uklarheten ved diakonforståelsen gis en stemme gjennom enkelte artikler.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at det er så mange utgaver, over så mange år, som ikke inneholder et eneste ord om verken uklarheten eller debatten rundt temaet.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

7.4.3 Årbøkene

Som første aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *informasjonstilgangen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det er mulighet for å ta kontakt hvis man ønsker mer informasjon. Da spesielt gjennom kontaktlisten bakerst i utgavene.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at det er gitt minimalt med opplysninger om uklarheten.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

Som andre aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *kommunikasjonstilpasningen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det er lett tilgjengelige, og oppdaterte, kontaktmuligheter til diakoner og andre relevante personer med informasjon om uklarheten.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at man ikke velger å benytte seg av årbøkernes mulighet for å kort og konsist oppsummere hva som har vært problemene for å få avklart diakonforståelsen.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

Som tredje aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *debattformidlingen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at også debatten kan man få mer informasjon om ved å kontakte diakoner eller andre oppførte personer.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at debatten ikke nevnes. Dette er en aktuell debatt som årbøkene har en gylden anledning til å forklare for alle dens lesere gjennom noen få linjer.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

Som fjerde aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *helheten og sammenhengen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at årbøkene sørger for å gi mulighet til å kontakte diakoner også, og ikke bare prester eller andre ansatte. Dette er en ivaretagelse av helheten i kirken.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at det verken informeres eller kommuniseres noe nevneverdig om uklarheten eller diskusjonen rundt diakonforståelsen.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

7.4.4 Håndbøkene

Som første aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *informasjonstilgangen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det gis en rekke henvisninger til prestens rolle i forhold til diakoner.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at det ikke nevnes hvorfor man har et slikt ekstra fokus på forpliktelse mellom prestetjenesten og diakontjenesten.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

Som andre aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *kommunikasjonstilpasningen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det vises til konkrete eksempler i tjenesteordningen, samt andre viktige skriv om diakoner, når man formidler forholdet diakoner skal ha til prest og gudstjeneste.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at man legger lokk på at mye fremdeles er uavklart, gjennom kun å formidle det som er avklart. Hadde man samtidig nevnt at ting er oppe til debatt, ville leseren kunne få et annet fokus.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

Som tredje aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *debattformidlingen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at det har skjedd en merkbar utvikling av hva som har blitt kommunisert gjennom de tre håndbøkene. Den nyeste versjonen har en litt annen holdning spesielt til forholdet mellom prest og diakon.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at debatten og diskusjonen som har foregått er nevnt en eneste gang.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

Som fjerde aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *helheten og sammenhengen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at informasjonstilgangen er tilfredsstillende om noen aspekter ved uklarheten i kirken.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at det ikke gjøres noen forsøk på å forklare at det har pågått en debatt som kan få utfall med stor betydning for hvordan diakontjenesten skal organiseres av menigheter.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

7.4.5 Planarbeidet

Som første aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *informasjonstilgangen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at planene har nevnt at ikke alle menigheter har diakon. Dette er et aspekt som har preget uklarheten.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at for eksempel tipsheftet ikke benyttes til å si noe om hvorfor diakoner er en mangelvare i menigheter.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

Som andre aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *kommunikasjonstilpasningen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at man sørger for å få fram at diakoni er fullt ut mulig uten en diakon, fordi man da unngår å skape fallittstemning

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at man gjennom å fokusere mer på diakoni, fordi det er få diakoner, er med på å gjøre diakonens posisjon mer utydelig.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har oppnådd kirkens målsetting innenfor en akseptabel margin.

Som tredje aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *debattformidlingen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at man har trukket fram og fokusert på at det er en mangel på stillinger, og at kirken ønsker det at det skal være flere diakoner.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at man ikke beskriver mer om selve diskusjonen som har vært i forhold til diakonens plass i kirken, utover stillingsstørrelser.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

Som fjerde aspekt drøfter jeg plattformens fokus på *helheten og sammenhengen*.

På den ene siden mener jeg det er i tråd med plattformen at man har jobbet med å tilpasse kommunikasjonen, noe som tyder på at man har forsøkt å tenke helhetlig ovenfor utfordringer ved diakontjenesten.

På den andre siden mener jeg det er avvikende fra plattformen at så få av plandokumentene har noe som helst å si om uklarheten som har eksistert. Det vitner om en lav grad av sammenheng.

På bakgrunn av dette vurderer jeg det som riktig å si at det kommuniserte her har vært så mangelfullt at det ikke lever opp til kirkens målsetting.

7.5 En samlet vurdering av informasjonen

Systematisk har jeg over vurdert hvordan jeg opplever at kommunikasjonen har vært i de forskjellige kommunikasjonsmediene. Men det vil være meningsfullt å oppsummere disse sprikende resultatene i en mer samlet vurdering. Derfor tar jeg her utgangspunkt i hva mitt synspunkt var på helheten og sammenhengen hos hvert av aspektene. Min vurdering av helheten og sammenhengen inkluderte også de andre aspektene fra kommunikasjonsplattformen, og konklusjonen min på dette punktet taler dermed generelt sett på vegne av dem alle.

For hvert av kirkens informasjonsmedier ble det gjort tre vurderinger i forhold til hvordan jeg oppfattet dem å være i tråd med kommunikasjonsplattformens ønsker. Her slår jeg mine tre forståelser sammen, og vurderer hvordan bildet da fremstår.

Hos hjemmesiden var mine tre samlede vurderinger unisone. Ut ifra plattformens krav klarte hjemmesiden, til tross for noen svakheter, å oppfylle de forventninger jeg mener kirken har for kommuniseringen av diakonforståelsen.

Hos Kirkeaktuelt og Årbok for den norske kirke var også vurderingene mine unisone, men denne gang i negativ grad. Verken i forhold til forståelsen av tjenesten, arbeidet, eller ved uklarheten var disse mediene tydelige nok i forhold til hva som var forventet. Spesielt hvordan formidlingen ble gjort så tilfeldig både i forhold til mengde og tidspunkt, var med på å skape dette inntrykket.

Håndbøkene derimot, var i henhold til plattformens ønsker både når det gjaldt forståelsen om tjenesten og forståelsen om arbeidet, men sviktet når den skulle kommunisere om uklarheten ved tjenesten.

Planarbeidet på sin side klarte heller ikke å være så klar som den burde, når man ser på tjenesteaspektet og uklarheten ved diakonforståelsen. Men forståelsen av arbeidet var, i stor grad takket være et omfattende ressurshefte til diakoniplanen, i tråd med plattformens ønsker.

Man kan ut av disse resultatene gjøre seg opp en mening om hvordan kommunikasjonen totalt sett, altså med alle de fem informasjonsmediene sett under ett, vil fremstå i lys av kommunikasjonsplattformen. Men da må man samtidig ta hensyn til at en helt generell vurdering ikke får tatt høyde for de mange variasjoner av styrker og svakheter som jeg har redegjort for eksisterer på kommunikasjonens detaljnivå.

Min samlede vurdering, ut ifra de fem utvalgte mediene sett under ett, er at kommunikasjonen ligger i underkant av hva man burde ha forventet hvis kommunikasjonsplattformens tanker var blitt satt i aksjon. Mye er bra, spesielt har hjemmesiden en rekke styrker, men likevel er ikke dette nok til å kunne si seg generelt fornøyd. Blant annet mener jeg det burde vært en større grad av kommunikasjon rundt diskusjonen om diakontjenesten som har pågått i så mange år, og som har blitt behandlet i så mange saker. Dette aktuelle temaet, som ut i fra plattformen da burde vært ekstra forståelig formidlet, virker nærmest usynlig når man ser all informasjonen under ett.

7.6 Vurderingene til diakonirådgiverne

Oppsummert ut ifra diakonirådgivernes svar på mitt andre spørsmål¹⁴, sitter jeg igjen med et bilde av hva de mener om kommuniseringen fra sentralkirkelig hold.

Det har totalt blitt trukket fram flere kommunikasjonsformer som de mener er viktige.

Hjemmesiden, nyhetsbrev, og diakoniplanen er blitt nevnt. Det er også blitt sagt at artikler om diakoner er både informerende og overraskende, og at relevant informasjon gis på møter, samlinger og kurs. I tråd med at en sier at informasjonen eksisterer, men ikke når ut, sier en annen at informasjonen ikke er lett tilgjengelig. Det påstås også at det sjeldent kommer informasjon fra sentralt hold.

Generelt blir det påpekt at det er for lite fokus på diakonstillinger, at diakoniplanen sier for lite, og at embetsdebatten har vært både langtekkelig og forvirrende.

I tillegg sier en av diakonirådgiverne at informasjonen på internett er relativt nyttig, selv om den burde vært mer konsis og presis.

Dette stemmer overraskende godt med mine funn. At internett, i form av hjemmesiden, trekkes fram som et forsiktig pluss, og at informasjonen samlet sett eksisterer men ikke formidles godt nok ut, er helt i tråd med mine funn. Det gir også mening at de opplever embetsdebatten som forvirrende når jeg med utgangspunkt i mitt materiale mener dette aspektet har blitt underkommunisert i stor grad.

Jeg mener derfor at diakonirådgiverne gir meg ryggdekning får å trekke de slutninger som jeg gjør.

¹⁴ Nevnt i punkt 3.2.4 og lyder som følger: "Hvordan vil du beskrive informasjonen på sentralt kirkelig nivå som omhandler diakoner i menighet? På hvilken måte er den nyttig/unyttig for aktive medlemmer?"

8 Konklusjon

Gjennom min samlede vurdering av tre helt essensielle aspekter, mener jeg at jeg har kunnet besvare problemstillingen min. Den første av disse tre er min kartlegging av hvilke momenter diakoniforståelsen har vært preget av siden 2004, henholdsvis det jeg har kategorisert i de tre begrepene forståelsen om tjenesten, forståelsen om arbeidet, og uklarheten ved forståelsen. Innholdet i disse tre kategorier mener jeg utgjør hva kirken, ut ifra sine vedtak, har å fortelle til sine medlemmer om diakoner.

Den andre av mine essensielle aspekter er kommunikasjonsplattformen i Dnk. Ved å kartlegge de konkrete momenter som denne fremhever som viktige, mener jeg at jeg finner ut hva kirken ønsker å fortelle om diakoner til sine medlemmer. Disse elementer kan kort og brutalt oppsummeres i begrepene informasjonstilgangen, kommunikasjonstilpasningen, helheten og sammenhengen, ungdomsfokuset, og debattformidlingen.

Det tredje aspektet er også viktig for å kunne svare på hva kirken mener at sine medlemmer bør vite om diakoner. Her vurderer jeg hva som reelt blir formidlet ut til medlemmene gjennom sentrale informasjonsmedier, og på bakgrunn av dette kan jeg si noe om kirkens faktiske vilje til å kommunisere det den har påstått at den skal gjøre.

Funnene mine her er sett i lys av kommunikasjonsplattformen, og dermed er det mulig for meg å trekke slutningen at det ikke har vært en optimal formidling av diakoniforståelsen. Ut av dette konkluderer jeg med at kirken, til tross for noen gode utførte handlinger, ikke har hatt sterk nok motivasjon til å fortelle alt det den burde.

Disse tre aspektene samlet mener jeg besvarer spørsmålet om hva Den norske kirke vil at sine medlemmer skal vite om diakoner i menighet. Kirken sitter på en forståelse om diakoner, på et ønske om hva den vil si, og på en evne til å formidle utad. Min kartlegging av dem alle tre mener jeg utgjør et fullgodt svar til tross for de nødvendige avgrensninger som er gjort.

9 Avslutning

Jeg opplever at denne oppgaven har bidratt til større kunnskap om hvordan diakonforståelsen i kirken kan tolkes. Gjennom mine kartlegginger får man et meget detaljert bilde av hva som har foregått innad i kirken, både med tanke på vedtatte avklaringer om hvordan man skal forholde seg til en diakonstilling, og hvordan disse avklaringene (eller mangelen på slike) skal uttrykkes ut blant det store flertallet av vanlige medlemmer.

Denne oppgaven vekker en rekke spørsmål som forhåpentligvis kan følges opp senere. Blant annet er det interessant at det ennå ikke har kommet noen vigslingsforberedende tilbud til diakoner, og at Årboken for Den norske kirke kun lister opp de i prestedtjenesten som har trådd inn i den ordinerte tjeneste det siste året, selv om diakoner også teologisk kan forstås som del av denne.

Min lærdom av denne oppgaven er at det ikke holder å vite hva man vil si, eller hvordan man vil si det, men at det er like viktig å engasjere seg i å få sagt det ut. Her virker det som kirken har mulighet til å innføre enkle kommunikasjonsmessige grep som vil kunne skape et stort løft av diakontjenestens posisjon hos medlemmene.

10 Litteraturliste

10.1 Bøker

10.1.1 Håndbok for menighetsråd

Byfuglien, Guro Haugland (2009). *Håndbok for menighetsråd og kirkelig fellesråd 2009-2011*. [Oslo]: Kirkerådet KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon

Tanggaard, Per (2001). *Håndbok for menighetsråd 2002-2005*. Oslo: Den norske kirke, Kirkerådet i samarbeid med Kirkens arbeidsgiverorganisasjon

Tanggaard, Per og Vidar Kristensen (2005). *Håndbok for menighetsråd 2006-2009*. Oslo: Kirkerådet, Den norske kirke

10.1.2 Årbok for Den norske kirke

Kirkens informasjonstjeneste (2004e). *Årbok for den norske kirke 2006 – 54.årgang*. Oslo: Kirkerådet, Den norske kirke

Kirkens informasjonstjeneste (2005g). *Årbok for den norske kirke 2006 – 55.årgang*. Oslo: Kirkerådet, Den norske kirke

Kirkens informasjonstjeneste (2006b). *Årbok for den norske kirke 2006 – 56.årgang*. Oslo: Kirkerådet, Den norske kirke

Kirkens informasjonstjeneste (2007e). *Årbok for den norske kirke 2006 – 57.årgang*. Oslo: Kirkerådet, Den norske kirke

Kirkens informasjonstjeneste (2008d). *Årbok for den norske kirke 2006 – 58.årgang*. Oslo: Kirkerådet, Den norske kirke

Kirkens informasjonstjeneste (2009d). *Årbok for den norske kirke 2006 – 59.årgang*. Oslo: Kirkerådet, Den norske kirke

10.1.3 Øvrige bøker

Bromander, Jonas (2005). *Medlem i Svenska kyrkan – en studie kring samtid och framtid*. [Stockholm]: Verdum

Johannessen, Kai Ingolf, Kari Jordheim, Kari Karsrud Korslien (red.) (2009). *Diakoni – en kritisk lesebok*. Trondheim: Tapir akademisk forlag

Kirkerådet (2008a). *Plan for diakoni i Den norske kirke*. Oslo: Kirkerådet, Den norske kirke

Nordstokke, Kjell (2002). *Det dyrebare mennesket – diakoniens grunnlag og praksis*. [Oslo]: Verbum

Ytreberg, Espen (2006). *Medie- og kommunikasjonsteori*. Oslo: Universitetsforlaget

10.2 Artikler

10.2.1 Kirkeaktuelt

Kirkens informasjonstjeneste (2004a). Diakoni-konfirmanter. I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 28 (4), s. 6

Kirkens informasjonstjeneste (2004b). Nordisk fagkonferanse om rus og vold. I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 28 (2), s. 13

Kirkens informasjonstjeneste (2004c). Strategisk kirkemøte. I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 28 (3), s. 5

Kirkens informasjonstjeneste (2004d). Teologisk avklaring om diakontenesta. I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 28 (4), s. 14

Kirkens informasjonstjeneste (2005a). Diakoniprisen får enda større tyngde. I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 29 (2), s. 7

Kirkens informasjonstjeneste (2005b). En ærlig film om alkohol. I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 29 (1), s. 4

Kirkens informasjonstjeneste (2005c). Fornyelse i diakoniutdanningen. I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 29 (2), s. 10

Kirkens informasjonstjeneste (2005d). Lavterskeltilbud til ungdom. I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 29 (2), s. 4

Kirkens informasjonstjeneste (2005e). Menighetsdiakonien er kartlagt. I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 29 (3), s. 3

Kirkens informasjonstjeneste (2005f). Sokrates, lokalmenigheter og rusforebygging. I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 29 (2), s. 15

Kirkens informasjonstjeneste (2006a). «Lat øya tale til deg». I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 30 (4), s. 16

Kirkens informasjonstjeneste (2007a). Diakonien kan frigjere glede. I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 31 (4), s. 7

Kirkens informasjonstjeneste (2007b). Kyrkja har fått grøn diakoniplan. I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 31 (4), s. 6

Kirkens informasjonstjeneste (2007c). «Slike gudstjenester kan alle få til». I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 31 (3), s. 4-5

Kirkens informasjonstjeneste (2007d). Å lenkje eit barn til eit uttrykk. I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 31 (4), s. 15

Kirkens informasjonstjeneste (2008a). Arbeidsrettleiing. I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 32 (2), s. 8-9

Kirkens informasjonstjeneste (2008b). Mastergrad i diakoni. I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 32 (2), s. 15

Kirkens informasjonstjeneste (2008c). Tid for faste. I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 32 (1), s. 16

Kirkens informasjonstjeneste (2009a). ByMenigheten – Sandnes. I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 33 (3), s. 6-7

Kirkens informasjonstjeneste (2009b). Inspirasjonsbok i diakoni. I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 33 (3), s. 12

Kirkens informasjonstjeneste (2009c). Utviklingslederen. I: *Kirkeaktuelt*. Oslo: Kirkerådets kommunikasjonsavdeling, 33 (3), s. 5

10.1.2 Øvrige artikler

Hope, Leiv Sigmund (2009). *Diakonstillinger*. I: *Diakonos* – månedsblad for diakoni, 82 (3), s. 2

10.2 Internetsider

10.2.1 Den norske kirkes hjemmeside

I henvisningene i oppgaveteksten er Den norske kirke blitt forkortet til Dnk.

Den norske kirke (2010a). *Diakon*. URL:

<http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=554> (lest 13. mai 2010)

Den norske kirke (2010b). *Diakoni*. URL:

<http://www.kirken.no/index.cfm?event=doLink&famId=247> (lest 13. mai 2010)

Den norske kirke (2010c). *Kirkens informasjonstjeneste*. URL:
<http://www.kirken.no/index.cfm?event=doLink&famId=433> (lest 13. mai 2010)

Den norske kirke (2010d). *Plan for kirkemusikk*. URL:
<http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=69093> (lest 13. mai 2010)

Den norske kirke (2010e). *Plan for trosopplæring*. URL:
<http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=38865> (lest 13. mai 2010)

Den norske kirke (2010f). *Plandokumenter*. URL:
<http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=231> (lest 13. mai 2010)

Den norske kirke (2010g). *Rapporter og utredninger*. URL:
<http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=6923> (lest 13. mai 2010)

Den norske kirke (2010h). *Stillinger*. URL:
<http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=324> (lest 13. mai 2010)

Den norske kirke (2010i). *Strategiplan for kjønn og likestilling i Den norske kirke*. URL:
<http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=78717> (lest 13. mai 2010)

Den norske kirke (2010j). *Veien til prestedtjeneste*. URL:
<http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=46446> (lest 13. mai 2010)

Den norske kirke (2010k). *Web-redaksjonen*. URL:
<http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=260> (lest 13. mai 2010)

10.1.2 Øvrige internettsider

Tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for diakoner (2004). URL:
<http://www.lovdatab.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20041120-1895.html>
(Lest 13. mai 2010)

10.3 Den norske kirke

10.3.1 Vedtak fra Kirkemøtet

Disse vedtakene er alle tilgjengelige på hjemmesiden til Den norske kirke under tittelen *Kirkemøtet*, med URL: <http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=236>

Kirkemøtet (2004a). Sak KM 06/04 Strategiplan for Den norske kirke 2005-2008

Kirkemøtet (2004b). Sak KM 07/04 Tjenesteordninger for diakon, kantor og kateket

Kirkemøtet (2004c). Sak KM 07.1/04 Saksorientering

Kirkemøtet (2004d). Sak KM 08/04 Diakonal tjeneste i Den norske kirke

Kirkemøtet (2004e). Sak KM 11/04 Den norske kirkes identitet og oppdrag. Uttalelse til regjeringens stat-kirke-utvalg

Kirkemøtet (2006a). Sak KM 04/06 Kommunikasjonsplattform for Den norske kirke

Kirkemøtet (2006b). Sak KM 04.1/06 Saksorientering

Kirkemøtet (2007). Sak KM 06/07 Plan for diakoni

Kirkemøtet (2008a). Sak KM 08/08 Visjonsdokument for Den norske kirke 2009-2014

Kirkemøtet (2008b). Sak KM 08.2/08 Utredningen

10.3.2 Vedtak fra Bispemøtet

Disse vedtakene er alle tilgjengelige på hjemmesiden til Den norske kirke under tittelen *Bispemøtet*, med URL: <http://www.kirken.no/?event=showMeetingPlan&famID=8463>

Bispemøtet (2004a). Sak BM 13/04 Diakontjenesten – Foreløpig respons til dokument

Bispemøtet (2004b). Sak BM 21/04 Uttalelse om Den norske kirkes selvforståelse

Bispemøtet (2004c). Sak BM 23/04 Diakontjenesten

Bispemøtet (2004d). Sak BM 31/04 Utredningen ”Ordinasjon og vigsling i Den norske kirke”

Bispemøtet (2004e). Sak BM 32/04 Diakontjenesten

Bispemøtet (2005). Sak BM 22/05 Prestefullmakter til ikke-ordinerte

Bispemøtet (2006). Sak BM 23/06 Tverrfaglig vei til kirkelig tjeneste

Bispemøtet (2009a). Sak BM 04/09 Diakontjenesten og det ordinerte embete

Bispemøtet (2009b). Sak BM 11/09 Diakontjenesten og det ordinerte embete

Bispemøtet (2009c). Sak BM 31/09 Diakontjenesten og det kirkelige embetet

Bispemøtet (2010). Sak BM 03/10 Diakontjenesten i kirkens tjenestemønster

10.3.3 Vedtak fra Kirkerådet

Disse vedtakene er alle tilgjengelige på hjemmesiden til Den norske kirke under tittelen *Kirkerådet*, med URL: <http://www.kirken.no/?event=showMeetingPlan&famID=8465>

Kirkerådet (2004a). Sak KR 15/04 Kirkeforståelsen og kriterier for ressursberegning

Kirkerådet (2004b). Sak KR 32/04 Diakonal tjeneste i Den norske kirke

Kirkerådet (2004c). Sak KR 39/04 Tenesteordningar for diakon, kantor og kateket

Kirkerådet (2004d). Sak KR 40/04 Diakonal tjeneste i Den norske kirke

Kirkerådet (2004e). Sak KR 41/04 Uttalelse om Den norske kirkes selvforståelse

Kirkerådet (2004f). Sak KR 59/04 Den norske kirkes identitet og oppdrag

Kirkerådet (2005a). Sak KR 35/05 Høringssvar - utredningen "Ordinasjon og vigsling i Dnk"

Kirkerådet (2005b). Sak KR 37/05 Forskrifter for autorisasjon av diakon, kantor og kateket, samt delegasjonsvedtak

Kirkerådet (2006). Sak KR 37/06 Plan for diakoni

Kirkerådet (2008b). Sak KR 25/08 Orienteringssaker

10.4 Uoffisielle kilder

Lund, Terje Marvin (2010). *Arbeidsområder for diakonirådgiver i Tunsberg*.

Et tilsendt dokument fra diakonirådgiveren i Tunsberg, Terje Marvin Lund, med oversikt over arbeidsoppgaver, samt elementer av en stillingsbeskrivelse.

Diakonirådgiverne i landet har jeg korrespondert med over e-post og telefon.

De jeg har fått tilbakemeldinger fra er:

Erling Theodor Jakobsen, **Agder og telemark bispedømme**

Astrid Fylling, **Bjergvin bispedømme**

Ann Christin Arneberg Nicolaisen, **Borg bispedømme**

Bjørn Vilberg, **Hamar bispedømme**

Britt Arnhild Wigum Lindland, **Nidaros bispedømme**

Jon Birkelund, **Nord-Hålogaland bispedømme**

Asbjørn Finnbakk, **Stavanger bispedømme**

Terje Marvin Lund, **Tunsberg bispedømme**